

Alabari a Sa'ani a Luka

Ucuduwu wa aatagada a nda

Luka vuma na danai aatagada a nda, za vu urevu wa aguma lon da. Adama o ndolo, u dana ta nu ugbozu lon reve waru u damma ili ya abunda adama e Yesu. Ayi da waru u danai Ulinga wa Ajiya. Atagada e re a nda a ta a mmalu obolo adansa aalabari e Yesu no otoni a yi.

Atsuma a aatagada a nda ritosu gbain re ta pe: Abajini o uritosu wu ufaru ayi da icigi ya Asula za va koyan da. Abajini o uritosu we ire ayi da Yesu tawa ta atsuma o uvadi tsara wo o'wo Zamawawa va ama suru. Iroci i ta, ayi da aalabari a vuma va abula va Samariya. Luka roco ta a na avasa ili i mayan i da ekere e Yesu. U dana ta idanshi ya Yesu ana u yuwain avasa. Waru u roco ta cine Ruhu va Akiza danai o ulinga atsuma a ama a mantsa ma na Yesu danai o uvadi. Adama a na u danai nu urevu wa aguma, a gura pusan yi ana a mantsa mo ukwa wa Yesu na a mantsa ma na a 'yasan niyi shi. U damma tsu ta a na Yesu tama ta mugula ana u 'yoyin. Ayi nda u roco ta na amayun a da Asula a 'yasin Yesu diga o ukwa.

Aatagada a nda o roco ta aza e Itoni iroci i sa'ani i na oo toni. Iroci ya Yesu cine u yuwain wuma atsuma a ama a mantsa mo ndolo. U roco tsu ta cine tsaa kamba alambi, waru na cine tsaa yuwan avasa. Waru u zuwa ta ucawu wo okolo a tsu a dashi gbama adama a na Luka vuma na o

soduwoyi matsan ma da na we enei ili i na Yesu yuwain suru.

Ili i na iri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ili i na i zuwai Luka danai a aatagada a nda (1:1-4)
2. Limatan va Yahaya za vu Urumbusu na Yesu (1:5-2:52)
3. Ikaka ya Yahaya za vu Urumbusu (3:1-20)
4. Urumbusu wa Yesu na malyungwa ma yi (3:21-4:13)
5. Ulinga wa Yesu atsuma a Galili (4:14-9:50)
6. Yesu kara ta diga Galili a tyo Urishelima (9:51-19:27)
7. Ajuma o ukosu e Yesu: malyungwa ma yi nu ukwa wa yi (19:28-23:56)
8. Yesu ta wuma (24:1-12)
9. Yesu roco ta aciyayi. A tara yi ta a tyo zuva (24:13-53)

Ucuduwu e ekere a Luka

¹ Tiwofilu, vuma va abula: Ana wo o'woi, ama na abunda a zuwa ta aciyele reve a dana urevetyowu wi ili i na i farai atsuma a tsu.

² Ununa a danai ili i na ele na e enei ne esu diga o ufaru a ca ntsu ele, aza a na e enei ele da aza o ulinga wa adanshi a Asula waru.

³ Amu me ene ta u lobono ta, ili yu ufaru i da n toniyi ili suru mejege, tsara n danaa wu ili i na i farai mejege,

⁴ tsara vu reve amayun a adanshi a na a damma nuwu una nu una.

Adama a limatan va Yahaya za vu Urumbusu

⁵ Mantsa ma na Hiridu† danai Mogono ma Yahuda, a yuwan ta ganu ro, za na a tsu de Zakariya. Wu uta ta upasu u nan ganu† wa Abija. Alisabatu da aala a ka va yi. Ayi fo o u'wa u nan ganu o ugundo wa Haruna† u da wu utai.

⁶ Ele ra a yuwan ta nden n sa'ani n na Asula a cigai. O toni ta ili i na Zagbain ca nle suru.

⁷ Agba a ri na muwun shi. Alisabatu idari i da i shi. Ayi na vali va yi a kutsa ta.

⁸ Urana u lo, Zakariya yuwusan ta ulinga u tsuganu a Aa'isamapada,† a mantsa ma na ulinga u rawai upasu u le.

⁹ Ili i na agadu e le a yuwusain ayi da, ele nan ganu a tsu dangwa ta vuma na matawa ma agita, u uwa atsuma o Upasu wa Akiza,† tsara u kulato ili i maguru.†

¹⁰ Ana mantsa ma rawai tsara a kulato ili i maguru'u, reve ama o boloto suru a yuwusan avasa a alanga.

¹¹ Reve malingata ma Zagbain ma tawa ubata wa yi, wi isawan o ukere u usa'ani u masa'a, ubata u na waa kulatosu ili i maguru'u.

¹² Ana Zakariya ene niyi, reve wu uwwa wovon, lipu va yi kara e meje'en.

¹³ Avu malingata'a u damma yi, "Zakariya, she vu uwwa wovon wan, a uwwa ta avasa a wu. Ka va wu, Alisabatu ta yuwan atsuma, u ta matsaan wu ulobo. Vu ta ca yi aala Yahaya.†

¹⁴ U to o'wo wu ili i mazanga, ne e ekere a aza a na aa uwwa adama a limatan va yi.

¹⁵ U to o'wo vumagbain e ekere a Zagbain. Woo sowo mini ma masayan ma inabi, ni ili yo oso i na

woo o'wo usowu shi. O to shiton yi na Ruhu va Akiza† ayi a aatsuma a mma va yi.

¹⁶ Ama na abunda aza a Isra'ila a ta kamba e ekere a Zagbain le adama a yi.

¹⁷ U ta wala elime a Zagbain na cu'un vu ucira na ruhu va Iliya, tsara a kambato okolo a nan dada a kamba ubata u muwun n le. U ta kambato aza o ulambu wu ugbozu o toni ugbozu wa aza a akiza a Asula, tsara u fofoo Zagbain ama, tsara u cina le ufofu.

¹⁸ Reve Zakariya ece yi, "Cine cu'un nda aa fara? Amu da nda n kutsai de, ka va fo da nda u kutsai de."

¹⁹ Reve u usu, "Amu da Jibura'ilu, n ta mishin a makakan ma Asula kuci. A lyungu mu ta, tsara n damma wu adanshi o uyo'o a nda.

²⁰ Gogo vu ta dana kpaku, vaa gura yuwan adanshi shi, she urana u na ili i nda i shiwain. Adama a na vu usuyi adanshi a va shi. Adanshi a na aa tawa woo o'wo amayun a mantsa ma na wu ntsayi."

²¹ Ama lo a pura Zakariya, avu a kara a asalama ili i na i zuwai u jimai pe Upasu wa Akiza'a.†

²² Ana wu utai, u gura yuwan adanshi shi. Reve e reve u ta yuwan we ene ili i ro cu'un va alavu alavu atsuma a Aa'isamapada'a. Avu u yuwusaan le iroci ne ekere, agba u gura yuwan adanshi shi.

²³ Ana mantsa mo ulinga ma yi mo kotoi, reve u kamba o u'wa.

²⁴ Reve ka va yi Alisabatu tsura aatsuma. Ayi ubuwu na woto ton, avu u danusu o u'wa.

²⁵ U dansa ta, "Zagbai'in u yuwaan mu ta nda, a rana nda u roco mu ta isa'ani, u tawa mu ta ili ya adanshi e ekere a ama."

Adama a limatan va Yesu

26 Alisabatu na aatsuma woto tali, avu Asula a lyungu Jibura'ilu malingata ma yi a lyuci na a tsu de Nazara e ida ya Galili.

27 U lyungu yi ta ubata o usheli u na koto u revei vali shi, eegebe a yi vuma ro da o ugundo wa Dawuda Mogono, aala a yi Isuhu. Meri da aala o usheli'i.

28 Avu malingata'a u 'yawa ya'a yi, reve u damma, "Azo'wa, macigata, Zagbain to obolo na avu!"

29 Adanshi'i gba u bala yi ta lon, u yuwusan ta majiyan cu'un vi icasu i ne i da tsunda.

30 Avu u damma yi, "She vu uwwa wovon wan, Meri. Vu tsura ta icigi e ekere a Asula.

31 Vu ta yuwan aatsuma, vu matsan ulobo, reve waru vu zuwaa yi aala Yesu.

32 U to o'wo zagbain. E te de aala a yi Mawun mo Mogono ma Asula. Asula Zagbain a ta ca yi ootogu o tsugono tsa dada va yi Dawuda.

33 U ta yuwan tsugono o u'wa wa Yakubu babu ukotu. Tsugono tsa yi tsa ri nu ukosu shi."

34 Avu u damma yi, "Cine woo o'wo ne, ana wo o'woi koto n reve vali shi?"

35 Reve u usu yi, "Ruhu va Akiza ta tawa wu, ucira u Mogono ma Asula waru u ta pupala wu, adama a na za va akiza a na vaa matsan a ta de yi Mawun ma Asula.

36 Cuwan moron ma wu Alisabatu. A damma ta waa tsura aatsuma shi, agba gogo u ta na aatsuma woto tali, ko na wo o'woi u kutsai de.

37 Ili i lo a na Asula aa kufa yuwan shi."

38 Avu Meri damma, “Amu da nda aagbashi a Zagbain. Lyawa wo o'wo ununa vu dammai.”
Reve malingata'a u kara.

Meri kalyuwa ta Alisabatu

39 A rana ndolo, avu Meri 'yon u jika, reve u 'yawa a lyuci ro atsuma e ilyuci ya agadi e ida ya Yahuda.

40 Avu u uwa o u'wa wa Zakariya, tsara u casa Alisabatu.

41 Ana wu uwwai icasu'u, avu baba jingada a aatsuma a yi nu ucira. Reve o shiton yi na Ruhu va Akiza.†

42 Avu u 'yasan udyo nu ucira, u damma, “Avu za va aba'un a da atsuma a amaci. Mawun ma aatsuma a wu waru za va aba'un a da!”

43 Cine ili i sa'ani i nda i cina numu, a na mma vu Zagbain va tawai u kalyuwa mu?

44 Ana mu uwwai icasu ya wu, dada baba na ri a aatsuma a va jingadai nu ucira a yuwusan mazanga.

45 Avu za va aba'un da adama a na vu usuyi ili i na Zagbain dammai u ta shiwan.”

Ishipa ya Meri

46 Reve Meri damma, “Ookolo a va a cibala ta Zagbain.

47 Asuvu a va a ta na mazanga adama a Asula Zamawawa va.

48 Ayi u cuwan ta na amu, aagbashi a yi. Diga gogo a 'yawa, ama a ta de mu za va aba'un.

49 Adama a na ayi Zavucira da, u yuwaan mu ta ili ya abula. Aala a yi waru akiza a da.

50 Diga mantsa a tyo mantsa, u tse ene ta iliyali ya aza a na a casu yi tsugbain.

51 U yuwan ta abajini e ili ya asalama ne ekere a yi, u bete'we ta aza a aciyogbamu.

52 U cipato ta ngono m gbagbain o otogu e le, reve u 'yasan aza a na a ri ili shi.

53 U cuwaton ta aza a ambulu ni ili i sa'ani, aza o utsuru waru u lo le ta ekere lyanga.

54 U kamba ta aagbashi a yi Isra'ila, u cuwan ta na nzuwulai ma yi we ene yi iliyali.

55 Ununa u yuwayin akaya a tsu Ibrahim nzuwulai, na muwun n tsukaya ma yi hali ukosu.”

56 Avu Meri danu na Alisabatu a tyo woto ta'atsu, reve u kamba o u'wa.

Limatan va Yahaya za vu Urumbusu

57 Mantsa ma na Alisabatu aa matsan yuwan ta, reve u matsan mawun mo ulobo.

58 Avu nron mu nden na mmaci ma yi, a uwwa ununa Zagbain yuwaan niyi isa'ani, avu a kamba yi mazanga.

59 Ana mawu'un u rawai urana wa kunla, reve a tawa tsara a pada yi uryumbu, reve a shi a ciga a ca yi aala a dada va yi Zakariya o una wa dada va yi.

60 Avu mma va yi damma, “O'o, Yahaya da aa ca yi.”

61 Reve a damma yi, “Moron ma wu ma ri na aala Yahaya shi.”

62 Avu o roco dada va yi, a te izami ya aala a na aa ca yi.

63 Reve u pati le ili yi idana, avu u dana de, “Aala a yi a da Yahaya.” Reve o o'wo a asalama suru.

⁶⁴ A jima shi, dāda unā wā yi u kpatu'ushi, avu eelentsu a yi a gura yuwan adanshi. Avu u yuwusaan Asulā ica.

⁶⁵ Avu wovon u tsura nron mu nden mā yi n na n danai lo suru. Reve a kara a adanshi'i ubata suru atsuma e ilyuci ya agadi ya Yahuda.

⁶⁶ Aza a na a uwwai ili ya asalama o ndolo suru, she a uwa majiyan ne e eci, “Nye i da mawun ma nda moo o'wo?” A damma ta ne adama a na ukere wu Zagbain u to obolo na ayi.

Ishipa ya Zakariya

⁶⁷ Zakariya dada va Yahaya dana ta ushiwun na Ruhu va Akiza, avu u yuwan adanshi o usokowu wa Asulā:

⁶⁸ “Tsu yuwayin Zagbain ica, Asulā a Isra'ila! U tawa ta u tsupa avu u wawa ama a yi.

⁶⁹ U 'yasan ta Za vi Iwawi† za vu ucira o u'wa wa aagbashi a yi Dawuda adama a tsu.

⁷⁰ (Ununa u dammai o unā wa ama a akiza a Asulā nu ujimu.)

⁷¹ U wawa tsu ta e ekere a arala na n'yuwatan n tsu suru.

⁷² We ene ta nkaya n tsu iliyali, u cuwan ta na akucun† a akiza a yi.

⁷³ Ayi da akucunu a na u yuwayin dada tsu Ibrahim.

⁷⁴ Ana u ta wawa tsu e ekere a n'yuwatan n tsu, tsarā u kamba tsu. Adama tsu yuwaan yi aganda babu wovon,

⁷⁵ na akiza ni ili ya abulā a makakan mā yi. Tsu yuwain ne a mantsa ma wuma mā tsu suru.

⁷⁶ *Avu* waru, mawun ma va, a ta de wu vumavasula Mogono me Ili Suru. Vu ta wala elime a Zagbain, tsara vu foboo yi ure,

⁷⁷ tsara vu ca ama a yi urevu wi iwawi o ure u na a yuwaan le gafura vu unusu u le.

⁷⁸ Adama e isa'ani ya abunda ya Asula a tsu, ekan a wasasa aa tawa tsu de zuva.

⁷⁹ Tsara wi ikana aza a na a ri nden atsuma e irumbu, na aza a na a yuwain zuzu na makuwaa, tsara u toni na atsu ure wo okolo a nden.”

⁸⁰ Reve mawu'un u kungwa, avu waru u yuwan mgbain atsuma a ruhu. Avu u danu atsuma o una, hali urana u na wu utai a alanga e eteshe e ekere a aza a Isra'ila.

Limatan va Yesu
(Mat. 1:18-25)

2

¹ A rana ndolo, Kaisa Agusta mogono ma gbain ma zuwa ta e kece ama a na a ri zala tsugono tsa Roma† suru.

² (Mekece mo ufaru ma da ndolo, ana a yuwain a mantsa ma na Kiriniyu danaɪ o tsugono tsi ida ya Suriya atsuma a Roma.)

³ Avu ama suru a 'yawa a lyuci le, tsara e kece le.

⁴ Isuhu uta ta a lyuci va Nazara e ida ya Galili. Adama a na ayi ugundo wa Dawuda u da, avu u kara a tyo a lyuci va Batalami e ida ya Yahuda. Batalami da ubata u na a matsain mogono Dawuda.

⁵ U 'yawa ta tsara e kece yi na Meri eegebe a yi, waru u dana ta na aatsuma.

⁶ Yashi i na a danai de, avu yashi i limatan va yi rawa.

⁷ U matsan ta mawun mo ufaru ma yi ulobo, reve wu pala yi nu umuna, avu u zuwa yi o ukungulu. Adama a na a tsurai ure a aasula o omocin shi.

Aza a aguba na nlingata ma Asula

⁸ Upasu wi ida i ndolo, aza a aguba a dana ta lo a atsusa e indanasa ikyon i le na ayin.

⁹ Reve malingata ma Zagbain ma tawa ubata u le, reve ekan a tsugbain tsu Asulazuva e ikana ubata u na a ri, hali a uwwa wovon lon.

¹⁰ Reve malingata'a u damma le, "Yu uwwa wovon wan. N tawaa du ta na adanshi a mazanga adama a ama suru.

¹¹ Ana'an a lyuci va Dawuda, a matsaan du ta Zamawawa,† ayi da Kristi Zagbain.

¹² Apa ili i na yaa dana du iroci: I ta cina baba wupalu o umuna, uvotowun o ukungulu."

¹³ A jima shi, reve obolo a aza o uvon a zuva na malingata'a a yuwusaan Asula ica, adansa,

¹⁴ "Tsugbain tsu Asula de zuva suru suru, o uvadi nden mo okolo waru e ekere a aza a na waa uwwusa uyo'o u le!"

¹⁵ Ana nlingata'a n lyawa nle a kambai zuva, avu aza a aguba a dammulai vani le, "Tsu 'yawai Batalami gogo, tse enei ili i na i yuwain, ili i na Zagbain revetyo ntsu."

¹⁶ Avu a jika a 'yawa, reve a cina Isuhu na Meri na baba'a uvotowun o ukungulu.

¹⁷ Ana e ene niyi, reve a baza adanshi a na a damma nle adama a mawu'un.

18 Reve aza a na a uwwai suru a kara a asalama e ili i na a uwwai o unā wa aza a aguḅa'a.

19 Meri zuwa tā ili i na a damma niyi o ookolo suru, avu u yuwusan maḷaḷa mā aḅunda adama e le.

20 Reve aza a aguḅa a kamba. Avu a canasa ishīpa yi ica a tyo a Asulā, adama e ili i na a uwwai ni ili i na e enei. Ne da wo o'woi ununa malingata mā Asulā ma dammai.

A tawa tā na Yesu a Aa'isamapada

21 Ana a yuwain rana kunḷa, a na aa pada mawu'un uryumbu, avu a ca yi aala Yesu.† Ayi da aala a na malingata mā Asulā ma dammai, kafu a yuwan aatsuma a yi.

22 Avu mantsa mā kucci ma na oo o'wo cece ma rawa, cine Wilā wa Musa u dammai. Avu a tawa na ayi Urishelima tsara a ca yi e ekere a Asulazuva.

23 (Ununa u ri uḁanu a Wilā wa Asulazuva, “A ca mawun mo ulobo mo ufaru suru, za na a dangwai e ekere a Asulazuva.”)

24 A yuwan tā waru kucci,† ununa a dammai a Wilā wa Asulazuva ana, “Muda n re ko muwun mu nrukuku n re.” ◇

25 A mantsa mo ndolo, a yuwan tā vuma na a tsu de Saminu, vuma na danuyi a lyuci va Urishelima. Vuma va aḅulā da, a uwwusa wovon wa Asulā, waru u purosū tā we ene za na aa danato okolo a aza a Isra'ila. Ruhū va Akiza danā tā oḅolo na ayi.

26 Ruhū'u u roco yi tā waa kuwa shi, she we ene Kristi Zamawawa va Asulazuva.

◇ 2:24 N.Gn. 12:6-8; Mtā. 13:2-12.

27 Nu ucira wā Ruhu u da u uwai a Aa'isamapada. Ana nan dada va Yesu a uwai na ayi, tsara a yuwaan yi ununa Wila u dammai,

28 avu Saminu shede yi, avu u godyoo Asula, adansa,

29 “Mogono ma Gbain, gogo vu shiton ta nzuwulai ma wu, vu lyawa aagbashi a wu a kara no okolo nden.

30 Me ene ta iwawit ya wu ne esu a va,

31 Za na vu foboi adama a ama suru.

32 Ekan a na o tsu roco Atakpacit ure wa wu, na tsugbain tsa wu e ekere a aza a Isra'ila, ama a wu.”

33 Mma va yi na dada va yi a kara ta a asalama e ili i na a dammai adama a yi.

34 Reve Saminu zuwaa le aba'un, avu u damma mma va Yesu, “Ayi mawun ma nda a dangwa yi ta adama a arisa a ama a Isra'ila na abunda. Waru a dangwa yi ta adama a mawawa ma ama a Isra'ila na abunda. U to o'wo iroci yi ili i na ama aa 'yuwan.

35 Adama o ndolo, e te reve majiyan ma ama a abunda. Waru matsun me pe'eni ma ta batsa asuvu a wu.”

36 A yuwan ta ka ro vumavasula,† aala a yi a da Hanatu, usheli wa Fanuyila o ugundo wa Asha. U kutsa ta lon. U yuwan ta nden n lolo a'wan e cindere, avu vali va yi kuwa.

37 U dana ta na a'wan kupakunla na aza a nashi.* U lyawa Aa'isamapada'a shi, amma u yuwusan ta aganda ayin nu urana. Waru u yuwusan ta akuli na avasa.

* 2:37 U ta gura o'wo a'wan kupakunla na aza a nashi a na a kara ana vali va yi kuwai.

³⁸ Babu usān, reve u rawa zuzu u godyoo Asulā. Reve u yuwan adanshi adama a mawun ma na ama suru aa zuwusa atsuvu adama e iwawi ya Urishelima.

³⁹ Ana Isuhu nā Meri kotoi mayan me ili i na Wilā wā Asulazuva a dammai suru, avu a kambā o u'wa u le a lyuci va Nazara e ida ya Galili.

⁴⁰ Mawu'un u yuwan tā mgbain reve u yuwan ucira, u danā tā nu ugbozu lon, aba'un a Asulā a danā tā obolo nā ayi.

Yesu atsumā a Aa'isamapada

⁴¹ Nan dada vā yi a tsu 'yawa tā Urishelima aa'wan suru a mantsa mā Abuki a Mapasa.

⁴² Ana u rawai a'wan kupa ne ejere, a 'yawa tā Abuki ununa a tsu yuwusan.

⁴³ Ana o kotoi Abuki'i, ele a makambaa, avu mawu'un wi isawan Urishelima, agba nan dada vā yi e reve shi.

⁴⁴ Avu ele a yuwan mmalu mu urana u tā, ele a dansa u tā pe atsumā o obolo a ama. Avu e ece aza a na a danāi obolo ne ele.

⁴⁵ A tsurā e ene yi shi, dada a kambai Urishelima e izami ya yi.

⁴⁶ O urana wa ta'atsu, dada a tsurā e ene niyi a Aa'isamapada nden nā munlu na aza a Isra'ila, a uwwusa le nu u yuwin nle yeci.

⁴⁷ Aza a na a uwwa niyi suru, a yuwan tā asalama lon nā cu'un vu urevu nu ususu wā yi.

⁴⁸ Ana nan dada vā yi ene niyi, avu a uwa asalama lon, avu mma vā yi damma yi, “Mawun mā vā, cine vu yuwan ntsu tsunda? Vu lyawa

tā dada vā wu nā amu e izami ya wu nā atsumolangu.”

⁴⁹ Avu u usu le, “Cine yaa zami mu de? I reve u lobono tā n dānā ada a Dada vā shi?”

⁵⁰ Agba e reve ili i na u damma nle shi.

⁵¹ Avu u kamba Nazara obolo ne ele a casu le tsugbain. Mma vā yi gba u zuwa tā ili i ndolo suru o ookolo.

⁵² Yesu a dashishi nu urevu nu ugbozu, nā mg-bain, nu utsuru wi isa'ani† e ekere a Asulā ne e ekere a ama.

*Alajiya a Yahaya za vu Urumbusu
(Mat. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Yah. 1:19-28)*

3

¹ A aa'wan e gendu a na Kaisa Tibariya danai mogono ma gbain ma Roma, ngono n nashi n nda n dānā tā zālā vā yi: Bontu Bilatu† o tsugono tsa Yahuda, Hiridu Antiba o tsugono tsa Galili, Filibu zawa'a vā yi o tsugono tsa Ituriya nā Tarakunita, Lisaniya waru a yuwusan tsugono tsa Abiliya.

² A yashi i na Hanana nā Kayafa a danai nan abara ganu, avu adanshi a Asulā a tawā ya Yahaya mawun ma Zakariya atsuma o una.

³ U garasa tā ubatā suru zuzu nu Ufolu wā Urdu, a yuwusaan ama alajiya a na aa rumbu† le, adama u roco a vadala† tā a nusu le, tsarā a yuwaan le gafura.

⁴ Cine u ri ufanu adama a Yahaya atsuma a Aatagada a Ishaya, vumavasulā, ana, “Udyo wu nanza e dewu atsuma o una, ‘I foboo Zagbain ure, i yuwan ure wā yi mejege.

⁵ O to shiton ukari suru, agadi na nsasan suru a ta vala le.

A ta lapula re na ri ugondoru. O to shiton mukari mu re.

⁶ Vadilima suru te ene iwawi ya Asula.' ” ◇

⁷ Adama o ndolo a da Yahaya dammai obolo a ama a na a tawusai ya'a yi, tsara u rumbu le, “Adu apili! Zane damma ndu i suma atsumalima a na a ri lo a tawa?”

⁸ I yuwan ili i na yoo roco i vadala ta atsuma o unusu† u du. She i uwa a dansa o okolo a du a na Ibrahim ayi da akaya a du wan. Asula a ta gura yuwaan Ibrahim muwun na atali a nda.

⁹ Aabau a tu ufofu wu gasa danga a aralu e le. Udanga u na u matsain ili ya abula shi suru, o to kodo yi, avu a vari yi a akina.”

¹⁰ Reve ama'a e ece yi, “Cine tsaa yuwan?”

¹¹ Avu u damma le, “Za na ri na atugu e re, u ca za na ri na ayi shi za ta. Za na ri ni ilyalya waru u yuwan ne.”

¹² Aza o ushishi wu utafa o ro a tawa ta, tsara u rumbu le, reve e ece yi, “Manlu, nye tsaa yuwan?”

¹³ Reve u damma le, “She i ushi ili i na i la'ai ili i na a damma ndu i ushi wan.”

¹⁴ Asoja o ro waru a tawa ta e ece yi, “Atsu gba, nye tsaa yuwan?”

Avu u damma le, “She i usa ikebe yi za ro nu ucira wan, ko i yuwaan za ro epen pere m pere wan. I yuwan ankuri na atsupu a du.”

¹⁵ Ama e ipiri yu utawu yi Zamawawa, reve a kara a majiyan ko Yahaya ayi da da Zamawawa'a.

¹⁶ *Avu* u usu le, “N rumbu *du ta na* mini, agba za na la'a numu tsugbain u *ta lo a tawa*. Vunu va atan *a yi n rawa n kanza m bada* shi. *Ayi da waa* rumbu *du na* Ruhu va Akiza na akina.

¹⁷ *U ta* na aakpatalutsu o uyeluwu o ukere *wa yi*, u ta rada oosoroto cece, *avu* u *boloto* ishina *ya yi* o mopon, agba owopo'o u *ta kulato* le na akina a na *a ri n kima* shi.”

¹⁸ Re *va abunda* da Yahaya yuwain alajiya a Alabari a Sa'ani *a tyo e ekere* a ama.

¹⁹ *Avu* u yuwaan Hiridu Antiba mogono *nlangi* adama a Hiridiya, ka vu zawa'a *va yi*, ni iwuya *ya abunda* i na u yuwain.

²⁰ Reve u yuwisan iwuya i ro, ana u zuwai Yahaya o u'wa wa ali.

Urumbusu wa Yesu

(*Mat. 3:13-17; Mak. 1:9-11*)

²¹ Ana *a rumbuyi* ama a na *a tawai* suru, *avu* fo *a rumbu* Yesu. *Ayi atsuma* a avasa, reve zuva *kpatu'wa*,

²² reve Ruhu va Akiza telee *yi na lipu* oroci a muda. *Avu* a uwwa *udyo de* zuva ana, “*Avu da* Mawun *ma va*, macigata *ma va*, *na avu da* maa yuwusan *mazanga lon*.”

Ugundo u na Yesu utai

(*Mat. 1:1-17*)

²³ Yesu shi *ta na a'wan* a na a yuwain zuzu *na mata'atsu*, ana u teme i uritosu *wa yi*.

A tara *yi ta* ana *ayi* mawun *ma* Isuhu ma da. Isuhu ulobo *wa Heli* u da.

²⁴ Heli ulobo wa Matata u da. Matata ulobo *wa Levi* u da.

Levi ulobo wa Maliki u ɗa.
 Maliki ulobo wa Yana u ɗa.
 Yana ulobo wā Isuhu u ɗa.
 25 Isuhu ulobo wa Matiya u ɗa.
 Matiya ulobo wā Emos u ɗa.
 Emos ulobo wa Nahum u ɗa.
 Nahum ulobo wa Azaliya u ɗa.
 Azaliya ulobo wa Najaya u ɗa.
 26 Najaya ulobo wa Ma'ata u ɗa.
 Ma'ata ulobo wa Matiya u ɗa.
 Matiya ulobo wa Simiya u ɗa.
 Simiya ulobo wā Isuhu u ɗa.
 Isuhu ulobo wa Yahuda u ɗa.
 27 Yahuda ulobo wa Yowana u ɗa.
 Yowana ulobo wa Risa u ɗa.
 Risa ulobo wā Zerubabe u ɗa.
 Zerubabe ulobo wa Shayatiya u ɗa.
 Shayatiya ulobo wā Niri u ɗa.
 28 Niri ulobo wa Maliki u ɗa.
 Maliki ulobo wa Adi u ɗa.
 Adi ulobo wa Kosama u ɗa.
 Kosama ulobo wa Alamadama u ɗa.
 Alamadama ulobo wā Iri u ɗa.
 29 Iri ulobo wā Yosi u ɗa.
 Yosi ulobo wa Eliyaza u ɗa.
 Eliyaza ulobo wa Yorima u ɗa.
 Yorima ulobo wa Matata u ɗa.
 Matata ulobo wā Levi u ɗa.
 30 Levi ulobo wa Saminu u ɗa.
 Saminu ulobo wa Yahuda u ɗa.
 Yahuda ulobo wā Isuhu u ɗa.
 Isuhu ulobo wā Yonana u ɗa.
 Yonana ulobo wā Eliyaki u ɗa.
 31 Eliyaki ulobo wa Malaya u ɗa.
 Malaya ulobo wa Mena u ɗa.

Mena ulobo wa Matata u ɗa.
 Matata ulobo wa Natan u ɗa.
 Natan ulobo wā Dāwuda u ɗa.
³² Dāwuda ulobo wā Yeset† u ɗa.
 Yese ulobo wā Obe u ɗa.
 Obe ulobo wa Buwaza u ɗa.
 Buwaza ulobo wa Salumuna u ɗa.
 Salumuna ulobo wa Nashon u ɗa.
³³ Nashon ulobo wa Aminadabu u ɗa.
 Aminadabu ulobo wa Aram u ɗa.
 Aram ulobo wā Hesuruna u ɗa.
 Hesuruna ulobo wa Farisa u ɗa.
 Farisa ulobo wa Yahuda u ɗa.
³⁴ Yahuda ulobo wa Yakubu u ɗa.
 Yakubu ulobo wa Ishiyaku u ɗa.
 Ishiyaku ulobo wa Ibrahim u ɗa.
 Ibrahim ulobo wā Tera u ɗa.
 Tera ulobo wa Naho u ɗa.
³⁵ Naho ulobo wā Seru u ɗa.
 Seru ulobo wā Reyū u ɗa.
 Reyū ulobo wā Fele u ɗa.
 Fele ulobo wā Eba u ɗa.
 Eba ulobo wā Shela u ɗa.
³⁶ Shela ulobo wā Kena u ɗa.
 Kena ulobo wa Afasha u ɗa.
 Afasha ulobo wā Shem u ɗa.
 Shem ulobo wā Nuhu u ɗa.
 Nuhu† ulobo wa Lame u ɗa.
³⁷ Lame ulobo wā Metusela u ɗa.
 Metusela ulobo wa Anuhu u ɗa.
 Anuhu ulobo wa Jare u ɗa.
 Jare ulobo wa Mahalalel u ɗa.
 Mahalalel ulobo wā Kena u ɗa.
³⁸ Kena ulobo wā Enos u ɗa.
 Enos ulobo wā Shitu u ɗa.
 Shitu ulobo wa Adamu.†

Adamu za na Asula a yuwain.

Malyungwa ma Yesu
(Mat. 4:1-11; Mak. 1:12-13)

4

¹ Yesu waru ushitowun na Ruhu va Akiza, avu wu utā o Udolu wa Urdu. Reve Ruhu va Akiza tara yi a tyo atsuma o una rana amunga,

² ubata u na Mekerencesu ma lyungusa niyi. Agba u lyuwa ili atsuma a rana'a shi, o ukosu reve wu uwwa ambulu.

³ Dada Mekerencesu ma damma niyi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, vu zuwa aatali a nda a kamba opopofu.”

⁴ Avu Yesu usu yi, “U tu udanu a Adanshi a Asula,† ‘Ni ilyalya i da goon vuma aa dana wuma shi.’ ” ♦

⁵ Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo zuwa masasan, dada u rocoshi niyi tsugono tsu uvadi suru.

⁶ Reve u damma yi, “N ta ca wu tsugbain nu utsuru u nda'a suru, adama a na a zuwa le ta o ukere u va. Waru n ta ca za na n cigai.

⁷ Suru ili i nda o to o'wo aza a wu, na vu kadato vu yuwaan mu aganda.”

⁸ Dada Yesu usuyi niyi, “U tu udanu, ‘Zagbain Asula a wu a da vaa yuwaan aganda, ayi a nde'en da vaa yuwaan tsugbashi.’ ” ♦

⁹ Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo Urishelima, avu u zuwa yi de e ncilecile ma Aa'isamapada. Dada u tsu damma yi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, teteruwe e ida.

¹⁰ Adama a na a ɗana ta, ‘Asula a ta zuwa nlingata ma yi n tiga wu.

¹¹ Waru e te keɗe wu e ekere e le, adama ko anana a wu a taɗatsa a aatali wan.’ ”*

¹² Reve Yesu usu yi, “Adanshi a Asula a damma ta, ‘She vu lyungwa Zagbain Asula a wu wan.’ ” ◇

¹³ Ana Mekerencesu mo kotoi ma lyungwa ma yi suru, reve u lyawa yi ne'en.

Yesu temei ulinga Galili

(Mat. 4:12-17; Mak. 1:14-15)

¹⁴ Reve Yesu kamba atsuma o ucira u Ruhu va Akiza a tyo Galili. Reve alabari a yi a rawa e ilyuci i na i ri lo ukandaruwu zuzu.

¹⁵ Avu u rocosu a a'isa e le, reve u tsura ica e ekere a ama suru.

A yuwan ta Yesu a Nazara

(Mat. 13:53-58; Mak. 6:1-6)

¹⁶ Ana u tyoyi Nazara (lyuci na u kungwai), daɗa u uwai a aa'isa† ununa u tsu yuwusan o urana wa Ashibi. Reve u 'yon adama u denuna.

¹⁷ Reve a ca yi Aatagada a Ishaya vumavasula. Daɗa u bubaruwa niyi, reve u cina ubata u na a ɗanai,

¹⁸ “Ruhu vu Zagbain to obolo na amu, adama a na u dangwa mu ta, adama n yuwaan aza e iliyali adanshi a Alabari a Sa'ani.

U lyungu mu ta adama n yuwan adanshi a na aa lyawa aza a na a ri a tsugbashi, nrumba

* **4:11** Pa nda, Mekerencesu ma shi ta a zama u paala Yesu. E Ica 91:11-12, u damma Asula a ta lyungu nlingata ma yi e keɗe wu adama vu taɗatsa wan. Amma u damma na vu teteruwe a ncilecile na tsulo, u ta zuwa e keɗe wu shi. ◇ **4:12** U.Wl. 6:16.

waru ee ene ure, aza a na ee le'eshe waru o o'wo faan.

19 Reve waru n yuwan adanshi a aa'wan a na Zagbain zuwai a na aa yuwaan ama isa'ani u yuwan ta.” ◇

20 Reve u kutsulu aatagada'a, avu u ca za vu ulinga'a. Avu u danu, tsara u rito. Reve ama a na a ri pe a aa'isa'a suru a uwa akanla a yi.

21 Avu u damma le, “Ana'an adanshi a nda a shiwan ta a atsuvu a du.”

22 Reve a uwwa uyo'o, a yuwusan asalama na adanshi e isa'ani i na yu utai o una wa yi. Avu a damma, “Ayi nda, ayi da da mawun ma Isuhu shi?”

23 Avu u damma le, “Amayun, i ta damma mu udammu u nda, ‘Boci, kambato aciyawu gbaga.’ ‘Suru ili i na waru tsu uwwai vu yuwain a Kafar-nahum, vu yuwan yi fo pa a lyuci va wu.’

24 Amayun, n ta dansaa du, a tsu tara vumavasula ili ya abula a lyuci va yi shi.

25 “Waru amayun a da maa dansaa du, a mantsa ma Iliya a yuwan ta nruna ma abunda atsuma a Isra'ila. A mantsa ma na a baruyi zuva o ro'o shi a'wan a ta'atsu na woto tali, reve ambululu a sufuwa e ida'a.

26 Agba a caco Iliya a tyo ubata wu za ro atsuma e le shi, she ubata wa Sarafatu, e ida ya Sida, ka na danai maruna. ◇

27 Waru a yuwan ta nkutu na abunda atsuma a Isra'ila a mantsa ma Ilisha† vumavasula. Agba ko za ta a kambato gbaga shi, she Na'aman† vuma va Suriya.” ◇

²⁸ Ana ama a na a ri pe a aa'isa a uwwai ne, reve suru nle a uwwa upan lon.

²⁹ Reve a 'yon nu upan, avu o utaa yi atsuma a lyuci. Reve a tara yi a tyo e ncilecile m masasan ma na lo da lyuci le ri usuwu, adama e kebe yi e ida.

³⁰ Reve wu utulai ben e memere me le, avu u kara ili ya yi.

*Vuma vo otoni a lima
(Mak. 1:21-28)*

³¹ Reve Yesu kara a tyo Kafarnahum lyuci ro atsuma e ida ya Galili. Reve u uwa o rocosu ama o urana wa Ashibi.

³² Reve a uwa asalama na cu'un vu uritosu wa yi, adama a na u to ritosu nu ucira.

³³ Atsuma a aa'isa'a, vuma vo otoni a lima† dana ta pe, reve u saala na yisaali lon,

³⁴ “Eyee! Te imini ya wu na atsu, Yesu za va Nazara? Vu tawa ta adama vu una tsu? N reve wu ta, avu da Akiza a Asula.”

³⁵ Reve Yesu bara yi, u damma, “Baru una wa wu, reve vu kakasa na ayi!” Ana otoni a lima'a a varu niyi e memere me le, reve wu kasa na ayi, u yuwan na ayi ili shi.

³⁶ Reve ama'a a uwa asalama, reve a dammulai vani le, “Cu'un va adanshi e ne a da tsunda? Nu ucira nu ukadu u da u barai otoni a lima, reve o uta.”

³⁷ Reve alabari a yi a rawa ubata suru upasu wi ida'a.

*A kambatoi anawale Simo gbaga
(Mat. 8:14-17; Mak. 1:29-34)*

38 Reve u 'yon wu utā a aā'isa'a, avu u uwa o u'wa wā Simo. Agba anāwale Simo a shi a uwwa uyo'o shi, u shi tā a uwwusa utānu lon. Reve a damma Yesu adama a yi.

39 Reve u rawa wi isawan zuzu nā ayi, dāda u ɓarai ubanaku'un, reve ubanakun u lyawa yi. Reve u 'yoshin u yuwaan le agānda.

40 Urana a māriyāa, dāda mmaci mā aza o ubanakun n tawai ne ele ubata wā Yesu. A dana tā nā banakun icu'un icu'un. Reve wu ju'wan le, dāda a kambai gbagba.

41 Waru otoni a lima a kakasa tā na ama nā abunda a yisaali, “Avu da Mawun mā Asula!”

Avu u ɓara le, u lyawa a yuwan adanshi shi, adama a na e reve tā ayi da Kristi Zamawawa'a.

Yesu 'yawā ta alajiya
(Mak. 1:35-39)

42 Ana usana u tawai, reve u kara a tyo ubata u na vuma ri shi. Reve ama a uwa izami ya yi, dāda a tawai ubata wā yi. Reve a shi a ciga a zuwa yi u danu ne ele.

43 Avu gba u damma le, “N ciga n 'yuwan n yuwaan ilyuci i ro alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsā Asula† fo. Adama o ndolo a da a lyungu numu.”

44 Dada u lyuwai elime na alajiya a a'isa atsuma a Yahuda.†

Dewu vo ojoro o ufaru
(Mat. 4:18-22; Mak. 1:16-20)

† 4:44 Akuci a linga ro a damma “Galili.”

5

¹ Urana u ro, Yesu ɗana ɗa mishin a nge'en m Mala ma Janisara, na ama ubolotowu ubata wa yi, a uwwusa adanshi a Asula.

² A nge'en m mini'i we ene ta antsun e re, aza a na eremi a mugula a lyawai. Aza a na a danai e iza'usa igolo i le.

³ Atsuma a antsu'un u uwa ta pe a za ta za na ri za va Simo, reve u damma yi u kebe wantsu'un wa'a a uwa pe a mini'i. Reve u danu a wantsu'un, reve u reme o ritosu ama.

⁴ Ana u kotoi adanshi, reve u damma Simo, "Kebe wantsu'un a 'yawa ubata wa aru'un, avu vu vari igolo i du, tsara i reme mugula."

⁵ Reve Simo usu, "Manlu, ili ya ayin i da tsu ri o ulinga, agba tsu reme ili shi, amma ana vu dammai tsu vari, n ta vari igolo'o."

⁶ Ana a yuwain ne, reve a vari igolo i le, reve a tsura mugula ma abunda, hali igolo i le i reme makara.

⁷ Avu e de aza e le, aza a na a ri lo na wantsun, tsara a tawa na wantsun u le, adama a kamba le. Reve a tawa o shiton antsu'un, she damma a ta li'a.

⁸ Ana Simo Bituru enei ne, reve u kingyo a makakan ma Yesu avu u damma, "Lyawa mu, Zagbain, amu za vu unusu da."

⁹ Ayi na aza a na a danai lo, a yuwan ta asalama lon na cu'un mugula n na e remei.

¹⁰ Ne da fo Yakubu na Yahaya, muwun ma Zabadi, aza a na a danai o ulinga obolo na Simo.

Avu Yesu damma Simo, "She vu uwwa wovon wan, diga gogo vu ta dana a tawusa na ama."

11 Reve o utaa antsun e le a agadi, aṅu a lyawa ili suru, reve o toni Yesu.

*Vuma vu ukutu
(Mat. 8:1-4; Mak. 1:40-45)*

12 Urana u ro, Yesu pe atsuma a lyuci ro e ida'a, reve vuma ro tawa de, za na ukutu u remei lipu maḅula. Ana we enei Yesu, reve u kaḅato urewesu wa yi e ida, reve u pati yi, "Zagbain, na vu usu, kambato mu mo o'wo cece."

13 Reve Yesu canana ukere wa yi, aṅu u ju'wan vuma'a, aṅu u damma, "N usu ta, vo o'wo cece!" Babu usan, aṅu ukutu'u u lyawa yi.

14 Aṅu Yesu damma yi, "She vu damma za wan, vu kara vu roco aciyawu ubata u na ganu ri, tsara u kalyuwa wu. Reve vu ca kucci ununa Musa dammai, adama ama a dana nu urevu u na vo o'woi cece." ◇

15 Agba alabari a yi she ili i na i 'yawa elime, hali ama o boloto lon, tsara a uwwa yi, waru tsara u kambato le gbaga.

16 Agba Yesu tsu lyawa ta ama aṅu u 'yawa o ogozo, tsara u danu ayi a nde'en, aṅu u yuwan avasa.

*Yesu kambato ta osowi a lipu gbaga
(Mat. 9:1-8; Mak. 2:1-12)*

17 Urana u ro, Yesu pe atsuma o uritosu, aṅu Afarishi na munlu n Wila n dana lo. Ele da aza a na o utai e ilyuci koko'o e ida ya Galili ne e ida ya Yahuda na Urishelima. Ucira wu Zagbain u to obolo na ayi, tsara u yuwan opocino.

18 Avu ama o ro e shede vuma ro na ri no osowi a lipu a avalu, avu a 'yawa_a yi o u'wa'a, tsara a zuwa yi a makakan ma yi.

19 Ana a tsurai ure u na aa yuwan ne shi adama o obolo a ama, reve a kumba zuwa a katsu'wa ukwa'a'a. Dada e telyuwetyo niyi obolo na avalu a yi e memere mo obolo a makakan ma Yesu.

20 Ana we enei ucawu wo okolo e le, avu u damma vuma'a, "Vuma nda, a yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu."

21 Avu Afarishi na munlu n Wila a yuwan majiyan, a damma, "Vuma ne da aa yuwusan adanshi a vama o ndolo e ekere a Asula? Zane da aa gura yuwaan vuma gafura, she Asula goon shi?"

22 Yesu reve ta majiyan me le, dada we ece nle, "Nye i zuwai yaa yuwusan cu'un majiyan mo ndolo o okolo a du?"

23 Zane da ri babu usan a damma, 'A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu,' ko a damma, 'Yon vu wala?'

24 N ta yuwan ne, tsara i reve amu Mawun ma Vuma† ma ta nu ucira o uvadi u yuwan gafura vu unusu." Avu u damma osowi a lipu'u, "N damma, 'yon vu tara avalu a wu, vu kara a tyo o u'wa."

25 E esu e le a da u 'yoyin avu u tara avalu a yi babu usan, reve u kara a tyo o u'wa a yuwusaan Asula ica.

26 Ama suru a uwa ta asalama, avu a yuwaan Asula ica. Wovon u reme le ta, avu a damma, "Ana'an tse ene ta ili ya asalama."

*Dewu va Levi
(Mat. 9:9-13; Mak. 2:13-17)*

27 Ana Yesu kotoi ayi ndolo, avu wu uta, avu we ene za vu u'ushishi wu utafa.† Aala a yi a da Levi. U cina yi ta nden ubata wu ulinga. Avu u damma yi, “Toni mu.”

28 Avu u lyawa ili suru u 'yon, avu u toni yi.

29 Avu u fobo abuki a gbain o u'wa wa yi adama e Yesu. Aza o u'ushishi wu utafa a dana ta pe lon, na ama o ro a alya obolo ne ele.

30 Avu Afarishi na munlu n Wila, a gbarana ojoro a yi, “Cine yaa lyuwusa ni i sowi na aza o u'ushishi wu utafa na aza o unusu?”

31 Avu Yesu usu le, “Vuma na ri gbaga u ciga za va aguma shi, she za vu ubanakun.

32 N tawa adama a aza a abula shi, she n de aza o unusu tsara a vadala.”

Yeci adama a akuli

(Mat. 9:14-17; Mak. 2:18-22)

33 Avu a damma yi, “Ojoro a Yahaya a tsu yuwusan ta akuli na avasa, ne da waru ojoro a Afarishi, agba aza a wu she a lyuwa o sowo.”

34 Avu u usu le, “I ta zuwa n'utsa n vali vu kasa'avu n yuwan akuli, ayi lo obolo ne ele?”

35 Mantsa ma ta lo a tawa ana aa tara le vali'i, atsuma a rana ndolo a ta yuwan akuli.”

36 Reve u yuwaan le iroci i nda, u damma: “Babu za na a pada tana sa'avu u lapula akuci a tana na ayi. Nu u yuwan ne, u ta vuranu avu u kara akuci'i, agba apadi a tana sa'avu'u wa ntsaa akuci a tana'a shi.

37 Waru, aa tsun ribina sa'avu a akuci e itsan yu kwan shi, adama a na ribina'a u to boso itsa'an. Na a tsun yi pe, u ta lungusa ribina obolo ni itsa'an.

38 E itsan i sa'avu i da a tsu tsun ribina.

³⁹ Aza a na o tsu sowo wasu aa ciga o sowo ribina shi, adama a na wasu u la'aa le t̄a. A ta damma, 'Akuci a la'a t̄a ulobonu.' ”

Zagbain va Ashibi
(*Mat. 12:1-8; Mak. 2:23-28*)

6

¹ Urana wa Ashibi,† ayi a b̄atsasa a aḍuma e ishina, reve ojoro a yi a kuḍusa aḡaḡa e ishina'a, a picirasa na a tami.

² Aḡu Afarishi o ro a damma, “Nye i zuwai yaa kuḍusa ishina, i reve wil̄a u ḍa o urana wa Ashibi shi?”

³ Aḡu Yesu usu le, “I reve ili i na D̄awuda n̄a n'utsa m̄a yi n yuwain, a mantsa ma n̄a a uwwai ambulu shi?”

⁴ Ana u uwai o u'wa w̄a Aḡula, reve u tama opopofu a Wil̄a. Reve u ca akapi a na a ḍan̄ai oḡolo n̄a ayi, agba aza a na nan ganu ḍa goon aa tama.”

◇
⁵ Aḡu u koso na adanshi, “Aḡu Mawun ma Vuma, Zagbain vu urana wa Ashibi u ḍa.”

Vuma vo osowi o ukere
(*Mat. 12:9-14; Mak. 3:1-6*)

⁶ Urana wa Ashibi o ro, aḡu u uwa a aḡ'isa, reve u reme uritosu. Reve u cina pe vuma na ukere u usa'ani w̄a yi u ḍan̄ai usowu.

⁷ Afarishi gba n̄a munlu n Wil̄a a zamishi t̄a ure u na ee reme yi nu unusu. Aḡu a karishi yi ana, tsara e ene ko u t̄a yuwaan yi opocino urana wa Ashibi.

◇ 6:4 1 Sam. 21:6.

8 Agba u reve t̄a ili i na aa yuwusan majiyan, reve u damma vuma'a, “Yon vi isawan mishin elime a ama suru.” Avu u 'yon wi isawan.

9 Avu we ece le, “N ta yuwusan d̄u yeci. Zane d̄a la'ai ulobonu a Wila wu urana wa Ashibi: a yuwan isa'ani ko iwuya? A wawa ko o una?”

10 Avu u kālyuwa le suru, avu u damma vuma'a, “Canana ukere wa wu.” Reve u canana, d̄ada ukere wa yi u kamb̄ai gbaga.

11 Reve a uwwa upan lo, reve a dammulai ununa aa yuwan na Yesu.

Ajiya kupa ne ejere

(Mat. 10:1-4; Mak. 3:13-19)

12 Atsuma a rana ndolo, avu u kara a 'yawa a masasan, tsara u yuwan avasa. Reve u yuwan avasa'a e ekere a Asula ayin mābula.

13 Ana usana u tawai, reve u d̄e ojoro a yi, reve u dangwa ama kupa ne ejere, reve u d̄e le ajiya.†

14 Avu u d̄e Simo (za na u cayi aala Bituru), na zawa'a va yi Andarawu, na Yakubu, na Yahaya, obolo na Filibu, na Batalamawu,

15 u dangwa ta fo Matta, na Toma, obolo waru na Yakubu mawun ma Alfa, na Simo za na a tsu d̄e Bakanani,*

16 waru u dangwa ta Yahuza mawun ma Yakubu na Yahuza Iskariyoti, za na wina niyi.

Aba'un na atsumalima

(Mat. 4:23-25)

17 Reve u cip̄a obolo ne ele, reve wi isawan a agalaci a sa'ani. Otoni a yi na abunda a dana ta lo

* 6:15 Ayi aala “Bakanani” to rocosu tsu vuma'a u tu nu uzuwu wa aci adama u kamba ama a yi.

na ama a abunda diga Yahuda, na Urishelima, nu upasu wi ida ya Taya na Sida, aza a na a ri a nge'en m mala.

¹⁸ A tawa ta tsara a uwwa yi, reve waru u yuwaan le opocino a banakun le. Aza a na a danai no otoni a lima o o'wo ta gbaga.

¹⁹ Reve ama suru a ciga a ju'wan yi, adama a na ucira wu utusa ta atsuma a yi, reve o o'wo gbaga suru.

Aba'un nu una

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Avu u kalyuwa ojoro a yi, reve u damma le, “Aba'un za du da aza a na a ri nu ulambu, adama a na tsugono tsa Asula za du da.

²¹ Aza a na a uwwusa ambulu gogo, aba'un za du da, adama a na a ta cuwaton du.

Aza e mesun gogo aba'un za du da, adama a na i ta tawa i zo'oso.

²² Aba'un za du da mantsa ma na ama a 'yuwan du, avu a kasa du, avu e isula du, agba ee de du na ala a sa'ani shi, adama a va Mawun ma Vuma.

²³ Na cu'un ndolo fara, i yuwan mazanga, avu i yuwan tsu'yan tsu uyo'o wa asuvu, adama a na atsupu a du a ta abunda de zuva. Ne da nan dada le a yuwain na amasula nu ujimu.

²⁴ Woo yo'ono aza o utsuru gogo shi, adama a na i tsurai de asuvu nden.

²⁵ Woo yo'ono aza o ucuwun gogo shi, i ta tawa i yuwan ambulu.

Woo yo'ono aza e izo'oshi ya avama gogo shi, i ta tawa i shon na yisaali.

26 Woo yo'ono aza a na ama aa cuwusa shi. Ne da nkaya n le n cuwai amasulā e epen.”

I ciga n'yuwatan

(Mat. 5:38-48; Mat. 7:12)

27 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “Agba n ta dansaa du aza a na aa uwwusa mu, i ciga n'yuwatan n du, i yuwaan aza a na a 'yuwan du isa'ani.

28 I zuwaa aza a na a yuwaan du unā aba'un, aza a na a yuwusaan du ikpa'a, i yuwaan le avasa.

29 Nā za ro basaa wu o ugbaguzu u tā, vadalaa yi ugbaguzu we ire. Za na usa nuwu aapalutsu, vu ca yi utugu fo.

30 Za na pati nuwu ili suru, vu ne'e yi. Nā vuma ro usa ili yā wu, she ve ece yi wan.

31 Ununa vu cigai ama a yuwaan wu, vu yuwaan le ne fo.

32 “Nā vu ciga aza a na a yuwaan nuwu isa'ani goon, atsupu e ne a da vāa tsurā? Aza o unusu fo a tsu ciga tā aza a na a ciga nle.

33 Nā vu yuwan isa'ani ā tyo aza a na a yuwaan nuwu isa'ani goon, to, atsupu e ne a da vāa tsurā? Aza o unusu fo a tsu yuwan tā ne.

34 Nā yaa yuwusan majiyan she aza a na aa tsupa du da yaa ca okopu, to, atsupu e ne a da yāa tsurā? Aza o unusu fo a tsu ca tā aza o unusu, tsarā a tāwā a tsupa le ununa o kopoi.

35 I ciga n'yuwatan n du, i yuwaan le isa'ani. I kopoo le agba i zuwa okolo na aa tsupa du wan. Ne da atsupu a du āa danā abundā. Ne da waru yoo o'wo muwun m Mogono mā Asulā. Waru u tsu yuwaan tā aza a na o tsu godyo shi, nā aza e iwuya isa'ani.

36 Ye eneshe iliyali ya ama ununa Dada ɗu eneshe iliyali.”

She i ge'eto za ro wan

(Mat. 7:1-5)

37 Avu u lyuwa elime na adanshi, “I ge'eto wan, aɗu fo ee ge'etowa ɗu shi. I kototo wan, tsara o kototo ɗu wan. I yuwan gafura, tsara a yuwaan ɗu gafura.

38 Ne'ei, e te ne'e ɗu: makundatsu ma sa'ani, wukiru ushiwun, torotoro, hali ocusho e ida. Ne da aa tsuwan ɗu e ekere. Na makundatsu ma na i kunzuwayi, na ayi da aa kunzuwa ɗu.”

39 Reve u yuwaan le iroci i nda: “Irumba i ta gura roco irumba ure? Ele ra aa riya a aakari shi?

40 Mawun ma makaranta ma la'a manlu ma yi shi, amma za na o ritoi lon, u to o'wo ununa manlu ma yi ma ri.

41 “Cine vaa kanlasa macaka ma na ma ri pe a lyusu vu za va wu, avu vi icina na aagbala a na a ri pe a lyusu va wu?

42 Cine vaa gura damma za va wu, ‘Isawan, lyawa mu utaa macaka ma na ma ri pe a lyusu va wu,’ agba avu vu rono aagbala a na a ri pe a lyusu va wu shi? Avu vuma vi ikpa'a! Rono ne'en aagbala a na a ri a lyusu va wu, tsara ve ene ulobonu u na voo utaa za va wu macaka ma na ma ri a lyusu va yi.”

Udanga na muwun ma yi

(Mat. 7:16-20; Mat. 12:33-35)

43 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Udanga u sa'ani wu lo ana u tsu matsan muwun m babu

ābūlā shi, agba uđanga u babu ābūlā u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

⁴⁴ Uđanga suru nā muwun mā yi n dā a tsu reve yi. A tsu taḅa ubiri o uđanga wa awanda shi, ko ađyumbu a atacif shi.

⁴⁵ Vuma vā ābūlā u tsu utāā tā ni ili i sa'ani i na u zuwai o ookolo, za vu ulambu wā ābūlā waru e ili yu ulambu yā ābūlā a na u zuwai o ookolo pe dā ulambu wā ābūlā u tsu utā. Atsuma e ili i na i ri pe o ookolo ā yi pe dā adanshi ā tsu utā.”

*Asuwi a ābūlā no olo a asuwi
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ Avu u lyuwa elime na adanshi, “Cine tsa dā yāā dēsu mu, ‘Zagbain, Zagbain,’ agba i yuwan ili i na n damma ndu i yuwan shi?

⁴⁷ Za na āā tāwusa yā'a vā aa uwwusa ili i na maa dansa suru, a yuwusan le waru suru, n to roco dū cu'un vuma na u ri.

⁴⁸ U tā cu'un vuma na aa suwusa usaa, reve u kapā wācin wu usaa alungu, reve u suwa ikyun yu usaa'a ubatā o ugbamu. Ana mini ma gbain mā tāwāi, avu u keḅe usaa'a, agba u gura varu yi shi. Ana wo o'woi a suwa niyi ulobonu.

⁴⁹ Za na uwwai adanshi ā vā, agba u linga ni ili i na wu uwwai shi, u to oroci a vuma na suwai u'wa wā yi ā wuyun, agba u ri ni ikyun shi. Ana mini ma lapai usaa'a, reve u ramo babu usan. Uriyu wu u'wa u ndolo u riyā tā suru suru.”

*Yesu kambato tā aagbashi a yali ro gbaga
(Mat. 8:5-13)*

7

¹ Ana u kotoi a dansaa ama ili i ndolo suru, reve u uwa Kafarnahum.

² Yaliƙ ya Roma i ro i shi ta na aagbashi a na u cigai lon. Aagbashi'i u shi ta ubanakun, gashi u ta kuwa.

³ Ana wu uwwai adama e Yesu, reve u lyunguwa yi azagbain a aza a Isra'ila a damma yi u tawa u kambato aagbashi a yi gbaga.

⁴ Ana a tawai ubata wa yi, reve a pati yi, adansa, “Vuma nda rawa ta vu yuwaan yi ulinga u nda,

⁵ adama a na u ciga ta ida i tsu lon, waru ayi da u suwaa ntsu aa'isa a tsu.”

⁶ Reve u kuru le.

Ayi a rawa zuzu nu u'wa'a, reve yali'i u lyungu n'utsa ya'a yi, a damma yi, “Zagbain, she vu damaton aciyawu wan. N rawa vu uwa o u'wa u va shi.

⁷ Waru n rawa n tawa ya'a wu shi. Vu yuwan adanshi goon u rawa ta, aagbashi a va o to o'wo gbaga.

⁸ Adama a na amu fo n ta na za na la'a numu, waru n ta na asoja a na a ri zala va. Agba n tsu damma ta za nda, ‘Yawa,’ reve gba u 'yawa. Waru n tsu damma ta za ro, ‘Tawa,’ reve gba u tawa. Aagbashi a va waru, n tsu damma yi ta, ‘Yuwan tsunda,’ avu u yuwan.”

⁹ Ana Yesu uwwai ne, reve u yuwan asalama adama a yali'i. Reve u vadala u damma ofolo a ama a na oo tonoyi, “N ta dansaa fu, ko atsuma a Isra'ila n tsura ucawu wo okolo ne tsunda shi.”

¹⁰ Ana aza a na a lyunguyi a kambai o u'wa, reve a cina aagbashi'i wo o'wo gbaga.

Yesu 'yasan ta mawun ma maruna

11 A jima shi, dāda u karai a tyo a lyuci na a tsu de Nayim, reve ojoro a yi no obolo a ama a kuru yi.

12 Ana u rawai zuzu nu u'uwata u lyuci'i, dāda a ga'ain na aakwakwa utanuwu. Agba ayi da ulobo a nde'en o umatsun u makuci ma yi; waru makuci ma yi maruna ma da. Ama a abunda a lyuci'i a shi ta obolo na ayi.

13 Ana Zagbain we ene niyi, reve we ene iliyali ya yi, avu u damma yi, "She vu shon wan."

14 Reve u rawa u ju'wan aakpaga'a, reve aza a na a tanu niyi e isawan kuci. Avu u damma, "Ulobo, n ta dansaa wu, vu 'yon."

15 Reve aakwakwa'a u 'yon u danu, reve u uwa adanshi. Reve u tara yi u ca makuci ma yi.

16 Reve a uwwa wovon suru, reve a yuwaan Asula ica. Reve a damma, "Tsu tsura ta vuma gbain va Asula atsuma a tsu!" Waru, "Asula a cuwan ta na ama a yi!"

17 Reve alabari a yi a baza atsuma a Yahuda ni ida i na i ri lo zuzu.

Ojoro a Yahaya za vu Urumbusu (Mat. 11:2-19)

18 Reve ojoro a Yahaya a damma yi ili i na i farai suru.

19 Dada Yahaya deyi ama e re atsuma o ojoro a yi, reve u lyungu le ubata wu Zagbain, adansa, "Avu dāda za na ri lo a tawa'a, ko tsu piri za ro?"

20 Ana ama'a a rawai ubata wa yi, reve a damma, "Yahaya za vu Urumbusu da lyungu ntsu ya'a wu, ana, 'Avu dāda za na ri lo a tawa'a ko tsu piri za ro?' "

21 Babu usan, reve Yesu kambato aza o ubanakun na mbala icu'un icu'un, no ozo o otoni a lima gbaga. Waru u kpatu'wa ta esu a nrumba.

22 Reve u usu le, "Yawai i damma yi ili i na yu uwwai, ni ili i na ye enei: nrumba me ene ta ure, akutsuma a wala ta, nkutu mo o'wo ta gbaga. Waru agulani a uwwa ta adanshi, a yasan ta akwakwa. Aza e iliyali waru a uwwa ta alajiya a Alabari a Sa'ani.

23 Za va aba'un da za na aa tadatsa adama a va shi."

24 Ana ogoro a Yahaya a karai, reve u uwa a yuwusaan ama'a adanshi a Yahaya, avu u damma, "Nye i 'yawai akanla de atsuma o una? Apumpu a na upepu waa jingadasa?"

25 Na ne da shi, nye i 'yawai ye ene? Vuma u'wotowu ni itana i sa'ani? O'o, aza a na a ri ni itana i sa'ani gba, aza a na a ri a nden mu uyo'o o ukobu u tsugono u da a ri.

26 Nye i 'yawai ye ene? Vumavasula? Ee, amayun a da, n damma du, u la'a ta vumavasula.

27 Ayi dada za na a danai a Adanshi a Asula adama a yi, 'Mpa n lyunguyi malingata ma va elime a wu, za na oo fofoo wu ure.' ◇

28 Amayun a da maa dansaa du, atsuma a aza a na ka matsain, za lo na rawai Yahaya shi. Ko ana wo o'woi ne, za na la'ai ukalamu o tsugono tsa Asula u la'a yi ta mgbain."

29 Ana a uwwai ne, reve ama suru hali na aza o ushishi wu utafa a usu Asula a na za va abulaf a da, ana a rumbu nle na cu'un vu urumbusu wa Yahaya.

◇ 7:27 Mal. 3:1.

³⁰ Afarishi gba na aza a na e revei Wilā lon, reve a 'yuwan ifobi ya Ḃsulā adama e le, ana a 'yuwain urumbusu wa Yahaya.

³¹ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “Na nye ḁa maa kurato ama o gogo a nda? Nye i ḁa o rotsoi?”

³² O rotso ta muwun n na n ri nden e eden e ḁewu va aza e le, ‘Tsi ivulaa ḁu ta gbalā, agba i je'en shi. Tsu yuwaan ḁu ta ishīpa ya atsumolangu, agba i saala shi.’

³³ “Ana Yahaya† za vu Urumbusu tawai u lyuwusa shi, agba u sowuso masayan ma inabi shi; avu i damma, ‘U ta no otoni!’

³⁴ Avu waru amu Mawun ma Vuma n tawa ta a lyuwusa o sowuso, reve i damma, ‘Apa liwi no osowi, i'utsa ya aza o ushishi wu utafa na aza o unusu!’

³⁵ Agba a tsu reve ta urevu wa Ḃsulā amayun a ḁa adama o ure u na ama o toni niyi.”

Yesu o u'wa wa Simo Mafarishi

³⁶ Reve Mafarishi mo ro, za na a tsu ḁe Simo, u banu Yesu u 'yawa u lyuwa ilyalya na ayi. Reve u 'yawa o u'wa u Mafarishi'i, reve u danu alya.

³⁷ Ka ro shi ta pe atsuma a lyuci'i, za na danai nu unusu. Ana wu uwwai u ta pe a alya e ilyalya o u'wa wa Simo Mafarishi'i, reve u tawa na meden ma sa'ani ma mani'in ma maguru me ikebe.

³⁸ Reve u kingyo zuzu na ayi, ḁaḁa u uwai mesun e re'wetosu ana e Yesu na abara a yi. Reve u tasa le na anji a yi, avu u katala ana a yi. Avu u sukuma le mani'i'in.

³⁹ Ana Mafarishi ma na ma banu niyi me enei ne, reve u jiyan o ookolo a yi, “Na shi vuma nda

vumavasulā dā, u shi te reve cu'un vu ka ne dā a ju'usan yi, adama a na za vu unusu dā.”

⁴⁰ Reve u usu u damma yi, “Simo, n t̄a ni ili i na maa damma wu.”

Reve u usu, “Nye i dā, manlu?”

⁴¹ Avu u damma, “Vuma ro shi t̄a o tonon ama e re utan, za t̄a ikebe i na i rawai ikebe yu ulivu ukpakuton (500),* za t̄a waru kupoton.

⁴² Ana a gura tsupai shi, reve u lyawaa le ikebe'e. Atsumā e le zane dā aa la'a ciga yi?”

⁴³ Reve u usu, “E yeni i vā, za na a lyawayi abunda.”

Reve Yesu usu yi, “Vu usu t̄a mejege.”

⁴⁴ Ana u vadalai ubata wu ka'a, reve u damma Simo, “Ve ene t̄a ka nda? N uwa t̄a o u'wa wā wu, vu ca mu mini n sa'a ana shi. Ayi gba u re'weto t̄a ana a vā na abara a yi, reve u tasa le nā anji a yi.

⁴⁵ Ana vu raba numu, vu katala mu shi. Ayi gba diga ana n uwai pa u lyawa ukatalu wa ana a vā shi.

⁴⁶ Vu sukuma aaci a vā mani'in shi. Ayi gba u sukuma t̄a ana a vā mani'in mā maguru.

⁴⁷ Adama o ndolo n ta dansaa wu, unusu wā abunda wā yi suru a yuwaan yi t̄a gafura, adama a na u roco t̄a icigi lon. Waru za na a yuwayin gafura wa'a, icigi yā yi wa'a dā.”

⁴⁸ Reve u damma ka'a, “A yuwaan wu t̄a gafura wu unusu wā wu.”

⁴⁹ Dada aza a na a ri a alya obolo nā ayi a uwai a dansa vāni le, “Zane dā ne tsunda'a, zane dā fo rawai u yuwan gafura vu unusu?”

* **7:41** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda nā Tsheleni ayi dā “dinari ukpakuton (500).” Kalyuwā Ucuḍuwu wi “Ikebe”.

50 Reve u damma ka'a, "Ucawu wo okolo a wu u wawa wu ta. Wala vu rawa lafiya."

Amaçi o ro a kuru ta Yesu

8

¹ A jima shi, daɗa Yesu kanda ruwai ilyuci na mulyuci'i a yuwusan alajiya, a casu Alabari a Sa'ani o tsugono tsā Asulā. Ele Kupanejere'e a danā ta obolo na ayi.

² Waru amaçi a na o utayi otoni a lima nu ubanakun atsuma e le o toni yi ta. Ele da Meri,† za na a tsu de Magadaliya, za na o utayi otoni a lima e cindere atsuma a yi,

³ na Yuwana ka va Kuza (zagbain o u'wa wa Hiridu), na Suzana, no ozo o ro na abunda. Amaçi a nda a kambusa le ta ni ili ya aciyele.

Irociyi cimbi
(Mat. 11:2-19)

⁴ Ana ama a abunda o bolotoi, waru ama a tawusa ya'a yi lyuci lyuci, reve u yuwaan le iroci:

⁵ "Cimbi ro 'yawa ta ca'an. Ayi pe atsuma a mazaza me icu'un, reve ozo o ro o oco o ure. Avu ama a dadasa icu'u'un, avu nnunu n kakaɗa le.

⁶ Icu'un i ro waru yo oco ubata wa atali. Ana o utai, reve e 'yewe adama a na a tsurai atani shi.

⁷ Avu ozo o ro o oco a awanda, avu a 'yon obolo na awanda'a, avu awanda'a a gbagbala le.

⁸ Avu icu'un i ro yo oco a mabula ma sa'ani, avu ishina'a a yuwan mgbain, avu a matsan agaza agaza. Nu u cu'wan macu'untsu ma ta, reve a matsan ncu'untsu ukpaku."

Ana u dammai ne, aṅu u 'yaṣan uḍyo u damma,
 “Za na ri na atsuvu, wu uwwa.”

Ili i na i zuwai Yesu tsu yuwan uritosu ni iroci
 (Mat. 13:10-17; Mak. 4:10-12)

⁹ Reve ojoro a yi e ece yi ucuḍuwu wi iroci'i.

¹⁰ Reve u damma le, “Aḍu ḍa a lyawai i reve ili yu
 usokowu u tsugono tsa Ḃsula. Amma aza a na a ri
 pe shi, she ni iroci i ḍa a tsu yuwaan le tsara:

‘A ta gura kalyuwa, agba e ene shi.

A mawwa a ta gura uwwa, agba aa gura tsura
 urevu shi.’ ◇

Yesu cuḍuwa ta iroci yi cimbi'i
 (Mat. 13:18-23; Mak. 4:13-20)

¹¹ “Apa ucuḍuwu wi iroci'i: Cu'un a yi ḍa adanshi
 a Ḃsula.

¹² Icu'un i na yo ocoi o ure, ele ḍa iroci ya aza a
 na a uwwai adanshi a Ḃsula. Reve Mekerencesu
 ma tawa, aṅu u tara le adanshi'i o okolo e le, tsara
 a zuwa okolo e le a wawa le wan.

¹³ Icu'un i na yo ocoi ubata wa atali, ele ḍa aza
 a na a ushiyi adanshi'i na mazanga ana a uwwa
 niyi, agba a ri na aralu shi. Ucawu wo okolo e le
 yashi meketeci ma ḍa, yashi yu ulyungusa, aṅu a
 riya.

¹⁴ Aza a na o ocoi a awanda, ele ḍa aza a na a
 uwwai adanshi a Ḃsula, agba atsuma a mmalu n
 le, reve atsumalima, nu uyo'o wu uvadi, nu utsuru
 u reme le, reve a kuda a lyuwa elime.

¹⁵ Aza a na o ocoi a mabula ma sa'ani, ele ḍa ama
 a abula, aza a na a uwwai adanshi a Ḃsula, reve e
 reme yi ugbamu o okolo e le, aṅu a yuwan ankuri
 a bala.”

Fitila e eelele
(Mak. 4:21-25)

¹⁶ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “A tsu daɓa fitila, avu a kpato yi na aasa'atsu shi, ko a zuwa yi a mbungulu shi. A tsu zuwa yi ta e eelele, tsara aza a na a uwusa e ene ekan.

¹⁷ Babu ili i na i ri usokowu i na oo utaa a alanga e eteshe shi. Babu waru ili i na i ri wupalu e irumbu ana oo utaa e ekan shi.

¹⁸ I kalyuwa ben ununa yaa uwwusa. Za na ri na ayi a ta dashi yi, za na gba ri na ayi shi, ke'en na we inda u ri na ayi a ta ushi yi i da.”

Mma va Yesu na muwun ma anawu
(Mat. 12:46-50; Mak. 3:31-35)

¹⁹ Mma va Yesu na muwun ma anawu a tawa ta ubata u na u ri, amma adama o obolo a gura rawa zuzu na ayi shi.

²⁰ Avu a damma yi, “Mma va wu na muwun ma anawu ma wu a ta de a alanga, a ciga ta e ene wu.”

²¹ Reve u usu, “Mma va na muwun ma anawu n va, ele da aza a na a uwwusa adanshi a Asula, avu a yuwusan ulinga na ayi.”

Yesu isawaton ta upepu
(Mat. 8:23-27; Mak. 4:35-41)

²² Urana u ro, avu Yesu damma ojoro a yi, “Tsu 'yawai a nge'en m mala n ndede.” Avu a uwa a wantsu'un obolo, reve a kara.

²³ Ele atsuma a mmalu, avu nlavu m pura yi. Reve wunla nu upepu u 'yon a mala'a, reve mini ma ciga mo shiton wantsun u le, hali a shi a ciga malibaa.

²⁴ Reve a 'yawa a jisan yi, reve a damma, “Zagbain, zagbain, tsu ciga ta malibaa!”

Avu u 'yon u bara upepu na mini'i, reve upepu'u u von kwin.

²⁵ Avu we ece le, "Te da ucawu wo okolo a du?"

Na wovon na asalama, avu e ecelei, "Zane da nda'a? Hali u yuwaan upepu na mini nlangi, reve a yuwan ili i na u dammai!"

Opocino o ozo o otoni a lima

(Mat. 8:28-34; Mak. 5:1-20)

²⁶ Avu a rawa e ida ya Garasa, za na mini ma kasalai ni ida ya Galili.

²⁷ Yesu a motaa a wantsu'un, reve vuma ro atsuma a lyuci gbain u ga'an na ayi, u ta no otoni a lima. Vuma'a u jima ta ana wo otoyì itana, ko wa asa atsuma a ama. Ubata wa ason u da u tsu dana.

²⁸ Ana we enei Yesu, avu u bosho na yisaali, avu u riyà a makakan ma yi, avu u saala lon, "Yesu, Mawun mo Mogono ma Asula, te da imini ya wu na amu, n ta patishi wu she vu zuwa mu a atsumalima wan!"

²⁹ U damma ta ne, ana Yesu zuwai otoni a lima o ndolo a lyawa vuma'a. Na abunda otoni a lima o ndolo a tsu vari ta vuma ndolo e ida. A tsu faru yi ta, reve a vara yi akani a ana ne ekere, tsara a dana a kalyuwusa yi. Agba u tsu kasa ta akani o ndolo, reve otoni a lima o lo yi a tyo atsuma o una.

³⁰ Ana Yesu ece niyi, "Cine tsa da aala a wu?"

Avu u usu, "Aala a va a da Obolo," adama a na otoni a lima a uwa yi ta na abunda.

³¹ Avu a pati yi, she u gbara le a tyo a aakari a aru'un lungu-lungu a na a ri nu utyo shi wan.

³² Obolo a ngurusumu ma abunda n dana ta lo a alyuna zala va agadi. Avu otoni a lima'a a pati yi u lyawa le a uwa atsuma e le, reve u lyawa le a uwa.

³³ Ana otoni a lima'a o utai atsuma a vuma'a, avu a uwa atsuma a ngurusumu'u. Reve obolo a ngurusumu'u a suma a zura a tyo a mala'a, reve a kuwa pe.

³⁴ Aza a na a danai a aguba a ngurusumu'u, avu a suma, a yawawa a ca alabari a lyuci gbain na mulyuci.

³⁵ Avu ama a yawawa, tsara e ene ili i na i farai. Ana a tawai ubata wa Yesu, avu a cina lo vuma na danai no otoni a lima nden ubata wa yi, u'otowu ni itana nu ugbozu wa yi. Reve wovon u tsura le.

³⁶ Aza a na e enei ne esu e le, avu a damma ununa a wawai za vo otoni a lima'a.

³⁷ Avu ama e ida ya Garasa a pati yi u lyawaa le ida i le, adama a na a uwwa ta wovon lon. Avu u uwa a wantsun, azama u lyawa le.

³⁸ Ayi gba za na otoni a lima o utai atsuma a yi, reve u pati tsara u lyawa yi u kuru yi. Agba Yesu usu shi, da da u damma niyi,

³⁹ “Kamba o u'wa, reve vu damma ili i na Asula a yuwaan nuwu suru.” Avu vuma'a u kara, avu u reme a casu aalabari e ili i na Yesu yuwaan niyi suru.

*Aakwakwa o usheli na ka vu ubanakun
(Mat. 9:18-26; Mak. 5:21-43)*

⁴⁰ Ana Yesu kambai Galili, avu obolo a raba yi, adama a na a ta pura yi.

⁴¹ Atsuma a azagbagbain a aa'isa'a, za na a tsu de Jayiru, u tawa ta u kingyo a makakan ma yi, avu u pati yi, tsara u yawawa o u'wa wa yi.

⁴² Adama a na usheli u ta wa yi, za na ri a'wan kupa ne ejere, u ciga ta makuwaa.

Ɔyi atsuma a mmalu, reve obolo'o a gbagbalasa yi.

43 Ka ro waru, za na yuwain a'wan kupa ne ejere o ocosu mpasa, [wu una ta ili i na u ri na yi suru e ekere a aza a aguma,] agba u jebe yi shi.

44 Avu u tawa nu ucina, avu u ju'wan upasu wu utugu wa Yesu. Babu usan, dada wocosu wu mpasa ma yi n lyawai.

45 Avu Yesu ece, “Zane da ju'wan numu?”

Ana a wasain suru, reve Bituru damma, “Zagbain, ama a abunda a da a ri pa, waru a ta gbagbalasa wu.”

46 Avu u damma, “A ju'wan mu ta. Mu uwwa ta ucira wu utai atsuma a va.”

47 Ana ka'a we enei waa gura soko aciyayi shi, avu wu uta e meje'en ma lipu, reve u kingyo a makakan ma yi. A makakan ma ama suru, avu u damma ili i na i zuwai u ju'wain utugu wa yi nu ununa wo o'woi gbaga babu usan.

48 Avu u damma yi, “Usheli, ucawu wo okolo a wu wo o'woto wu ta gbaga. Wala na asuvu nden.”

49 Ayi atsuma a adanshi, avu nanza tawa de o u'wa wa Jayiru, zagbain va aa'isa'a, avu u damma Jayiru, “Usheli wa wu u kuwa ta de. She vu damaton manlu'u wan.”

50 Ana Yesu uwwai ne, avu u damma Jayiru, “She vu uwwa wovon wan. Ca okolo, u ta kamba gbaga.”

51 Ana u rawai o u'wa wa Jayiru, u lyawa nanza uwa obolo na ayi shi, she Bituru, na Yahaya, na Yakubu, na dada na mma mawu'un.

⁵² Ama pe a_tsuma a mesun na yisaali adama a yi. A_vu Yesu damma le, “Lyawai mesun. Koto u kuwa shi. Nlavu n da waa yuwusan.”

⁵³ A_vu o zo'oso yi, adama a na e reve ta u kuwa ta de.

⁵⁴ Ana u remei ukere wa yi, a_vu u 'ya_san u_dyo, a_vu u damma, “Usheli u va, 'yon!”

⁵⁵ Reve wivuwun wa yi u kamba, babu usan da da u 'yoyin. A_vu u damma a ca yi ilyalya tsara u lyuwa.

⁵⁶ A_vu nan dada va yi a yuwan asalama. A_vu u damma le, she a damma vuma ili i na i farai wan.

*Yesu lyungu ta Kupanejere
(Mat. 10:5-15; Mak. 6:7-13)*

9

¹ Reve Yesu de Kupanejere'e, a_vu u ca le ucira nu ukadu e ekere o otoni a lima suru, waru a yuwan opocino icu'un-icu'un.

² Waru u lyungu le ta a yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsar Asula, reve waru a kambato aza o ubanakun gbaga.

³ Reve u damma le, “She i tara ili i ro adama a mmalu n du wan; she i tara adanga, ko tsan, ko ilyalya, ko ikebe wan. Waru i tara utugu u ro wan.

⁴ O u'wa u na i cu'wain suru, i danu pe hali mantsa ma na yaa kara.

⁵ Waru ubata u na a usu ndu shi, na yaa lyawa lyuci'i, i kakala mabuta ma ana ma du.* U to o'wo

* **9:5** A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabuta ma atugu ko wu kala mabuta ma ana ma yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo.

iroci i na yoo roco ama a lyuci'i a yuwan mejege shi.”

⁶ Avu a kara a uwusa a mulyuci, a yuwusan alajiya, waru a yuwusan opocino ubaṭaṭa bit.

*Ukwa wa Yahaya za vu Urumbusu
(Mat. 14:1-12; Mak. 6:14-29)*

⁷ Ana mogono Hiridu Antiba uwwai alabari e ili i na aa yuwusan, reve asuvu a yi a riya, adama a na ozo o ro a ta dansa, Yahaya da a 'yaṣain aṭsuma a akwaka.

⁸ Ozo o ro gba a damma, ana Iliya da tawai. Ozo o ro a damma, vuma ta aṭsuma a amaṣula a da 'yoyin.

⁹ Avu Hiridu damma, “N kodo ta aaci a Yahaya. To, zane da maa uwwusa cu'un vi ili i nda adama a yi?” Reve u ciga we ene yi.

*Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton
(Mat. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Yah. 6:1-14)*

¹⁰ Ana ajiya'a a kambai, reve a damma Yesu ili i na a yuwain. Reve u kara obolo ne ele a nge'en a tyo a lyuci ro na a tsu de Besaida.

¹¹ Ana obolo a ama e enei ne, reve a kuru yi. Avu u raba le, reve u yuwaan le adanshi o tsugono tsa Asula. Reve u kambato aza o ubanakun gbaga.

¹² Urana a mariyaa, reve Kupanejere'e a rawa a damma yi, “Vu lyawa ama'a adama a uwa a mulyuci ni ilyuci i na i ri zuzu adama a cu'wan, adama waru a tsura ilyalya. Adama a na ubaṭaṭa u na tsu ri za pa shi.”

¹³ Avu u usu le, “Ca nle ilyalya.”

Daɗa a usuyi, “Tsu ri ni ili i na i la'ai akpatali o ton na mugula n re shi. She na tsaa 'yawa tsu tsulaa ama a nda ilyalya suru.”

¹⁴ (Ama a na a shi lo a rawa ta ali ukpakukupa uton.)

Avu u damma ogoro a yi, “Zuwai ama a danu obolo obolo, ama kupoton-uton.”

¹⁵ Reve a yuwan ne, a zuwa le a danu suru.

¹⁶ Ana u tarai akpatali o to'on na mugula n re'e, avu u 'yasan aaci u kalyuwa zuwa, avu u godyoo Asula. Avu wu busa a casu ogoro a yi a tyowushe ama.

¹⁷ Suru nle a lyuwa ta a cuwan. Ana o bolotoi akapi a na a buwai, a rawa ta asaka kupa ne ejere.

Bituru yuwan ta adanshi adama e Yesu

(Mat. 16:13-19; Mak. 8:27-29)

¹⁸ Urana u ro, ayi a avasa ayi a nde'en, avu ogoro a yi a rawa zuzu. Avu we ece le, “Zane da ama aa tarasa mu?”

¹⁹ Reve a usu, “Ozo o ro a damma, avu da Yahaya za vu Urumbusu. Ozo o ro gba a damma Iliya da. Ozo o ro waru a damma, vuma ta atsuma a amasula a da 'yoyin.”

²⁰ Avu we ece le, “Adu gba, zane da yaa tarasa n ri?”

Avu Bituru usu u damma, “Avu da Kristi Zamawawa,† za na utai ubata wa Asula.”

²¹ Reve u bara le, she a damma za wan.

²² Avu u damma, “Amayun a da, Mawun ma Vuma ma ta uwwa atsumalima icu'un-icu'un. Azagbain, na nan ganu a gbagbain, na munlu n Wila waru a ta 'yuwan yi, hali o una yi. O urana wa ta'atsu, a ta 'yasan yi.”

23 Reve u damma le suru, “Za na cigai u kuru mu, she nu u wasan aciyayi, reve u tara akpata a atsumalima a yi urana suru, avu u kuru mu.

24 Za na a yuwusan adama a wuma wa yi, u ta lamba yi. Za na waru 'yuwain aciyayi adama a va, a ta wawa yi.

25 Nye i da vuma munai, nu u tsura uvadi u nda suru, avu u lamba wuma wa yi?

26 Za na aa uwwusa wono u va na adanshi a va, amu Mawun ma Vuma fo n ta uwwa wono wa yi, na n tawa na tsugbain tsa Dada tsa va na tsugbain tsa nlingata ma Asula a akiza.

27 Amma amayun a da maa dansaa du, ozo o ro a ta pa ubata u nda na aa kuwa shi, she ne e ene tsugono tsa Asula.”†

Lipu va Yesu vadalai

(Mat. 17:1-8; Mak. 9:2-8)

28 Ana a yuwain ayin kunla, ana u yuwain adanshi o ndolo, avu u tara Bituru na Yahaya na Yakubu. Reve a katsa masasan mo ro adama u yuwan avasa.

29 Ayi atsuma a avasa, dafa urewesu wa yi u vadalai, itana ya yi waru a kambai u'uri a lyuwusa esu.

30 Reve e ene ama e re a adanshi na ayi, ele da Iliya na Musa.

31 A tawai atsuma a tsugbain a yuwusan adanshi o ukwa wa yi u na waa kuwushi Urishelima ununa Adanshi a Asula a dammai.

32 Bituru na aza a na a ri obolo na ayi, a shi ta a nlavu lon. Ana a 'yoyin, reve e ene tsugbain tsa yi na ama e re ana a ri mishin na ayi.

33 Ana ama o ndolo a lyawa niyi, ɔvu Bituru yuwan adanshi nu ulambu u majiyan, u damma Yesu, “Zagbain, u lobono ta ana tsu ri pa. Tsu ta yuwan pa ogodo a ta'atsu: za ta za va wu, za ta za va Musa, za ta waru za va Iliya.”

34 Ana u dammai ne, reve eleshe a tawa wu pupala le, daɗa a uwwai wovon.

35 Reve uɗyo wu uta pe ana, “Ayi da Mawun ma va za na n dangwai. Yu uwwa yi.”

36 Ana uɗyo'o u yuwain adanshi, ɔvu e ene Yesu ayi a nde'en. Reve a baru na le. A mantsa mo ndolo, a damma za ro ili i na e enei shi.

*Yesu kambatoi mawun mo otoni a lima gbaga
(Mat. 17:14-18; Mak. 9:14-27)*

37 Ana usana u tawai, ana a cipai a masasa'an, ɔvu obolo a ama a ga'aton yi.

38 Reve vuma ro atsuma o obolo'o u yuwan dewu, “Manlu, yuwan ankuri, kalyuwa mawun ma va. Adama a na ayi da mu goon.

39 No otoni a lima a kumba yi, u tso oruwo ta. Reve u polo yi, ɔvu wo o'wo e ikpatatsu, reve una wa yi u yuwan apuci'ya. U tsu lyawa yi go'o shi, u tsu ciga ta wu una yi.

40 ɔvu m pati ojoro a wu o utaa yi otoni a lima'a, agba a gura shi.”

41 ɔvu u usu, “Adu ama o gogo, aza a na a cayi okolo shi, ozo o okolo o ugbamu; hali mantsa ma ne maɗa danu na adu a yuwusaan du ankuri? Tawa na mawun ma wu pa nda.”

42 Ayi a tawa, ɔvu otoni a lima'a o polo yi, ɔvu u uwa ikpatatsu. ɔvu Yesu bara otoni a lima'a, reve

u kambuwa mawu'un gbaga. Reve u ca dada va yi ayi.

⁴³ Reve ama a uwa asalama o ucira wa Asula.

Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wa yi
(*Mat. 17:22-23; Mak. 9:30-32*)

Ele atsuma a asalama e ili i na u yuwain suru, avu u damma ojoro a yi,

⁴⁴ “Lyawa adanshi a nda a uwa a atsuva a du. A ta wina Mawun ma Vuma e ekere a ama.”

⁴⁵ Agba ele a gura reve adanshi'i shi. O soko le ta urevu wa adanshi'i adama e reve wan. Ele gba a uwwusa ta wovon u na ee ece yi.

Tsugbashi tsq abula
(*Mat. 18:1-5; Mak. 9:33-40*)

⁴⁶ Avu mawasan ma 'yon atsuma e le adama a zane da zagbain atsuma e le.

⁴⁷ Ana Yesu revei majiyan me le, dada u tarai mawun mo ro, reve wi isawaton yi zuzu na ayi.

⁴⁸ Avu u damma le, “Za na ushiyi mawun ma nda na ala a va, amu da u ushiyi. Waru za na usu numu, za na lyungu numu da u ushiyi. Za na ri zawa'a atsuma a du, ayi da zagbain.”

⁴⁹ Reve Yahaya usu, u damma, “Zagbain, tse ene ta nanza o utasu otoni a lima na ala a wu, agba tsu putsaa yi ta adama a na u ri obolo na atsu shi.”

⁵⁰ Avu u damma yi, “She i putsaa yi wan, adama a na za na 'yuwan tsu shi, za tsu da.”

Malyuci ma Samariya ma yuwain Yesu

⁵¹ Ana yashi i na waq kara zuva yuwain zuzu, reve u saba a tyo Urishelima.

52 Reve u lyungu nlingata elime a yi. Avu gba a kara, reve a uwa a malyuci ma aza a Samariya adama o foboo yi.

53 Avu ama'a a 'yuwan yi, adama a na u zuwai makakan ma yi a tyo Urishelima.

54 Ana Yakubu na Yahaya ojoro a yi e enei ne, avu a damma, "Zagbain, vu ciga ta tsu zuwa akina a cipa zuva u kulato le?"

55 Avu u vadala, reve u bara le.

56 Reve a kara a tyo a malyuci mo ro.

*Aza a na a dansa a ta kuru Yesu
(Mat. 8:19-22)*

57 Ele a mmalu o ure, avu vuma ro damma yi, "N ta kuru wu ubata u na vu tyoyi suru."

58 Avu Yesu damma yi, "Nranji n ta na angu; nnunu waru n ta ni ikinda. Amu Mawun ma Vumaf n ri nu ubata u na maa gbasato shi."

59 Avu u damma za ro, "Vu kuru mu."

Avu u damma, "Zagbain, lyawa ne'en she na n cido aabara a va."

60 Avu gba u damma yi, "Lyawa akwakwa a cido akwakwa e le. Avu gba'a vu 'yawa vu yuwan alajiya o tsugono tsu Asula."

61 Avu za ro waru damma, "N ta kuru wu manlu, agba lyawa ne'en n 'yawa n revetyo aza o u'wa a tsu ukaru u va."

62 Dada Yesu damma niyi, "Za na guzai ubari wi inan, avu u vadala a kanlasa acapa, wu ntsaa na tsugono tsu Asula shi."

Yesu lyungu ta ama kupocindere ne ejere

10

¹ Ana o kotoi ayi ndolo, avu Zagbain dangwisa ama o ro kupocindere ne ejere,* avu u lyungu le ejere-re, tsara a kara elime a yi a tyo e ilyuci i na ayi waa tawa u 'yawa.

² U damma le ta, “Ugasa'a u ta abunda, agba alingi'i a kalama ta. Adama o ndolo i pati Zagbain vu uduma'a, tsara u lyungu aza o ulinga, tsara a yuwaan yi ugasa'a.

³ Walai! N ta lyungusu du cine i revei mukyokyon e memere ma nkerenkesu.

⁴ I tara osonu e ikebe, ko tsan, ko atan o ro wan. She i jima e icasu o ure wan.

⁵ “Ni i fara uwa o u'wa, i fara yuwan, ‘Azo'wa! Tsu tawaa du ta na asuvu nden!’

⁶ Na vuma na cigai asuvu nden pe o u'wa u ndolo, lyawa asuvu nden n du a danu o u'wa u ndolo. Agba na a 'yuwan, asuvu nden n du a kambay ya'a du.

⁷ Yi isawan o u'wa u ndolo, i lyuwa i sowo ili i na a ca ndu pe, adama a na lingi ntsaa ta na atsupu a yi. I kandaruwa nden o u'wa u nda a tyo o u'wa u ndede wan.

⁸ “Ni i uwa a lyuci, avu a ushi du, i lyuwa ili i na a tawaa ndu suru.

⁹ Aza o ubanakun, i yuwaan le opocino. Avu i damma le, ‘Tsugono tsā Asulā tsā ta lo zuzu na adu.’

¹⁰ Ni i uwa a lyuci, avu a kuda a ushi du, 'yawai e re, avu i damma,

* **10:1** Akuci a linga ro a damma “kupocindere.”

11 'Mabuta ma na tsu dasai a ana a tsu tsu kapatsaa du ta. I reve, tsugono tsa Asula tsa ta lo zuzu.'

12 N ta dansaa du o urana wu uge'etosu, uge'etosu wo Sodom u to o'wo wa'a e ekere a lyuci ndolo."

Ilyuci i na i 'yuwain a usu
(Mat. 11:20-24)

13 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, "Woo yo'ono du shi, aza a Korasinu, woo yo'ono du shi, aza a Besaida. Na a shi a yuwaan aza a Sida na aza a Taya ili ya asalama i na a yuwaan du, a shi ta vadala nu ujimu, avu a danu na akashi usukutu, adama a atsumolangu.†

14 O urana wu uge'etosu, Asula a ta la'a roco Taya na Sida isa'ani na adu.

15 Avu Kafarnahum, a ta 'yasan wu zuva? O'o, a ta vari wu a akari a alungu a atsumalima.

16 "Za na uwwa ndu, amu da waa uwwusa. Za na 'yuwan du, amu da u 'yuwain. Za na 'yuwan numu waru u 'yuwan ta za na lyungu numu."

Ana a uwwai ne, avu o uta.

Ukambu wa ama kupocindere ne ejere'e
(Mat. 11:25-27; Mat. 13:16-17)

17 Avu ama kupocindere ne ejere o ndolo a kambana mazanga, reve a damma, "Zagbain, hali no otoni a lima a tsu yuwan ta ili i na tsu damma nle a yuwan a ala a wu."

† 10:13 Ama a Isra'ila a tsu danu ta o okomo adama o roco atsumolangu.

18 Reve u usu, “Me ene t̄a Malet̄ m̄a riyai ana imadatsu diga zuva.‡

19 N ca d̄u t̄a ucira e ekere e iyo na agashi na a aci a n'yuwatan n d̄u. Ili yi lo i na yāa ju'wan d̄u shi ko ke'en.

20 She i yuwan mazanga adama o ndolo wan, agba i yuwan mazanga ana a danai ala a d̄u zuva.”

21 A yashi i ndolo, Yesu dan̄a t̄a tapu n̄a mazanga o ucira u Ruhu va Akiza, avu u damma, “Dada, n godyoo wu t̄a, Zagbain va zuva ni ida, adama a na vu sokoi adanshi o ndolo e ekere a aza o urevu nu ugbozu, avu vu cuduwaa muwun n ke'en. Amayun a da, Dada, adama a na ayi nda ayi da ifobi i sa'ani ya wu.

22 “Ili suru Dada va da ca numu. Za lo revei ko zane da Mawu'un shi, she Dada va yi goon, ko za reve waru ko zane da Dada u ri shi she Mawu'un goon, na aza a na Mawu'un u dangulai tsara u cuduwa le.”

23 Avu u vadala ubata wo ogoro a yi, avu u damma le usokowu, “Aza a aba'un a da esu a na e enei ili i na ye enei.

24 N ta dansaa d̄u amasula a abunda n̄a ngono, a ciga t̄a e ene ili i na ye enei, agba e ene shi. A uwwa waru ili i na yu uwwai, agba a uwwa shi.”

Iroci i vuma va abul̄a va Samariya

25 Avu za ro za na revei Wilat̄ wa Musa lon, u 'yon mishin a lyungusa yi, avu u damma, “Manlu,

‡ 10:18 Atsuma a adanshi a Luka re re t̄a lo na vaa gura vadala Mekerencesu: Cine u ri “otoni a lima a na a la'ai ucira” (n̄a Tsugana, Iblis, Luk. 4:2), na aala a yi (n̄a Tsugana Shedan). N̄a Tsishingini, Mekerencesu ma da a tsu yuwaan ulinga.

nye maa yuwan, avu n tsura wuma u na woo koto shi?”

²⁶ Avu Yesu ece yi, “Nye i ɗa i ri uɗanu a Wila? Cine vu tsu cuɗuwa le?”

²⁷ Reve vuma u usu, “Vu ciga Zagbain Asula a wu no ookolo a wu suru, na wuma wa wu suru, nu ucira wa wu suru, na asuvu a wu suru. Avu vu ciga moron ma nden ma wu cine vu cigai aciyawu.”[§]

²⁸ Avu Yesu damma, “Amayun a ɗa vu dammai, yuwan ne vu ta tsura wuma.” [◇]

²⁹ Ayi gba vuma'a u ciga ta u kambato aciyayi za na ri nu unusu shi, avu we ece yi, “Zane ɗa moron ma nden ma va?”

³⁰ Avu Yesu usu yi, “Vuma ro uta ta gawan va Urishelima a 'yawa zala va Jeriko, avu u ga'an na aza a ngalalai. Avu o fodo yi itana, avu a ru'wa yi lon, ke'en ɗa a lyawaa niyi wuma.

³¹ Wo o'wo ta ganu ro ta a mmalu o ure'e, ana we enei vuma'a, avu u kanzu'wa alanga.

³² Ne ɗa waru vuma va Levi ro kuruyi ure'e, ana we enei vuma'a, reve u kanzu'wa alanga.

³³ Reve vuma va Samariya ro ayi atsuma a mmalu, reve u rawa ubata u na vuma'a u ri. Ana we ene niyi, avu we ene yi iliyali.

³⁴ Avu u 'yawa ubata u na u ri, reve u tsuwan yi mani'in na aguma, ɗada wu nlai antsu'u na akashomuna. Avu u zuwa yi o mololi ma yi. Avu u 'yawato yi o u'wa wo omocin, ubata u na wi indana niyi.

[§] **10:27** Vuma'a u yuwan ta adanshi atsuma o U.Wl. 6:5, na N.Gn. 19:18. [◇] **10:28** N.Gn. 18:5.

35 Ana usana u tawai, avu u tara ikebe yu ulivu i re,* avu u ca za vu ukalyuwusa wu u'wa wo omoci'in. Avu u damma, 'Vu kalyuwusa yi, ni ili i ro i buwa, na n kamba n ta tsupa wu.'

36 "O ookolo a wu, atsuma a ama a ta'atsu a nda, zane da moron ma nden ma za na aza a ngalalai a gagalai?"

37 Avu vuma'a u usu, "Za na roco niyi isa'ani."
Avu Yesu damma yi, "Yawa vu yuwan ne fo."

O u'wa wa Meri na Marta

38 Yesu no ojoro a yi atsuma a mmalu, avu a rawa ubata u na ka ro za na a tsu de Marta, za na raba nle, avu waru u ca le ucu'watan.

39 U ta na zawa'a na a tsu de Meri,† za na danuyi a makakan ma Zagbain a uwwusa adanshi a yi.

40 Marta gba ifobi i na waa yuwusan i tara ta ugbozu wa yi. Reve u tawa, avu we ece yi, "Zagbain, u bali wu ana zawa'a va lyawa numu o ulinga a nde'en shi? Damma yi u tawa u kamba mu."

41 Avu ayi Zagbain u usu yi, "Marta, Marta, vu dama ta na atsumalima e ili ya abunda,

42 agba ili i ta i da a la'a cigai. Meri gba u dangwa ta ili i na i la'ai ulobonu, waru aa usa yi i da e ekere a yi shi."

Uritosu wa Yesu adama a avasa (Mat. 6:9-13; Mat. 7:7-11)

11

1 Urana u ro, Yesu yuwan ta avasa ubata u ro. Ana u kotoi, avu za ta atsuma o ojoro a yi, u

* **10:35** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari i re." Kalyuwa Ucuwuwi wi "Ikebe."

damma, “Zagbain, roco tsu cine tsaa yuwan avasa, cine Yahaya rocoyi ojoro a yi.”

² Avu u damma le, “A mantsa ma na yaa yuwan avasa, i damma, ‘Dada, aala a wu a dana na tsugbain, tsugono tsa wu tsa tawa.’

³ Urana suru vu ca tsu ilyalya i malya.

⁴ Vu yuwaan tsu gafura vu unusu u tsu, adama a na atsu tsaa yuwusaan aza a na a yuwusaan tsu unusu gafura.

Vu lyawa tsu tsu uwa atsuma a malyungwa wan.’

„*“

⁵ Avu u damma le, “A damma za ro du ta ni i'utsa, avu u 'yawa ya'a yi na ayin utanu, avu u damma, ‘N ciga ta vu kopoo mu opopofu a ta'atsu.

⁶ N tsura ta mocin za na utai ubata a mmalu, u cu'wan ta ya'a va gogo, agba n ri ni ilyalya i na maa ca yi shi.’

⁷ “Avu i'utsa'a i usu yi pe atsuma, ‘Vu damaton mu wan! A baru ta de unantsu, waru suru n tsu, tsu von ta de. Maa gura 'yon n ca wu ili i ro shi.’

⁸ N ta dansaa du, ko na waa 'yon u ca yi ili i ro, adama a na ayi i'utsa ya yi i da shi, adama a na u 'yuwain a kara, u ta 'yon u ca yi ko nye i da.

⁹ “Ne da maa dansaa du, i patishi, a ta ca du. I zamishi, i ta tsura. Yi gugulusa, a ta kpatu'waa du.

¹⁰ Za vi ipati suru, a tsu ca yi ta. Za vi izami suru, u tsu tsura ta. Za wugulusa waru, a ta kpatu'waa yi.

¹¹ “Atsuma a du, adu na i ri nan dada, zane da mawun ma yi maa pati yi magula, avu u ca yi yo?†

* **11:4** Avasa a Mat. 6:9-13 u tu uga'an. † **11:11** Akuci a linga ro a dashi ta, “Nu u pati opopofu, vu ta ca yi aatali?”

12 Ko u pati ookowo, ɔvu u ca yi ugashi?

13 Aɗu na i ri ni iwuya, i reve ta cine yaa ca muwun n du ili i sa'ani. Dada du, za na ri zuva, u ta la'a ca aza a na a pati niyi Ruhu va Akiza.”

Yesu na Ba'alzabu

(Mat. 12:22-30; Mak. 3:20-27)

14 Urana u ro, Yesu lo ta otoni a lima† a na a gura yuwain adanshi shi. Ana otoni a lima o ndolo o utai, reve vuma'a u fara a yuwusan adanshi. Ama'a e reme ta asalama.

15 ɔvu ozo o ro e le a damma, “Nu ucira wa Ba'alzabu† mogono mo otoni a lima ma da u lo nle.”

16 Ozo o ro waru tsara a lyungwa yi, reve a pati yi u roco le iroci i ro de zuva.

17 Ayi gba ana u revei majiyan me le, ɔvu u damma le, “Tsugono tsa na tse ne'eshein ure, u ta riya. Ne da waru nu u'wa u ne'eshen ure, u ta bete'we.

18 I damma n lo ta otoni a lima nu ucira wa Ba'alzabu, to, na Male me ne'eshen aciyayi ure, cine tsugono tsa yi tsee isawan?

19 Na n lo otoni a lima nu ucira wa Ba'alzabu, ojoro a du nu ucira wa yan u da oo utusa? Adama o ndolo, ele da oo o'wo aza o uge'etosu u du.

20 Amu gba nnu ucira wa Asula a da n loyi otoni a lima, to, tsugono tsa Asula tsa rawa ta zuzu na adu.

21 “Na vuma vu ucira tsa Male fofo a kalyuwusa u'wa wa yi, gbaga da itana yu u'wa wa yi i ri.

22 Na vuma na gba la'a niyi ucira u tawa ubata wa yi, u ta usa itana yu uvon i na waa zuwusaa ucira'a, ɔvu u ne'eshen ama utsuru wa yi.

23 “Za na ri obolo na ̄amu shi, u 'yuwan mu ta. Za na oo bolotosu na ̄amu shi, ukacaru u da waa kacarasa.

Ukambu wo otoni a lima
(Mat. 12:43-45)

24 “No otoni a lima o uta atsuma a vuma, u tsu kuru ta ubata u na u ri na mini shi, e izami yu ubata u na wee ivuwan. Nu u lamba, avu u damma, 'N ta kamba o u'wa u na mu utai.’

25 Nu u rawa, avu u cina yi wizu, ufobu ulobonu.

26 Avu u 'yawa u tara otoni e cindere o ro aza a na a la'a niyi ucira wi iwuya, avu a uwa a danu ubata'a. Ukosu wu nden n vuma ndolo u ta la'a cine u danai.”

27 Yesu atsuma adanshi o ndolo, avu ka ro atsuma obolo'o u 'yasan udyo, avu u damma, “Aba'un a tyo a za na matsan nuwu na za na apato nuwu maani.”

28 Avu u kambuwa yi, “Ne da, agba aba'un a la'a ta a tyo a aza a na a uwwai adanshi a Asula, avu a yuwan ulinga ni ili i na a uwwai.”

Iroci ya Yunana
(Mat. 12:38-42)

29 Obolo'o o bolotosu ubata wa yi, avu Yesu damma, “Mantsa mo gogo mantsa me iwuya ma da. A ciga ta e ene iroci ya asalama, agba oo roco le shi, she za va Yunana.†

30 Cine Yunana danai iroci e ekere a ama a Niniva,† ne da Mawun ma Vuma moo o'wo a mantsa ma nda.

31 O urana wu uge'etosu, Egberere va Sheba ta 'yawa na adanshi a aci a ama a mantsa ma nda. Adama a na ayi wu utai alanga lon, tsara wu uwwa

urevu nu ugbozu wa Sulemanu,† gogo gba za na la'ai Sulemanu t̄a pa agba i 'yuwan t̄a a usu.

³² O urana wu uge'etosu, ama a Niniva a t̄a 'yawa na adanshi a aci a ama a mantsa ma nda. Adama a na ele a vadalai na alajiya a Yunana. Gogo gba za na la'ai Yunana t̄a pa agba i 'yuwan t̄a a usu.”

Ekan a lipu

(Mat. 5:15; Mat. 6:22-23)

³³ “Babu za na aa dafa fitila, avu u zuwa yi a mbungulu, ko u kpato yi na aasa'atsu. U tsu zuwa yi t̄a e eelele, tsara aza a na a uwusa e ene eka'an.

³⁴ Lyusu ayi da fitila lipu va wu. Ne esu a wu a ri ulobonu, lipu va wu suru u t̄a ne ekan. Na a ri ulobonu shi, lipu va wu t̄a ni irumbu suru.

³⁵ I kalyuwa ulobonu ko ekan a na i ri na ayi ko irumbu i da.

³⁶ Na lipu va wu ri ne ekan suru, babu ubata u na u ri ni irumbu, u to o'wo ekan suru ununa fitila tsu ca wu ekan.”

Yesu barai azagbain

(Mat. 23:1-36; Mak. 12:38-40)

³⁷ Yesu o koto adanshi, avu Mafarishi ma banu yi u 'yawa u lyuwa ilyalya na ayi. Avu u uwa u reme alya na ayi.

³⁸ Avu Mafarishi ma uwa asalama, ana we enei Yesu cigai u lyuwa ilyalya babu u sa'a ekere o ure u na wu ntsayi shi.

³⁹ Avu Zagbain damma yi, “Adu Afarishi i tsu zaza'wa t̄a ucina u munda na ntada, agba atsuma a du i t̄a tapu ni iwuya nu utsan.

⁴⁰ Adu olo! Za na yuwain ucina, ayi dafa u yuwain pe'e shi?

⁴¹ I ca alambi ili i na i ri a munda n̄ ntada n̄ d̄u, ili suru waru i to o'wo cece.

⁴² “Woo yo'ono d̄u shi, Afarishi! I tsu ca t̄a Asula za t̄a atsuma a kupa, atsuma e ili i na i ri n̄ ayi ko cine u ri ke'en akpakusu, na akapi e isu'wan i na i buwai. Agba i 'yuwan t̄a a yuwan uge'etosu u sa'ani, avu waru i 'yuwan a ciga Asula. Ele da wu ntsayi i yuwan, agba i vari aza o ufaru wan.

⁴³ “Woo yo'ono d̄u shi, Afarishi! Adu da nda i cigai ndanata n̄ sa'ani a a'isa ni icasu i tsugbain e eden.

⁴⁴ “Woo yo'ono d̄u shi, i rotso t̄a ason a ri gashi a zuwai iroci shi, aza a na ama a ri a mmalu de babu urevu.”

⁴⁵ Avu za na revei Wila'a lon u usu, “Manlu ana vu dammai tsundolo, vi isula tsu t̄a fo.”

⁴⁶ Avu Yesu damma yi, “Adu fo woo yo'ono d̄u shi, adu aza a na e revei Wila lon! I tsu tanu t̄a ama itana, itana i na i ri ume, adu ko n̄ makatsu i tsu zuwa tsara i kamba le shi!

⁴⁷ “Woo yo'ono d̄u shi! I lapula t̄a ason a amasula a na nkaya n̄ du mu unai.

⁴⁸ Agba u roco t̄a i usu t̄a ili i na nkaya n̄ du n yuwain. O una t̄a amasula waru i usu t̄a ni ili i na a yuwain ana i lapulai aso'on.

⁴⁹ Ayi da i zuwai Asula o urevu a dammai, ‘N t̄a lyunguwa le amasula na ajiya, o una ozo o ro, a ca ozo o ro atsumalima.’

⁵⁰ Ama o gogo e te reme le adama a mpasa ma amasula'a suru a na o ocoi diga ufaru wu uvadi,

⁵¹ diga a mpasa ma Habila† a tyo a mpasa ma Zakariya, za na o unai e memere ma masa'a mo ukulatosu nu Upasu wa Akiza.† Amayun, e te reme ama o gogo adama e le suru.

⁵² “Woo yo'ono aza a na e revei Wilā lon shi, adama a na i sokoi maḳpaṭu'utsu ma na aa kpaṭu'wā unantsu wu urevu, agba aḍu na aciyaḍu yaa uwa pe shi, aṅu i putsaa aza a na a cigai a uwa ure.”

⁵³ Ana Yesu lyawai ubaṭa'a, aṅu munlu n Wilā na Afarishi a uwa adanshi a yi babu uyo'o, o ronuso yi adanshi, tsara u yuwan adanshi a aḅunda,

⁵⁴ tsara e reme yi e ili i na waa dansa.

*Urevetyowu adama e iwuya
(Mat. 10:26-27)*

12

¹ Ele lo ana obolo a ama a aḅunda o ɓolotoi hali a uwa ndasalai vāni le.* Aṅu u teme a yuwusan adanshi no ojoro a yi ana, “I yuwan ugbozu na wolilo wa Afarishi, a yi da ikpa'a.

² Babu ili i na i ri ukpaṭowu na a kpaṭu'wā shi, ko usokowu a na woo utā a alanga e eteshe shi.

³ Ili i na i dammai e irumbu suru, a ta uwwa yi a alanga eteshe. Ili i na waru i yuwain yemenu ya yi usokowu, a ta yuwan adanshi a yi a arara.

*Za na wu ntsayi a uwwa wovon
(Mat. 10:28-31)*

⁴ “Aḍu n'utsa n va, n ta dansaa ḍu, she yu uwwa wovon wu za na oo una vuma wan, no o una yi aa gura yuwan ili i na a yi waru shi.

⁵ N to roco ḍu za na yaa uwwa wovon. Yu uwwa wovon wā Asula a yi da na wu una, u ta nu ucira u

* **12:1** Luka linga ta na danshi na ri nu urevu u nda, “Oɓolo a ama a na a la'ai ukpakukupa ure.”

vari atsuma a akina. Amayun a da maa dansaa du, ayi da yaa uwwa wovon.

⁶ “Ashe a tsu wina mutali n ton kobo† re shi? Ko za ta le gba Asula e icina na ayi shi.

⁷ Ko anji a aaci a wu a tu uketsu. She yu uwwa wovon wan, i la'a ta mutali ma abunda.

Vu usu Yesu ko vu 'yuwan yi

(Mat. 10:32-33; Mat. 12:32; Mat. 10:19-20)

⁸ “Waru n ta dansaa du, za na usu numu a makakan ma ama, amu Mawun ma Vuma fo n ta usu yi a makakan ma nlingata ma Asula.

⁹ Za na wasan numu a makakan ma ama, adama o urevu u va, a ta wasan yi fo a makakan ma nlingata ma Asula.

¹⁰ Za na yuwain adanshi a vama e ekere a Mawun ma Vuma a ta yuwaan yi gafura, amma za na yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama, aa yuwaan yi gafura shi.

¹¹ “Na a 'yawato du a a'isa, nu ubata wa aza o uge'etosu, ko ubata wa azagbain, she u balā du ko cine ya usu, ko ili i na yaa damma wan.

¹² Adama a na Ruhu va Akiza to roco du ili i na yi ntsayi i damma a mantsa'a.”

Iroci yi za vu utsuru

¹³ Avu vuma ro atsuma o obolo'o u damma Yesu, “Manlu, damma mawun ma anawu ma va me ne'eshen agadu obolo na amu.”

¹⁴ Avu Yesu damma yi, “Zane da zuwa numu za vu uge'etosu u du, ko n ne'eshen du agadu a du?”

† 12:6 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “asariyon.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

15 Avu u damma le, “I kalyuwa ulobonu, i suma ili i na i rotsoi utsan. Abunda e itana ayi da wuma shi.”

16 Avu u yuwaan le iroci i nda, “A yuwan ta za vu utsuru u ro, za na uduma wa yi u matsain ulobonu.

17 Avu u damma o ookolo a yi, ‘Cine maa yuwan? N ri nu ubata u na maa zuwa itana yu uduma i va shi.’

18 Avu u damma, ‘Apa ili i na maa yuwan. N to boso mpon n va, avu n suwa aza a gbagbain, pe da maa zuwa ishina i va ni ili i na n ri ne ele suru.

19 Avu n damma aciyawa, “Vu ta ni ili i sa'ani ya abunda uzuwu, a na aa yuwan wu a'wan a abunda. Iwuwan, vu lyuwa vu sowo, a uwwusa uyo'o.”

20 “Avu Asula a damma yi, ‘Avu ulo u nda! Na ayin a nda a da a cigai wuma wa wu. Itana i na vu foboi gba, aza a zane a da a ri o o'wo?’

21 “Ne da za na zuwayi aciyayi utsuru u ri, agba u ri nu uzuwa ubata wa Asula shi.”

She u damaton du wan
(Mat. 6:25-34)

22 Avu u damma ojoro a yi, “Adama o ndolo a da maa dansaa du, she u bala du adama a wuma u du wan, ili i na yaa lyuwa, ko ili i na yoo oto wan.

23 Wuma u la'a ta ilyalya, lipu waru u la'a ta itana.

24 I kalyuwa akakan: a tsu cu'wan shi, agba a tsu gasa shi, a ri na mpon shi. Asula a da a lyuwatosu le. Tsugbain tsu du tsa la'a ta tsu nnunu!

25 Atsuma a du zane da aa gura dashi aciyayi mantsa a wuma wa yi adama a atsumolangu?

26 Ana yaa gura yuwan ili i ke'en i nda shi, cine i ri ātsumolaṅgu adama a akapi?

27 “Kālyuwai ununa yipālu i tsu uta. A tsu yuwan ulinga shi agba aa dāva shi ko ke'en. Agba n ta dansaa du, ko Sulemanu† ātsumā a tsugbain tsā yi wo oto itana i sa'ani u la'a le ulobonu shi.

28 Nā ne dā Āsulā aa lapulusa anlya o ogozo, ana'an u tā lo, nfa'an gba ā kulatō yi. Ādu gba i reve Āsulā a ta yuwaan du itana. Suru nā ne nye i zuwai i ri nu ucawu wo okolo ke'en?

29 “She i uwa majiyan me ili i na yaa lyuwa ko yoo sowo wan, she i dama adama ā yi wan.

30 Aza a na e revei Āsulā shi ili yu uvađi i dā a zama suru, Dada du gba za na ri zuva u reve tā a na i cigai ili i ndolo.

31 Amma i zami tsugono tsā yi, a tā dāshi du ili i ndolo suru.

*Uzuwa de zuva
(Mat. 6:19-21)*

32 “Ādu mōbolo me ke'en, she yu uwwa wovon wan, adama a na Dada du zangānā tā a na waa lyawaa du tsugono tsā yi.

33 I wina ili i na i ri nā ayi, avu i ca alambi, i zuwaa aciyādu osonu a na aā laṅgā shi, i zuwa de uzuwa zuva u na woo koto shi, ubatā u na evu aa rawa zuzu ko aran aā lungusā shi.

34 Ubatā u na uzuwa wā wu u ri lo dā okolo ā wu a ri.”

Agbashi a na ā tsu dānā ufōbu

35 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “I dānā ufōbu, ifitila i du udābu a madala.

36 I dana ufobu cine i revei ama a tsu dana e ipiri yi zagbain le a kamba diga o u'wa wa abuki o lolo. Ayi a yuwan azo'wa, avu ele a kpatu'waa yi.

37 U to yo'ono agbashi a na yashi i na zagbain le tawai, avu u cina le e ipiri. Amayun a da maa dansaa du, u to fobo u reme ulinga, avu u damma a danu alya e ilyalya, avu u yuwaan le aganda.

38 Nu u tawa na ayin ubatsu ko na wasasa, avu u cina agbashi o ndolo ufobu, o to o'wo aza a aba'un.

39 Amma i reve nda: Na za vu u'wa reve yashi i na vivu aa tawa, waa lyawa a uwa yi o u'wa shi.

40 Adu fo i dana ni ifobi, yashi i na i zuwai Mawun ma Vuma maa tawa shi dada waa tawa.”

Zane da aagbashi a abula?

(Mat. 24:45-51)

41 Avu Bituru ece, “Atsu da vaa yuwusaan iroci i nda'a, ko ama suru?”

42 Avu Zagbain usu, “Zane da aagbashi a abula nu ugbozu? Ayi da za na zagbain va yi zuwa niyi u kalyuwusa u'wa wa yi, avu u ca akapi a agbashi akunda e ilyalya mantsa ma na wu ntsayi.

43 U to yo'ono aagbashi a na na zagbain va yi tawai, avu u cina yi a yuwusan ne.

44 Amayun a da maa dansaa du, u ta zuwa u kalyuwusa ili i na u ri na yi suru.

45 Agba na aagbashi o ndolo a damma o ookolo a yi, ‘Zagbain va jima ta matawa.’ Avu u reme malapa ma agbashi suru, ali na amaci. Avu u uwa alya no oso hali wo o'wo usowu.

46 Zagbain va aagbashi o ndolo, u ta tawa urana u na u zuwai shi, mantsa waru u reve shi. U ta

bu̇batsa yi lipu, ȧvu u ca yi akunda ȧ yi na aza a na ȧ ri nȧ ȧbu̇lȧ shi.

⁴⁷ “Aagbashi a na e revei ili i na zagbain vȧ yi cigai, agba u fȯbo tsarȧ u yuwan shi, a ta fufaba yi lon.

⁴⁸ Agba za na revei shi, ȧvu u yuwan ili i na i rawai wulapu, ke'en dȧ aa lulapa yi. Za na a cayi ȧbundȧ suru, nȧ ȧbundȧ a dȧ aa zami e ekere ȧ yi. Za na a cayi nȧ ȧbundȧ lon, ȧbundȧ lon a dȧ aa zami e ekere ȧ yi.”

Yesu tȧwȧ tȧ nȧ wukasu
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ Ȧvu Yesu lyuwa elime na adanshi, “N tȧwȧ tȧ tsarȧ n tȧwȧȧ na akina ȧtsumȧ o uvadi, icigi i vȧ i dȧ a damma u tȧ wivulu!

⁵⁰ Agba n tȧ nu urumbusu u na ȧȧ rumbu mu, n tȧ nȧ ȧtsumolangu hali ȧ tyo o ukosu.

⁵¹ I ta yuwusan majiyan n tȧwȧȧ tȧ na asuvu nden o uvadi? O'o dȧ maa dansaa du, amma wukasu.

⁵² Diga gogo u'wa u na u ri na ama o ton a ta bȧtsa: ama ta'atsu a ta 'yuwan ama e re, waru ama e re a ta 'yuwan ama a ta'atsu.

⁵³ Ne dȧ aa kakasa. Dada ta 'yuwan mawun mȧ yi, mawun waru u ta 'yuwan dada vȧ yi. Mma ta 'yuwan mawun mo usheli mȧ yi, mawun mo usheli ma ta 'yuwan mma vȧ yi. Anȧwȧ a ta 'yuwan jene vȧ yi, jene waru u ta 'yuwan anȧwȧle.”

Ucuduwusa u mantsa
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ *Avu* u damma obolo'o: "Nā ye ene eleshe o 6olotosu o utasu asana, babu usan i tsu damma ta, 'A ta yuwan mini.'‡ *Avu* gba a yuwan.

⁵⁵ Nā ye ene upepu wu uyagi a lapusa, i tsu damma ta, 'A ta yuwan usuḍuwu lon.' *Avu* gba a yuwan.

⁵⁶ *Aza* e ikpa'a, i reve ta iroci yi ida na zuva. Nye i zuwai i revei iroci i mantsa ma nda shi?"

Yu uwwulayi

(*Mat. 5:25-26*)

⁵⁷ "Nye i zuwai yaa gura reeve aciyaḍu ili i sa'ani shi?"

⁵⁸ Iroci, na za ro tara wu a 'yawa ubata wu za vu uge'etosu, yuwan atyo a na vaa yuwan tsara yi kakasalai kafu i rawa ubata wu uge'etosu. Na vu yuwan ne shi, a ta kebe wu a tyo ubata wu za vu uge'etosu, za na aa ca muwun madanga avu, avu ele a zuwa wu o u'wa wa ali.

⁵⁹ N ta dansaa wu, voo uta pe shi, she na vu tsupa suru, ko kebu'uri§ aa buwa shi."

Uvadamu ko ukwa

13

¹ A mantsa mo ndolo ama o ro a shi ta lo, avu a damma Yesu alabari a aza a Galili a na Bilatu zuwa o unai a Aa'isamapada, hali mpasa n le m 6oluloi na mpasa n kucci.

² *Avu* u damma le, "I ta dansa aza a Galili o ndolo a la'a ta akapi a ama a Galili unusu, da da a uwai atsumalima ne tsunda?"

‡ **12:54** E ida i na Yesu danai, alivu a da wunla u tsu uta. § **12:59** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "lapta." Kalyuwa Ucuḍuwu wi "Ikebe."

³ N ta dansaa ɗu, ne ɗa shi! Waru ni i vadala o unusu u ɗu shi, ne ɗa fo yoo koto.

⁴ Waru ama kupa na kunla na aatsura a riyayi a Siluwamu, reve wu una le, i ta zuwusa a la'a ta akapi a ama a na a ri nden Urishelima unusu?

⁵ N ta dansaa ɗu ne ɗa shi. Ni i vadalaɗ o unusu u ɗu shi, ne ɗa fo yoo koto.”

⁶ Reve u yuwaan le iroci i nda: “Vuma ro cu'wan ta ubiri o ubara wa yi. Reve u tawa a zama muwun mu ubiri'i agba u tsura shi.

⁷ Avu u damma za vu ulapulusa wu ubara'a, 'Lala a'wan a ta'atsu a ɗa nda maa zama muwun o ubiri u nda, agba n tsura ili shi. Koɗo yi, adama a nye wee geshe ure?’

⁸ “Reve u usu, ‘Zagbain, dashi lyawa yi a aa'wan a nda. N ta kakapa yi a kandaruwa, reve n tsun yi umili.

⁹ Nu u matsan nkoli, u lobono ta. Nu u matsan gba shi, avu vu koɗo yi.’ ”

Yesu kambato ta osowi a lipu gbaga

¹⁰ Urana u ro, ayi atsuma o uritosu a aa'isa o ro, o urana wa Ashibi,

¹¹ reve we ene ka ro na otoni a lima o sowoi lipu a'wan kupa na kunla. U dana ta ukadatowu, u tsu gura bubaruwa ulobonu shi.

¹² Ana Yesu ene niyi, avu u de yi u damma yi, “Ka, a kasa wu ta nu ubanakun wa wu.”

¹³ Reve u ju'wan yi, ɗaɗa wu bubaruwushi, avu u yuwaan Asula ica.

¹⁴ Avu zagbain va aa'isa'a wu uwwa upan, adama a na Yesu yuwain opocino o urana wa Ashibi. Reve u damma ama, “Tsu ta na rana tali na aa yuwan ulinga. Tawai a rana ndolo adama

a yuwaan ɗu opocino, amma o urana wa Ashibi shi.”

¹⁵ Ɔvu Zagbain usu yi, u damma, “Ɔɗu ɔza e ikpa'a! I tsu baɗa inan i ɗu ko nloli o uguzata o urana wa Ashibi, reve i tara le a tyo o uɗolu shi?”

¹⁶ U lobono a baɗa ka nda atsuma a tsugbashi o urana wa Ashibi shi? Ɔyi umatsun wa Ibrahim u ɗa, za na Male ma nɗai a'wan kupa na kunla.”

¹⁷ Ana u dammai ne, ɔvu aza a na a shi a mawasan na ɔyi a uwwa wono. Reve akapi a ama'a suru a zangana adama e ili ya asalama i na u yuwain.

Iroci yi cu'un na la'ai ukalamu

(Mat. 13:31-33; Mak. 4:30-32)

¹⁸ Ɔvu Yesu damma, “Nye tsugono tsa Ɔsula tso rotsoi, na nye waru maa kurato yi?”

¹⁹ U rotso ta cu'un vu su'wan uri na vuma tarai, reve u 'yawa u cu'wan yi o uɗuma wa yi. Ana u kungwai, ɔvu wo o'wo uɗanga, reve nnunu n ɗava ɗe ikinda e eten a yi.”

²⁰ Reve waru u dammisa, “Na nye maa kurato tsugono tsa Ɔsula?”

²¹ U rotso ta wolilo† u na ka tarai, reve u jambara yi e meretsu ma yira uta'atsu hali yira'a i tsutsa.”

Unantsu wu uboru

(Mat. 7:13-23)

²² Reve Yesu reme ure o utulai e ilyuci na mu-lyuci o urocosu a mmalu a tyo Urishelima.

²³ Reve vuma ro damma yi, “Zagbain, aza a na aa wawa wa'a ɗa?”

Ɔvu u damma le,

24 “I yuwan mpolo tsara i uwa nu unantsu wu uboru. N ta dansaa du ama na abunda a ta ciga a uwa, agba aa gura shi.

25 Na za vu u'wa uwa u baru unantsu, i te isawan a alanga reve i yuwusan azo'wa na mesun, ‘Zagbain, kpatu'waa tsu.’

“Avu u usu du, ‘N reve du shi, waru n reve ubata u na yu utai shi.’

26 “Reve i uwa adansa, ‘Tsu lyuwa ta tsu sowo a makakan ma wu. Waru vu yuwan ta uritosu e re tsu.’

27 “Agba u ta damma, ‘N damma du ta, n reve ubata u na yu utai shi suru suru. Buwa numu ure, adu aza o ulinga wi iwuya.’

28 “A mantsa ma na ye enei Ibrahim na Ishiyaku na Yakubu na amasula suru, atsuma o tsugono tsa Asula, a mantsa ma da da yaa saala ni i lumi anga, avu adu gba a gbara du.

29 Ama a ta tawa diga asana na alivu nu ugana nu uyagi. Avu a danu alya o tsugono tsa Asula.

30 Waru ozo o ro aza a acapa a ta kamba elime, ozo o ro waru aza e elime a ta kamba acapa.”

ICIGI YA YESU E EKERE A URISHELIMA (Mat. 23:37-39)

31 A mantsa mo ndolo, reve Afarishi o ro a tawa, avu a damma yi, “Vu lyawa ubata u nda, adama a na Hiridu Antiba te izami wu una wu.”

32 Reve u damma le, “'Yawai i damma agajawa o ndolo, ‘N ta utasu otoni a lima, n ta yuwusan opocino ana'an na nfa'an. O urana u ta'atsu n to koto ulinga u va.

³³ Suru nā ne, n te reme mmalu ana'an nā nfa'an nā santawa.* Adama a na u ri n yuwan o una vumavaṣula a alanga a Urishelima shi.'

³⁴ “Ayaa! Urishelima,† Urishelima, vu to unusa amasula nā vu vari aza a na a lyunguwa nuwu! Uyan u da n cigai m boloto muwun mā wu ubata u ta ununa moton mā tsu boloto muwun mā yi atsuma e evelu a yi, adu gba a 'yuwusan!

³⁵ Ndolo a lyawaa ndu u'wa u du ofoli. N ta dansaa du yaa dashi ene mu shi, she o urana u na waa yuwan i damma, 'Za va aba'un da za na ri aa tawa a ala a Asulazuva.' ”

Yesu kambato ta za vu ubanakun gbaga

14

¹ O urana wa Ashibi u ro, avu Yesu uwa o u'wa wu zagbain ro va Afarishi adama u lyuwa ilyalya. Reve ama a varaa yi esu,

² adama a na vuma ro shi ta lo za na danai na mbala ma atsutsa.

³ Reve Yesu yuwan adanshi na aza o urevu u Wila lon na Afarishi, u damma, “U lobono ta a yuwan opocino o urana wa Ashibi, ko u lobono shi?”

⁴ Reve a rungwa kpaku-kpaku. Dada u tara niyi, reve u kambuwa yi gbaga, avu u zuwa yi u kara.

⁵ Avu u damma le, “Zane da atsuma a du nu u ri na mawun ko nan,* avu u riya o ooko'o, waa papushi niyi o urana wa Ashibi shi?”

* **13:33** Ama o ro a tsu damma ta “nkoli” wo o'wo “ba na nfa'an.”

* **14:5** Akuci a linga a damma ta “mololi,” adama a na elentsu a na Luka yuwayin ulinga, danshi “mololi” na “mawun” o rotsuloi ta.

⁶ Agba a gura usu yi waru shi.

Ndanata ma azagbain

⁷ Ana Yesu enei ununa aza a na a banuyi a cigai ndanata ma azagbain, avu u yuwaan le iroci i nda, u damma,

⁸ “A mantsa ma na nanza banu nuwu abuki o lolo, she vu danu a ndanata ma azagbain wan. Tawa wo o'wo u banu ta za na la'a nuwu,

⁹ avu za na banu ndu ra u tawa u damma wu, ‘Vu ca vuma nda ure.’ Reve vu danu na wono a ndanata ma acapa.

¹⁰ “Amma a mantsa ma na a banu nuwu, vu 'yawa vu danu a ndanata ma acapa suru suru. Adama na za na banu nuwu u tawa, u ta gura damma wu, ‘I'utsa, katsa zuva.’ Avu vu tsura ica e ekere a aza a na i ri alya obolo.

¹¹ Za na tarai aciyayi ili i ro suru, aa tara yi ili i ro shi. Za na gba tarai aciyayi ili shi, a ta tara yi ili i ro.”

¹² Reve waru u damma za na banu niyi, “Na vaa banu ama alya ko vaa yuwan abuki, she vu banu n'utsa ma wu, ko aza a wu, ko nron ma wu, ko aza a na a ri zuzu na avu aza o utsuru wan. Adama ele fo a tsupa wu ili i na vu yuwain wan.

¹³ Amma na vaa banu ama alya ko abuki, vu banu aza e iliyali, ama o osowi lipu, akutsuma, na nrumba.

¹⁴ Avu fo vu ta tsura aba'un; adama a na a ri ni ili i na aa tsupaa wu shi. O urana u na aza a abula aa 'yon, a ta tsupa wu.”

Iroci ya abuki a gbain
(Mat. 22:1-10)

15 Ana vuma ta atsuma a aza a na a ri a alya na ayi wu uwwai ne, avu u damma yi, “Za va aba'un a da za na aa lyuwa ilyalya o tsugono tsa Asula.”

16 Avu gba u damma yi, “Vuma ro yuwan ta abajini a abuki. Avu u banu ama na abunda.

17 Ana mantsa ma abuki ma rawai, reve u lyungu aagbashi a yi adama u damma aza a na a banuyi, “Tawai adama a na ili biti i tu ufofu!”

18 “Suru nle gba, reve a uwa a tawusaa na adanshi a mabulaa koko'o. Za vu ufaru damma aagbashi'i, 'N tsula ta uduma, agba n ciga ta n 'yawa n kalyuwa yi. M pati wu ta, vu yuwaan mu ankuri.’

19 “Reve za ro damma, 'N tsula ta inan yi iluma wunlu u ton. N ta 'yawa n rito le. M pati wu ta vu yuwaan mu ankuri.’

20 “Reve za ro damma, 'N yuwan ta lolo adama o ndolo maa tsura a 'yawa shi.’

21 “Reve aagbashi'i u kamba u kambuwa zavu'wa va yi ili i nda suru. Reve zavu'wa'a atsuma o upan, u damma aagbashi'i, 'Jika 'yawa e re gbain na murere n lyuci, vu tawaa na alambi, na ama o osowi a lipu, nrumba, na akutsuma.’

22 “Reve aagbashi'i u damma, 'Zagbain, ili i na vu dammai a yuwan o koto ta, agba ure u buwa ta.’

23 “Reve u damma aagbashi'i, 'Yawa e murere na re gbain vu mabanga, vu zuwa ama a tawa, adama u'wa u va u shiwan.

24 N ta dansaa wu atsuma aza a na a banuyi ko za ee pede ilyalya i va shi.’ ”

*Ili i na i ri pe a tsugbashi
(Mat. 10:37-38)*

25 Reve obolo a ama a abunda a kuru yi, dada u vadalai avu u damma le,

26 “Aza a na aa kuru mu o o'wo ojoro a va, she na a la'a ciga mu na mbara, na mukuci, na amaci, na muwun, na azakpakpara a amaci, na ali na azawawa'a e le, hali na aciyele fo.

27 Aza a na a tarai akpata e le, avu a kuru mu shi, a rawa o o'wo ojoro a va shi.

28 “Zane da atsuma a du waa ciga u suwa ugungu, agba waa fara kalyuwa ili i na woo una, ko u ta nu ucira u na woo gono yi shi?

29 Tawa wo o'wo nu u fara vara ikyun, reve u kuda o ure. Reve aza a na a karasa lo a yuwaan yi ulamu.

30 A damma, ‘Vuma nda teme ta usaa, avu u kuda o ure.’

31 “Ko cu'un mogono ma ne ma da na waa 'yawa u yuwan uvon, agba waa danu ne'en u yuwan majiyan shi? Ko nu u tara ama ukpakukupa kupa (10,000) u ta gura yuwan uvon na mogono ma na ma ri na ama ukpakukupa ushin (20,000).

32 Na waa gura shi, mogono ma ndede ubuwu alanga dada waa lyungu nlingata ma asala a uwwulayi.

33 Ne da fo suru ndu, za na kakasai ni ili i na u ri na ayi shi, waa gura o'wo ojoro a va shi.

Akpaɗi a na a ri peme shi

(Mat. 5:13; Mak. 9:50)

34 “Akpaɗi a tu ulobonu, amma na a buwa peme shi, na nye waa kambuwisa peme va yi?

35 U ri nu ulinga wu umili e ida, ko e edemu shi. O tso oco yi ta.

“Za na ri na atsuvu, lyawa wu uwwa.”

Iroci yi kyon na puwayin
(Mat. 18:12-14)

15

¹ Suru aza o u'ushishi wu utafa na aza o unusu a rawusa ta ya'a yi, tsara a uwwa yi.

² Aƙu Afarishi na munlu n Wila e reme adanshi, a damma, "Vuma nda ushi ta aza o unusu, aƙu waru u lyuwa obolo ne ele."

³ Aƙu Yesu yuwaan le iroci i nda:

⁴ "Na nanza atsuma a du u ri ni ikyon ukpaku, aƙu u lamba za ta atsuma e le, nye waa yuwan? U ta lyawa kupakucci na kucci o ogozo, aƙu u 'yawa u zami za na puwayin hali u tsura yi.

⁵ Nu u tsura yi, aƙu u tanu yi e ilyungu a yuwusan mazanga.

⁶ Aƙu u tara yi a tawa o u'wa. Aƙu u banu n'utsa ma yi na nron mu nden ma yi obolo, aƙu u damma, 'Yuwain mazanga na amu, me ene ta kyon na shi puwaan nuwu.'

⁷ Ne da maa dansaa du, a ta la'a yuwan mazanga ma abunda de zuva, na za vu unusu ta vadala, a na aa yuwan a aci ama kupakucci na kucci aza a abula a na wo o'woi she na a vadala shi.

Iroci yi kebe na puwayin

⁸ "Na ka ri ni ikebe i azurufa* kupa, na za ta puwaan atsuma e le, cine waa yuwan? U ta dafa fitila, aƙu wi iza u'wa'a, aƙu u zami yi ben ubata suru, hali u tsura yi.

* **15:8** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "drakma." Kalyuwa Ucuƙuwi wi "Ikebe."

⁹ Nu u tsura yi, au u de n'utsa na nron mu nden ma yi obolo, au u damma le, "Tawa i kamba mu mazanga! Me ene ta kebe ta na riya numu."

¹⁰ Ne da maa dansaa du, a ta yuwan mazanga a makakan ma nlingata ma Asula na za vu unusu ta vadala."

Apuwayin a Mawun

¹¹ Au Yesu lyuwa elime na adanshi, "A yuwan ta vuma ro za na danai na muwun mo olobo n re.

¹² Au zawa'a damma yi, 'N ciga ta vu ca mu akunda a agadu a va gogo.' Au u ne'eshen le itana'a.

¹³ "Ana a yuwain rana meketeci, au zawa'a wina akunda e itana ya yi, au u lyawa u'wa wa dada va yi ni ikebe'e. Au u 'yawa e ida ya alanga, ubata u na wu unai ikebe'e babu aci.

¹⁴ Au wu una ili i na u ri na yi suru. Au ambulu a uwa ubata suru e ida'a, ko ili ya anini u dana na yi shi.

¹⁵ Au u 'yawa zamalinga o ufuma wu nanza. Au u lyungu yi o ufuma wa yi, tsara u gubusaa yi ngurusumu.

¹⁶ Au u yuwan majiyan gashi u ta tsura ilyalya i na ngurusumu maa lyuwusa u lyuwa, agba babu za na ca niyi ili i na waa lyuwa.

¹⁷ "Ana esu a tawa niyi o ure, au u damma, 'Agbashi a dada va suru a tsu lyuwa ta o sowo hali u buwa le. Amu da nda a kuwa na ambulu.

¹⁸ N to fofo, au n kamba ubata wa dada va, au n damma yi, "Dada, n yuwaan ta Asula na au unusu.

¹⁹ Mu ntsaa vu de mu mawun ma wu shi, kambato mu aagbashi a wu."'

20 Avu u fobo u kamba ubata wa dada vayi.

“Ayi gba alanga nu u'wa, avu dada vayi ene yi, avu we ene yi iliyali. Reve dada vayi suma, avu u katala yi, avu u reme ipapuru ya yi.

21 “Avu ulobo'o u damma dada vayi, ‘Dada, n yuwaan ta Asulazuva unusu na avu waru. Mu ntsaa vu de mu mawun ma wu shi.’

22 “Avu dada vayi damma agbashi a yi, ‘Tawayi nu utugu u na u la'ai ulobonu, avu yo oto yi gogo nda. Yo oto yi makawani a aakatsu na atan.

23 Avu i tawa na manan ma sa'ani, avu i pada yi, tsaratsu yuwain abuki.

24 Mawun ma va ma shi ta ma kuwa, gogo gba apa yi wuma. U shi ta u puwan, gogo gba a tsura yi ta!’ Avu e teme abuki.

25 “A mantsa mo ndolo gba, mawun mo ufaru ma yi u dana ta o uduma. Ayi a matawaaa, ana u rawai zuzu nu u'wa, avu wu uwwa aganga nu uje'en.

26 Avu u de atsuma a agbashi'i vuma ta, avu we ece yi ili i na i ri a mmalu.

27 Avu aagbashi'i u usu yi, ‘Zawa'a va wu da kambai, dada va wu gba u pada ta manan ma sa'ani mo ndolo, adama a na u tawai gbaga!’

28 “Avu zakpara'a u yuwan upan, avu u 'yuwan a uwa o u'wa. Avu dada va yi uta a alanga, avu u kparasa yi.

29 Avu u damma dada va yi, a na, ‘Kalyuwa a'wan a abunda a na n lingaa nuwu. Koto n kuda a yuwan ili i na vu damma numu shi. Agba koto vu ca mu meggbele, tsara n yuwan mazanga na n'utsa n va shi.

30 Avu ana mawun ma wu ma nda ma tawai, za na lungusai utsuru wa wu a tsushakala, ayi da nda, vu pada niyi manan ma sa'ani.'

31 "Avu dada va yi u damma yi, 'Mawun ma va, vu ta na amu kuci, ili i va suru ili ya wu i da.

32 Wu ntsaa ta tsu yuwain mazanga na abuki, adama a na zawa'a va wu shi ta u kuwa, agba ayi da nda wuma gogo. U shi ta u puwan, gogo gba ayi da nda a tsura niyi.' "

Iroci ya aagbashi a na a ri na a bula shi

16

1 Avu Yesu damma ojoro a yi, "A yuwan ta za vi ikebe i ro, u ta na aagbashi a gbain a yuwusaan yi ulinga. Reve a damma yi ana u ta lungususa yi itana.

2 Reve u de yi we ece yi, 'Nye i da maa uwwusa adama a wu? Roco mu ulinga u na vaa yuwusan. Vaa dashi o'wo zagbain vu ulinga'a shi.' "

3 "Avu zagbain vu ulinga'a u damma, 'Nye i da maa yuwan? Zavu'wa va da nda u cigai u usa mu ulinga u va. N ri nu ucira u na maa yuwan cimba shi. Waru n ta uwwusa wono u na maa yuwan ipati.

4 N reve ta ili i na maa yuwan, tsara na n lamba ulinga u va, ama a ushi mu a 'wa le.'

5 "Avu u de aza a na o kopoi itana yi zagbain va yi aza a ta ta. Reve we ece za vu ufaru, 'Iyan i da zagbain va oo tono wu?'

6 "Avu u usu, 'Ndele m mani'in ukpakukunla.*'

* **16:6** Yesu yuwan ta ulinga cine o tsu rito abunda a mani'in a na a rawai galo ukpakukunla.

“Avu za vu ulinga'a u damma yi, ‘Kakara aavu'un a nzuwulai'i, reve vu danu, avu vu kambato yi ukpakunashi.’

⁷ “Avu we ecishe za ve ire, ‘Iyan i da oo tono wu?’

“Avu u usu, ‘Ibuhu yi ishina ukpaku.’†

“Reve u damma yi, ‘Tara aatagada vu kambato yi kupakunla.’

⁸ “Reve za vi ikebe'e u cuwa aagbashi a babu abula o ndolo adama o ugbozu wa yi. Ama o uvadi a nda a ta nu ugbozu ununa a walato na cu'un nda a mantsa ma nda, hali a la'a ta ama a na a uwwusa wovon wa Asula.

⁹ Amayun a da maa dansaa du, i linga nu utsuru wu uvadi u nda u na i ri na ayi, tsara i tsura n'utsa, adama nu u koto du, i tsura uzuwa u na woo koto shi.

¹⁰ “Za na yuwain isa'ani e ili i ke'en, e ili i gbain fo u ta yuwan isa'ani. Za na ri nu ulambu wa abula e ili i ke'en, u ta yuwan ulambu wa abula e ili i gbain fo.

¹¹ Ni i yuwan isa'ani nu utsuru wu uvadi u nda shi, zane da a usuwa du nu utsuru wa zuva?

¹² Na ya banasa itana ya avadi ulobonu shi, zane da aa kamba du i tsura ili ya aciyadu?

¹³ “Aagbashi a ta aa gura yuwaan azagbain e re tsugbashi shi. U ta 'yuwan za ta, reve u ciga za ta. Ko u kuru za ta, reve u 'yuwan a kuru za ta. Aa yuwaan Asula ni Ikebe tsugbashi shi.”

Uritosu wa Yesu u ro

(Mat. 11:12-13; Mat. 5:31-32; Mak. 10:11-12)

† **16:7** Na a wina ishina i nda, ikebe'e i ta rawa ulinga wa aa'wan a ta wu za zamalinga.

14 Ana wo o'woi Afarishi aza a na a cigai ikebe lon da, ana a uwwai ne avu a kara a yuwusaan yi ulamu.

15 Avu u damma le, “Adu i ta kalyuwusa i ta yuwusan ili ya abula a makakan ma ama, agba Asula e reve ta okolo a du. Ili i na i ri ulobonu a makakan ma ama, a makakan ma Asula idaba i da a ri.”

16 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Wila wa Musa na adanshi a amasula o to lo hali a tyo a mantsa ma Yahaya. Diga a yashi ya Yahaya i da, aa yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsu Asula. Ama a abunda a ta rawatosu aciyele, tsara a uwa o tsugono tsu Asula nu ucira.

17 U ta la'a agalaci a zuva ni ida i koto, ana dafi ta a Wila'a waa kalama.

18 “Za na lyawai ka va yi, avu u zuwisa ka ro, tsipere tsa da waa yuwusan na ayi. Za na waru zuwai ka na a lyawai, tsipere tsa da waa yuwusan.”

Za vu utsuru na Li'azaru

19 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “A yuwan ta za vu utsuru u ro, u tso otosu ta itana i shili ni itana i uri aza e ikebe, u tsu uwwusa ta uyo'o usana suru.

20 A zuwa ta lambi ro o unantsu wu u'wa wa yi, aala a yi a da Li'azaru, lipu va yi mabula antsu a da.

21 U ciga ta u tsura u lyuwa akapi a na o ocosu a mapara ma za vu utsuru'u. Musan n tsu tawa ta m pipedeshe antsu'u.

22 “Ele lo dāda lambi ndolo u kuwāi, āvu nlingata mā Asulā n tara yi a 'yāwā ubatā wa Ibrahim. Āvu fo, za vu utsuru'u u kuwā, āvu ā cido yi.

23 Āyi atsumā a akina o sowuso atsumālima, āvu u 'yaśan aaci, āvu we ene Ibrahim alanga, nā Li'azaru ā makakan mā yi.

24 Āvu u de yi, 'Dada Ibrahim, kaļuwa iliyali i vā. Āvu vu lyungu Li'azaru dāba aakatsu ā yi ā mini, tsarā u taṅato eelentsu ā vā. A akina nda n to sowuso atsumālima.'

25 “Āvu Ibrahim damma yi, 'Mawun mā vā, vu cuwan ā nden mu uvadi mā wu, na vu yuwain vu uwwa tā uyo'o, Li'azaru waru atsumālima a da u sowusoi. Gogo gba uyo'o u da waa uwwusa, āvu gba atsumālima a da voo sowuso.

26 Babu nā āyi āakari ā aru'un o tā lo e memere mā atsu nā āvu, tsarā aza a na a cigai a pasa ā tyo upasu u ndede, aa gura wan. Waru za na ri de upasu u ndede, u pasa upasu u nda wan.'

27 “Āvu za vu utsuru'u u damma, 'Dada Ibrahim, n ta patishi wu, vu lyungu Li'azaru o u'wa wa dada vā,

28 ubatā u na n ri nā muwun mā anawu n ton. Tsarā u 'yāwā u damma le e reve cu'un vu nden n le, tsarā ele fo ā tāwā ubatā wā atsumālima a nda wan.'

29 “Āvu Ibrahim damma yi, 'A tā de na atagada a Musa oḅolo na atagada a amasulā, lyawa le a uwwa le.'

30 “Āvu u damma, 'O'o, dada Ibrahim, nā za ro atsumā ā akwākwa ā 'yāwā ubatā u le, a ta vadala.'

31 Āvu Ibrahim damma yi, 'Na a uwwa Musa na amasulā shi, ko nā za ro 'yon atsumā ā akwākwa āvu u 'yāwā, aa uwwa yi shi.' ”

Unusu
(*Mat. 18:6-7; Mat. 18:21-22; Mak. 9:42*)

17

¹ *Avu* Yesu damma ojoro a yi, “Ili i na yaa zuwa vuma yuwan nusu o ta lo, agba woo yo'ono e ekere a za na a tawai shi.

² U shi ta la'aa yi a nlaa yi aatali a yira a yinlu avu a vari yi a mala na waa zuwa atsuma a aza a wawa'a a nda a yuwan unusu.

³ I yuwan ugbozu na aciyadu.

“Na za va wu yuwan unusu, vu damma yi. Avu nu u vadala, vu yuwaan yi gafura.

⁴ Nu u yuwaan wu unusu ucindere urana u ta, nu u tawa ya'a wu toto ucindere, adansa, ‘N vadala ta,’ vu yuwaan yi gafura.”

Ucawu wo okolo

⁵ Avu ajiya a damma Zagbain, “Dashi tsu ucawu wo okolo!”

⁶ Avu Zagbain u usu, “Ni i shi nu ucawu wo okolo ke'en cine su'wan uri ri, i shi ta damma ubiri u nda, ‘Vu mula, avu vu shuwa aciyawu a mala!’ Waru u ta uwwa du.

Ulinga wa aagbashi

⁷ “A damma, atsuma a du nanza ta na aagbashi a na a yuwusaan yi cimba ko aguba. Na matawaa ma yi o una, u ta damma yi, ‘Tawa vu lyuwa ilyalya gogo?’

⁸ Waa yuwan ne shi. U ta damma yi, ‘Fofo mu ilyalya yu ulivu, vu fofo, avu vu yuwaan mu aganda, hali n koto alya no oso. Avu vu tawa vu lyuwa vu sowo fo.’

9 U ta damma aagbashi a yi u godyo ta adama a na u yuwain ili i na wu ntsayi u yuwan?

10 Adu fo ni i koto ili i na a damma ndu i yuwan, i damma, 'Tsu rawa shi. Tsu yuwan ta ulinga u na u ri ulinga u tsu.' "

Nkutu kupa n tsura ta opocino

11 Urana u ro, ayi a mmalu a tyo Urishelima, avu u toni na mbaṅga mi ida ya Samariya† na Galili.

12 Ayi a ma'uwaa a malyuci mo ro, avu u ga'an na ali kupa nkutu. Ele alanga na ayi, avu e de yi.

13 Avu a 'yasan dfo le, "Yesu Zagbain, kalyuwa iliyali i tsu."

14 Ana we ene nle, avu u damma le, "Yawai ubata u nan ganu, tsara e ene du." Ele atsuma a mmalu, avu o o'wo gbaga.

15 Za ta atsuma e le, ana we enei u kambata gbaga, avu u kambata a yuwusaan Asula ica o utasu udfo zuva.

16 Avu u kingyo a makakan ma Yesu o godyusho yi. Ayi gba za va Samariya da.

17 Avu Yesu damma, "Ama kupa da a kambai gbaga shi? Te gba kucci'i?"

18 Cine wo o'woi mocin nda da goon kambai tsara u godyoo Asula?"

19 Avu Yesu damma yi, "Yon vu wala. Ucawu wo okolo a wu a zuwa wu ta vo o'wo gbaga."

Matawaqa mo tsugono tsa Asula

(Mat. 24:23-41)

20 Afarishi o ro e ece ta yashi i na tsugono tsa Asula† tsa ta wa. Avu u damma, "Tsugono tsa Asula na yeni ye esu i da waa ta wa shi.

21 Aa gura damma, 'Kalyuwa pa nda da u ri!' ko aa damma, 'A de yi!' shi. Adama a na tsugono tsa Asula u te e memere ma du."

22 Avu u damma ogoro a yi, "Mantsa ma ta lo a tawa ana yaa ciga yee ene urana u ta atsuma a rana Mawun ma Vuma, agba yee ene shi.

23 A ta damma du, 'Apa yi!' ko 'A de yi!' She i toni le wan.

24 Urana u na Mawun ma Vuma ma atawisa u to o'wo oroci e imadatsu, i na i tsi ikana de zuva diga de o ufaru a tyo o ukosu.

25 Amayun u to sowo atsumalima icu'un icu'un ne'en, waru ama o gogo a ta 'yuwan yi.

26 "Ununa u danai a rana va Nuhu,† ne da waru woo o'wo a rana Mawun ma Vuma.

27 Ama a lyuwusa ta no o sowi, na a casuyi lolo na a yuwin lolo, hali urana u na Nuhu uwai a wantsu'un. Avu mini ma gbain ma tawa, avu u lyuwa le suru.

28 "Ne da u danai a rana va Lutu.† Ama a lyuwusa ta no o sowi, a atsulu na a wini, a ca'an na a suwi.

29 Urana u na Lutu lyawai Sodom,† o ro'oo yi ta akina na mikyon ana yaza diga zuva, avu wu una le suru. ◇

30 "Ne da woo o'wo urana u na Mawun ma Vuma ma atawa.

31 O urana u ndolo, za na ri a arara a yi, ni itana ya yi pe atsuma, u uwa tsara u tsara le wan.* Za na ri o una, she u kamba u tara ili i ro wan.

◇ 17:26 Ufr. 6:5-8. ◇ 17:29 Ufr. 18:20-19:25. * 17:31 Ubata u na Yesu shi, 'wa'a a suwa le ta tsara ama a kumba le o ukwa'a tsara e ivuwan. Luka damma ta, "ama a na a ri de o ukwa'a."

³² I cuwan n̄a ka v̄a Lutu! ◇

³³ Za na cigai u soko wuma w̄a yi, u ta lamba yi. Za na lambai wuma w̄a yi waru ugoloḡu u ḡa u goloḡoi.

³⁴ N ta dansaa ḡu, a ayin o ndolo, ama e re a t̄a ḡana a aavalu a t̄a, a ta tara za t̄a, aḡu a lyawa za t̄a.

³⁵ Amaḡi e re a t̄a ḡana a yira ubata u t̄a; a ta tara vuma t̄a, a lyawa vuma t̄a. [

³⁶ Ali e re a t̄a ḡana o uḡuma, a ta tara vuma t̄a, a lyawa vuma t̄a.]”

³⁷ Aḡu e ece yi, “Zagbain, te ḡa aa yuwan ili i nda'a?”

Aḡu u usu, “Cine i revei n̄a ye ene asala uḡolotowu ubata u t̄a aakwakwa o t̄a lo zuzu, ne ḡa iroci i nda yoo rocosu ukosu u yuwan t̄a zuzu.”

Iroci i maruna n̄a za vu uge'etosu

18

¹ Aḡu Yesu yuwaan ojoro a yi adanshi ni iroci adama u roco le u lobono t̄a a yuwusan avasa kuci, agba a lyawa wan.

² Aḡu u damma, “A lyuci ro a yuwan t̄a za vu uge'etosu ro, za na aa uwwusa wovon w̄a Asula shi, agba u tara vuma ili i ro shi.

³ Maruna mo ro waru ma shi t̄a pe a lyuci'i, aḡu u tawusa ubata wu za vu uge'etosu'u, adansa, ‘Vu kamba mu e ekere a n'yuwatan n va.’

⁴ “U shi t̄a u 'yuwusan ne'en. Na acapa, ḡaḡa u dammai, ‘Ko ana maa uwwusa wovon w̄a Asula shi, agba n tara vuma ili i ro shi,

◇ 17:32 Ufr. 19:26.

⁵ suru na ne, adama a na maruna ma nda maa damatosun mu, n ta kamba yi. Na n yuwan ne shi, u ta kunato mu na matawa!’ ”

⁶ Avu Zagbain damma, “Uwwai ili i na za vu uge'etosu na ri na abula shi dammai.

⁷ To, Asula aa kamba aza a na u dangwai, aza a na aa shoshen yi usana nu ulivu, adama a n'yuwatan n le shi? Waa kambushi nle shi?

⁸ N ta dansaa du u ta kamba le ni iladi. Suru na ne, a mantsa ma na amu Mawun ma Vuma maa tawa, u ta cina aza a abula o uvadi gba?”

Iroci ya Afarishi na aza o ushishi wu utafa

⁹ Reve Yesu ene aza a na aa kalyuwusa aciyele ili ya abula, na a la'ai ama suru, agba a tara ozo o ro ili ya abula shi. Avu u yuwaan le iroci i nda, u damma,

¹⁰ “Ama e re a 'yawa ta avasa a Aa'isamapada: za ta Mafarishi, za ta waru za vu ushishi wu utafa.

¹¹ Reve Mafarishi ma 'yon u yuwan avasa a aciyayi, u damma, ‘Asula, n godyoo wu ta a na n ri unata na akapi a ama shi, evu, aza o ulambu wa abula, aza a tsipere ko ana za vu ushishi wu utafa u ndede shi.

¹² N tsu tara ta akuli ure a ajuma suru. Waru n tsu uta ta za ta atsuma a kupa e ili i na n tsurai suru.’

¹³ “Za vu ushishi wu utafa gba reve wi isawan de alanga. U 'yasan aaci u kalyuwa zuva shi. Avu u lapa makakan ma yi a atsumolangu, avu u damma, ‘Asula vu kalyuwa iliyali i va, amu za vu unusu da!’

14 “N ta dansaa ɗu, vuma nda kamba ta o u'wa wa yi ookolo cece e ekere a Asula, agba tsa Marishi mo ndolo shi. Adama a na za na 'yasin aciyayi biti a ta kadato yi, za na gba kadato aciyayi, a ta 'yasan yi.”

*Yesu zuwaa ta muwun n keke'en aba'un
(Mat. 19:13-15; Mak. 10:13-16)*

15 Reve a uwa a tawusaa yi na muwun n keke'en, adama u ju'wan le. Ana ojoro a yi e enei ne, reve a bara le.

16 Reve Yesu de muwu'un ya'a yi, avu u damma, “Lyawai muwu'un a tawa ubata u va, she i putsa le wan. Adama a na tsugono tsa Asula, adama e icu'un i le i da.

17 Amayun a da maa dansaa du, za na suru ushiyi tsugono tsa Asula tsa mawun me ke'en shi, waa uwa o tsugono tsa Asula shi.”

*Za vu utsuru
(Mat. 19:16-30; Mak. 10:17-31)*

18 Reve zagbain ro ece yi, “Manlu ma abula, nye maa yuwan adama n uwa a wuma u na woo koto shi?”

19 Avu Yesu usu yi, “Nye i zuwai vu de numu, za va abula?† Za lo na abula shi, she Asula goon.

20 Vu reve ta Wila: ‘She vu yuwan tsipere wan. She vu una za wan. She vi iwa wan. She vu usuwa nanza ili i na vu revei shi wan. Waru vu ca abara na makuci ma wu tsugbain.’ ” ◇

21 Reve u usu, “Ele nda suru, amu o molobo dafa maa yuwusan le.”

22 Ana Yesu uwwai ne, reve u damma yi, “Ili i ta i da i buwa nuwu. 'Yawa vu wina ili i na vu ri na

◇ 18:20 Mta. 20:12-16; U.Wl. 5:16-20.

ayi suru, reve vu ne'eshen aza e iliyali. Vu ta tsura uzuwa de zuva. Avu vu tawa kuru mu.”

²³ Ana wu uwwai ne, reve u uwa atsumolangu, adama a na u ri ni ili wa'ashi.

²⁴ Ana Yesu kalyuwa niyi, da da u tsu damma, “Ili yu usan i da aza a na a ri nu utsuru a uwa o tsugono tsa Asula.”

²⁵ U ta la'a aarakumi a pusulai na vunu vu bele, ana za vu utsuru aa uwa o tsugono tsa Asula.”

²⁶ Aza a na a uwwai ne, reve a damma, “To, zane da aa la'a?”

²⁷ Avu u damma, “Ili i na i ri usan e ekere a vadilima suru, ili yu usan i da e ekere a Asula shi.”

²⁸ Avu Bituru damma, “Ayi da nda tsu lyawai 'wa tsu, avu tsu kuru wu.”

²⁹ Avu u damma le, “Amayun a da maa dansaa du, za na lyawai ili suru suru adama o tsugono tsa Asula, u yuwan ta ili i na i lobonoi. Ayi da za na aa lyawa u'wa, ko ka, ko zawa'a, ko zakpara, ko abara na makuci, ko muwun.

³⁰ Za na yuwain ne, u ta tsura udobonuwu a mantsa mo gogo. A mantsa me elime, waru u ta tsura wuma u na woo koto shi.”

Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wa yi wa ta'atsu

(Mat. 20:17-19; Mak. 10:32-34)

³¹ Reve u tara ojoro a yi a tyo a nge'en, avu u damma le, “Atsu da nda a 'yawa Urishelima, agba ili i na amasula a danai adama a Mawun ma Vuma biti, u ta shiwan.

³² Adama a na u ta uwa e ekere a Atakpaci, a ta yuwaan yi ulamu. A ta yuwaan yi ili i na waa uwwa wono. A ta tsuwaan yi matsan.

³³ A ta fufaba yi, reve o una yi. O urana wa ta'atsu gba u ta 'yon.”

³⁴ Agba a gura reve ili i na waa dansa shi. O soko ta ucuɗuwu wa adanshi'i e ekere e le, daɗa a gura revei ili i na u dammai shi.

*Yesu kpatu'wai irumba yi ipati esu
(Mat. 20:29-34; Mak. 10:46-52)*

³⁵ Yesu arawa zuzu na Jeriko, irumba i ro i shi ta lo nden e ipati a nge'en mu ure.

³⁶ Ana wu uwwai ama a karaṣa, reve we ece nye i yuwain.

³⁷ Reve a damma yi, “Yesu va Nazara da ri lo a kara.”

³⁸ Reve u saala, “Yesu, Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i va!”

³⁹ Reve aza a na a danai elime a bara yi, a damma yi u baru una. Reve gba u dashi utaa uɗyo, “Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i va!”

⁴⁰ Reve Yesu isawan, avu u zuwa a tawa na ayi ubata wa yi.

⁴¹ Ana vuma'a u rawai zuzu, avu Yesu damma, “Nye vu ciga n yuwaan wu?”

Avu u damma, “Zagbain, n ciga ta me ene ure.”

⁴² Reve Yesu damma yi, “Ve ene ure. Ucawu wo okolo a wu wo o'woto wu ta gbaga.”

⁴³ Lo da we eneshi ure, reve u kuru yi a cibalasa Asula. Ana ama e enei ne waru, daɗa a cibalai Asula.

Zaka za vu ushishi wu utafa

19

¹ Yesu uwa ta Jeriko, avu u karalai.

² Zagbain vu u'ushishi wu utafa dānā t̄a lo, za na a tsu de Zaka, za vi ikebe i da.

³ U ciga t̄a we ene ko zane da Yesu, agba ayi mokodi ma da. Adama o ndolo u gura ene yi shi adama a aḅundā a ama.

⁴ Avu u suma elime a ama'a, avu u kumba utedu u ro, tsarā we ene yi, adama a na o ure u dāda waa kuru.

⁵ Ana Yesu rawai ubata'a, avu u kalyuwa zuva, avu u damma yi, “Zaka, jika vu cipa, adama a na ana'an o u'wa wa wu u da maa cu'wan.”

⁶ Avu Zaka jika u cipa, avu u ushi yi na mazanga.

⁷ Ana ama o ndolo suru e enei ne, avu a uwa adanshawuya ana, “O u'wa wu za vu unusu u da vuma nda uwai!”

⁸ Avu Zaka 'yon, avu u damma Zagbain, “Zagbain, ve ene, n ta ca alambi ubatsalai wi ili i na n ri na ayi. Na m paala waru nanza, n ta kambuwa ayi toto unashi.”

⁹ Avu Yesu damma yi, “Ana'an iwawit i uwa ta o u'wa u nda, adama a na ayi fo o ugundo wa Ibrahim u da wu utai.

¹⁰ Amu Mawun ma Vuma n tawa ta izami yi ili i na i puwayin, tsarā waru n wawa yi.”

Iroci yi ikebe i azurufa kupa

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ana a uwwai ili i ndolo, avu Yesu reme a dansaa le iroci i ro, adama a na u rawa ta zuzu na Urishelima. A yuwusan ta majiyan waru gashi tsugono tsā Asulā tsu ta tawa keḁu.

¹² Avu u damma, “A yuwan ta vuma na dānai na tsugbain lon, za na aa 'yawa e ida i ro, tsarā a ca yi tsugono, avu u kamba.

13 Avu u de agbashi a yi kupa, avu u ca le ikebe i azurufa* i ta-ta, avu u damma le, 'I vadalasa le hali n tawa.'

14 "Ama a yi a ciga yi shi, avu a lyungu ajiya na acapa a na, 'Tsu ciga vuma nda wo o'wo mogono ma tsu shi!'

15 "Suru na ne, vuma'a wo o'wo ta mogono, avu u kamba o u'wa. Avu u lyungu e de agbashi a na u cayi ikebe'e. Tsara we ene ili i na a tsurai atsuma o uvadalasa u le.

16 "Avu za vu ufaru tawa a makakan ma yi, avu u damma, 'Kebe azurufa ta na vu ca numu, u tawaa ta na ikebe toto kupa.'

17 "Avu u damma yi, 'Aku, aagbashi a abula! Ana vu yuwain abula e ili i ke'en, n ca wu ta tsugono tse ilyuci kupa.'

18 "Reve za ve ire tawa, avu u damma, 'Zagbain, kebe ta va wu rono ta ikebe toto uton.'

19 "Avu zagbain va yi damma yi, 'Vu yuwan tsugbain tse ilyuci i ton.'

20 "Avu aagbashi o ro a tawa, avu u damma yi, 'Zagbain, apa wu kebe ta va wu! A aakashomuna a da n shi n soko niyi.

21 N ta uwwusa wovon wa wu, vu ri nu uro shi, vu ciga ta ili ye pere, vu tsu gasa ta ili i na vu cu'wain shi.'

22 "Avu zagbain va yi damma yi, 'N ta ge'eto wu na adanshi o una wa wu. Vu reve ta amu n tu usuduwu, za vi icigi yi ili ye pere, n tsu gasa ta ili i na n cu'wain shi?'

* **19:13** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsuheleni ayi da "mina." Kalyuwa Ucuduwu wi "Ikebe."

23 Na ne da, nye i zuwai vu zuwai ikebe i va o u'wa wi ikebe e ekere a aza o uvadalasa shi? Na matawaa ma va, avu n ushi ni ili i na i kumbai zuva.'

24 "Avu u damma aza a na a danai mishin, 'Ushiyi kebe ta'a e ekere a yi, avu i ca aagbashi a na a ri ni ikebe kupa.'

25 "Avu e reme a dansa, 'Zagbain, u ta ni ikebe kupa!'"

26 "Avu u usu, 'N ta dansaa du, za na ri ni ili, ayi da a dashi. Za na ri ni ili shi, ke'en na u ri na ayi, a tsu ushi ta.'

27 N'yuwatan n na n cigai n yuwan tsugbain a aci e le shi, tawai ne ele o una le e esu a va!'"

*Ama a Urishelima a raba ta Yesu
(Mat. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Yah. 12:12-19)*

28 Ana Yesu dammai ne, avu u lyuwa elime a tyo Urishelima no ojoro a yi.

29 Ana u yuwain zuzu na Batafaji na Batanya, a masasan ma na a tsu de Masasan ma Zetun, avu u lyungu ama e re atsuma o ojoro a yi ana,

30 "Yawai atsuma a malyuci ma na ma ri elime a du. Na ma'uwaa ma du, i te ene molloli wunlu, za na koto a kumbai shi. I bada yi a tawa.

31 Na za ro ece du, 'Nye i zuwa yaa bada sa yi?' I damma yi, 'Zagbain da ciga niyi.'

32 Avu aza a na u lyunguyi'i a 'yawa a cina ununa u damma nle.

33 Ele a bada sa molloli'i, avu za vi ili ece le, "Nye i zuwai yaa bada sa yi?"

34 Avu a usu, "Zagbain da ciga niyi."

35 Avu a tawaa Yesu. Ana o poloi amuna e le o molloli'i, avu a kumbato de Yesu.

36 Ayi atsuma a mmalu, avu ama o poluso amuna e le o ure.

37 Ana u rawai zuzu na zala Masasan ma Zetun, avu obolo o otoni a yi e teme ica yu uyo'o a tyo a Asula na dyo, adama e ili ya asalama i na e enei.

38 Avu a damma, “Aba'un a tyo o Mogono ma na maa tawa a ala a Zagbain!” ◇ “Asuvu nden zuva, na tsugbain ubata wa Asula!”

39 Avu Afarishi† o ro atsuma a ama a damma yi, “Manlu, bara ojoro a wu.”

40 Avu u damma le, “Na a rungwa kpaku, atali o to boso ni ica.”

41 Ana u rawai zuzu, avu we ene lyuci'i, avu u showen yi.

42 Avu u damma, “Ni i shi i reve ili i na yaa tawaa du na asuvu nden, gogo gba o soko yi ta e esu a du.

43 Mantsa ma ta tawa du, ana n'yuwatan n du maa suwaa du atsura o ukari u du, avu a kandarawa du, a zuwa du e memere. Avu e gigeshe du upasu suru.

44 O to polo du e ida, adu na muwun n du. Aa lyawa aatali a ta zuva va aatali atsuma a lyuci'i shi. Adama a na i revei mantsa ma na Asula a tawa ndu shi.”

Yesu a Aa'isamapada

(Mat. 21:12-17; Mak. 11:15-19; Yah. 2:13-22)

45 Avu u uwa a Aa'isamapada, reve u teme o losuso aza a na a dana a awina.

46 Avu u damma, “Udanu u da u ri, ‘U'wa u va u to o'wo u'wa wa avasa.’ Avu adu i kambato yi asa'a e evu.” ◇

◇ 19:38 Ica 118:26. ◇ 19:46 Isha. 56:7; Irm. 7:11.

47 Usana suru u tsu dana ta o rocosu a Aa'isamapada. Agba nan ganu a gbagbain na munlu n Wila na azagbain atsuma a ama'a a ciga ta tsara o una yi.

48 Avu a lamba ili i na aa yuwan, adama a na adanshi a yi a pura ta ugbozu wa ama.

*Yeci yu ubata u na Yesu tsurai ucira
(Mat. 21:23-27; Mak. 11:27-33)*

20

1 Urana u ro, Yesu o ritosu ama a Aa'isamapada, nu u yuwusain alajiya a Alabari a Sa'ani, avu nan ganu a gbagbain, na munlu n Wila, obolo na azagbain a tawa ya'a yi. Avu a damma,

2 “Damma tsu nu ucira u ne u da vaa yuwusaan cu'un vu ulinga u ndolo. Zane da ca nuwu ucira u ndolo?”

3 Reve u usu, “N ta yuwan du yeci. Damma numu,

4 urumbusu u na Yahaya yuwusain, ubata wa Asula a da wu utai, ko ubata wu vadilima?”

5 Avu a dammulai vani le, “Na tsu damma, ‘Ubatu wa Asula,’ u te ece, nye i zuwai tsu usu niyi shi?”

6 Waru na tsu damma, ‘Ubatu wa ama,’ ama suru a ta vuvara tsu, adama a na ama e reve ta Yahaya vumavasula da.”

7 Avu a usu, “Tsu reve ubata u na wu utai shi.”

8 Avu Yesu usu le, “Amu fo maa damma du ubata u na ucira u na maa yuwusaan ulinga u nda wu utai shi.”

*Iroci ya aza a zamalinga
(Mat. 21:33-46; Mak. 12:1-12)*

9 Reve u reme a yuwusaan ama iroci i nda, “Vuma ro ɗa cu'wain uɗuma wa inabi, ɗu u lyawaa aza a zamalinga, ɗu u jima ɗe ubata wu mmalu'u.

10 Mantsa mo ugasa, ɗu u lyungu aagbashi a 'yawa ubata wa aza a zamalinga'a, tsara a ca yi aba'un o uɗuma'a. ɗu aza a zamalinga a gagala yi, ɗu o lo yi ekere lyanga.

11 ɗu u lyungu aagbashi o ro waru, ɗu a gagalisa yi fo, ɗu a yuwaan yi ili i na i lobonoi shi, ɗu o lo yi ekere lyanga.

12 ɗu u lyunguwisa aagbashi a ta'atsu, ɗu a uwwato yi usan, ɗu o lo yi.

13 “ɗu za vu uɗuma'a u damma, ‘Cine maa yuwan? N ta lyungu macigata ma mawun ma va. Ne e ene yi a ta uwwa yi.’

14 “Ana aza a zamalinga e ene niyi a tawa, ɗu a dammulai, ‘Ndede magaji ma ta ma yi a tawa. Tsu una niyi, tsara ubata'a wo o'wo ubata u tsu.’

15 Reve o utaa mawu'un o uɗuma'a, ɗu o una yi o ogozo.

“Nye za vu uɗuma'a waa yuwan ne ele?

16 U to una aza a zamalinga o ndolo, ɗu u ca ozo o ro uɗuma'a.”

Ana a uwwai ne, ɗu a damma, “Asula a para!”

17 ɗu Yesu kalyuwa le mejege, ɗu we ece, “Nye i ɗa urevu wi ili i na i ri uɗanu: ‘Aatali a na asuwi a 'yuwain, ayi ɗa wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa.’* ”

18 Za na riyai a aatali o ndolo suru, u ta kukuda suru suru. Za na gba aatali o ndolo a riyayi u ta lubatsa yi cine vu revei yira.”

* 20:17 Yesu yuwan ta adanshi atsuma e Ica 118:22.

*Atsupu o utafa a tyo ya Kaisa
(Mat. 22:15-22; Mak. 12:13-17)*

¹⁹ Munlu n Wilā nā nan ganu a gbagbain a zami tā ure u na ee reme yi babu usān, e reve tā iroci i na u yuwain a aciyele a dā u yuwain. Avu a uwwusa wovon wa ama.

²⁰ Avu a vawusan yi, avu a lyungu aza a matawa mo utyo. Avu ele a yuwan gashi ama a aḅulā a dā, tsarā e reme yi nu unusu a adanshi a yi, tsarā a cāco yi e ekere a tsugbain tsa gwamna.

²¹ Avu e ece yi, “Manlu, atsu tsu reve tā adanshi a wu na alajiya a wu amayun a dā. Vuma suru unāta u dā vu tara nle. Adanshi a sa'ani a Asulā a dā voo rocosu.

²² U tu ulobonu tsu tsupa utafa u tsu ya Kaisa, ko tsu tsupa wan?”

²³ Ayi gba u reve tā ugbozu u le, avu u damma le

²⁴ o roco yi ikebe.† Avu u damma, “Ululu nu ukere wa zane dā u ri de uḁanu?”

²⁵ Avu a usu, “Kaisa dā.”

Avu u damma le, “I ca Kaisa ili i na i ri ili ya Kaisa, ili ya Asulā waru i ca Asulā ili i na i ri ili ya yi.”

²⁶ A gura reme yi e ili i na u dammai o obolo a ama'a shi. Avu a uwa asalama nu u'ususuwā yi, dāda a rungwāi.

*Yeci yu u'yosun atsuma a akwākwa
(Mat. 22:23-33; Mak. 12:18-27)*

²⁷ Reve ama a na a tsu de Sadukiya† (aza a na a dammai babu u'yosun wā akwākwa), a tāwā a yuwan Yesu yeci.

† **20:24** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda nā Tsheleni ayi dā “dinari.” Kalyuwā Ucuḁuwu wi “Ikebe.”

²⁸ Avu a damma, “Manlu, Musa danaa tsu ta, ‘Na vuma kuwa, avu u lyawa ka va yi babu u matsan. Avu za va yi sotso ka'a, tsara u tsura yi mawun.’

²⁹ A yuwan ta muwun ma anawu, ali e cindere. Za vu ufaru zuwa ta ka, avu u kuwa babu mawun.

³⁰ Avu za ve ire sotso yi, avu u kuwa babu mawun.

³¹ Ne da fo, za va ta'atsu sotso niyi, reve waru u kuwa babu mawun. Ne da ama e cindere o ndolo a zuwa niyi, na a kuwi, babu za na tsurai mawun na ayi.

³² Na acapa, avu ka'a u kuwa.

³³ O urana u na aa 'yasan akwakwa, ka va zane da woo o'wo atsuma e le? Adama a na ali e cindere o ndolo suru a zuwa yi ta.”

³⁴ Avu u usu le, “Ama a mantsa ma nda, a ta yuwusan lolo na a 'yawi lolo.

³⁵ Aza a na e enei na abula a na aa uwa a mantsa nu u'yosun wa akwakwa, aa yuwan ko a 'yawa lolo shi.

³⁶ A dashi kuwa shi, o to o'wo tsa nlingata ma Asula. Muwun ma Asula n da ana wo o'woi Asula a 'yasan nle.

³⁷ Adama o u'yosun wa akwakwa waru, Musa damma ta a aalabari o oroci o molopu a madala ubata u na u deyi Zagbain, 'Asula a Ibrahim, na Asula a Ishiyaku, na Asula a Yakubu.’ ◇

³⁸ Ayi Asula a akwakwa a da shi, amma Asula a aza a wuma a da, e ekere a yi ama suru wuma u da a ri.”

³⁹ Avu munlu n Wilat n ro n usu, “Manlu, amayun a da vu dammai!”

⁴⁰ A tsura za na tsurai ucira u na wee ece yi ili i ro shi.

*Yeci adama a Zamawawa
(Mat. 22:41-46; Mak. 12:35-37)*

⁴¹ Avu Yesu damma le, “Cine yaa dansa Kristi Mawun ma Dawuda ma da?

⁴² Dawuda na aciyayi u damma ta a Aatagada e Ica:†

‘Asulazuva a damma ta Zagbain va, “Danu o ukere u usa'ani,

⁴³ she na n zuwa n'yuwatan ma wu a apata a ana a wu.” †

⁴⁴ Dawuda de yi ta ‘Zagbain.’ Cine ayi woo o'wo mawun ma yi?”

*Morono ma atsuva adama a Munlu n Wila
(Mat. 23:1-36; Mak. 12:38-40)*

⁴⁵ Ama a uwwusa ili i na waa dansa, dada Yesu dammai ojoro a yi,

⁴⁶ “I reve ununa yaa yuwan na munlu n Wila. Aza a na a cigai agara na atugu a gbagbain, aza a na a cigai a casa le e eden, a dana na ndanata n sa'ani a a'isa na ndanata n tsugbain ubata wa abuki.

⁴⁷ Ele da a tsu ususa nruna ili. Avu waru a yuwusan avasa o uga'an adama a 'yasan avangaci. Icu'un ya ama o ndolo a ta uwwa atsumalima lon.”

*Kucci Maruna
(Mak. 12:41-44)*

† 20:43 Yesu yuwan ta adanshi atsuma e Ica 110:1.

21

¹ Ana Yesu 'ya_sain aaci zuva, a_vu we ene a_za o utsuru a zuwusa une'e u le o uzuwata wa A_a'isamapada.

² We ene ta waru maruna me iliyali u zuwai anini* e re.

³ A_vu u damma le, “Amayun a da maa dansaa du, maruna ma nda u zuwa ta ili i na i la'ai akapi a ama.

⁴ Ama a nda suru a zuwa ta atsuma o utsuru u na a ri na ayi, ayi gba atsuma o ulambu wa yi, u zuwa ta ikebe i na waa lyuwa iliyalya suru.”

*Yesu yuwan ta adanshi adama a Aa'isamapada
(Mat. 24:1-2; Mak. 13:1-2)*

⁵ Ojoro o ro a yuwusan ta adanshi adama a Aa'isamapada, nu ununa a lapula niyi na atali a sa'ani,† nu une'e u na a cayi Asula kucci.† A_vu Yesu damma,

⁶ “Ele nda suru a na ye eneshe, mantsa mo ta lo a tawa ana aa lyawa aatali a ta zuwa vu za va yi shi, suru nle o to oco le e ida.”

*Atsumalima nu ulyungusa
(Mat. 24:3-14; Mak. 13:3-13)*

⁷ Reve e ece, “Manlu, yashi i ne i da ili i ndolo yaa fara? Nye i da yoo roco tsu mantsa ma yuwan ta a na ili i ndolo yaa fara?”

⁸ A_vu Yesu damma le, “I yuwan ugbozu, i lyawa nanza pusan du ana wan. Ama na abunda a ta tawa na aala a va adansa, ‘Amu da ayi,’ waru, ‘Mantsa'a u yuwan ta zuzu.’ She i toni le wan.

* **21:2** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “lapta.” Kalyuwa Ucuuwu wi “Ikebe”.

⁹ Na yu uwwa alabari o uvon na nlangi, she yi dada'wan wan. 'Yuwan ciga ili i ndolo i ta fara, agba koto ukosu u rawa shi."

¹⁰ Avu u damma le, "Ida i ta yuwan nlangi ni ida, tsugono tsa 'yasan nlangi na tsugono.

¹¹ A ta yuwan uramosu wi ida nu ucira, a ta yuwan ambulu na mballa bata koko'o. A ta yuwan ili i wovon ni iroci i gbagbain zuva.

¹² "Agba kafu ayi ndolo, e te reme du, a zuwa du a atsumalima. A ta yawato du a a'isa na 'wa va ali, na a makakan mo ngono na aza a tsugbain adama a aala a va.

¹³ Ayi ndolo u to o'wo du ure u na yaa damma le Alabari a Sa'ani.

¹⁴ I gbama asuvu a du i lyawa u balla du e ili i na yaa usu wan.

¹⁵ N ta ca du idanshi nu ugbozu, a na aza a na a 'yuwan ndu aa gura isawan shi.

¹⁶ Aza a du suru: nan dada, na azakpakpara, na mmaci n du, na n'utsa, a ta wina du. Waru a ta zuwa o una ozo o ro atsuma a du.

¹⁷ Ama suru a ta 'yuwan du adama a va.

¹⁸ Agba ko anji a ta a aci a du aa riya shi.

¹⁹ I yuwan asuvu, i ta tsura wuma u du.

Cine aa lungusa Urishelima

(Mat. 24:15-21; Mak. 13:14-19)

²⁰ "Na ye ene asoja a kandaruwa Urishelima, i reve ulungusu wa yi u rawa ta.

²¹ Aza a na a ri Yahuda a suma a tyo a atali. Aza a na a ri pe a e ilyuci'i o uta pe. Aza a na a ri a mulyuci a uwa a lyuci'i wan.

²² Mantsa ma atsumalima ma da a na ili i na a danai yaa shiwan. ◇

²³ Woo yo'ono amaci a na a ri na atsuma shi, na aza a na aa casu muwun maani a mantsa'a! Atsumalima a ta uwa e ida i ndolo nu upan wa Asula e ekere a ama o ndolo.

²⁴ A to una ozo o ro na matsun me pe'eni, a ta tara ozo o ro a 'yawa o u'wa wa ali e ida suru. Atakpaci a ta dadasa Urishelima hali mantsa ma Atakpaci mo koto.

Ukambu u Mawun ma Vuma
(Mat. 24:29-31; Mak. 13:24-27)

²⁵ “E te ene iroci o urana, na woto, ni italyo'o. O uvadi waru ida suru u to o'wo na wovon wi ilama i mala, ni ikefu ikefu i mala'a.

²⁶ Adama o wovon ama a ta lima, adama e ili i na yaa farasa atsuma o uvadi. Waru asuvu a ta dana a riyasa ama, adama a na a ta jingada ili i gbagbain i na i ri zuva.

²⁷ A mantsa mo ndolo ma da ee ene Mawun ma Vuma a tawa e eleshe, nu ucira, na tsugbain tsa abunda.

²⁸ Mantsa ma na ili i ndolo i farai e temeshe, i 'yasan aci i kalyuwa zuva, adama a na mantsa ma mawawa ma du ma yuwan ta zuzu.”

Adanshi adama o ubiri
(Mat. 24:32-35; Mak. 13:28-31)

²⁹ Avu Yesu yuwaan le iroci i nda: “Kalyuwa ufanga wu ubiri na akapi a danga.

³⁰ No o topo avu'un, i te reve na aciyadu lyushi yuwan ta zuzu.

³¹ Ne da waru, na ye ene ili i ndolo a farasa, i reve tsugono tsa Asula tsa yuwan ta zuzu.

³² “Amayun a da maa dansaa du, ama a mantsa ma nda oo koto shi, she ni ili i ndolo i shiwan.

³³ Zuva ni ida i ta kara, agba adanshi a va oo koto shi.

Asala a dana ufobu

³⁴ “I yuwan ugbozu na aciyadu adama a alya a abunda, no oso a abunda ni iwuya, na atsumolangu adama e izami yi ili yu uvadi u nda. Na ne da shi, urana u ndolo u ta tawa du babu urevu ununa i revei yakuru.

³⁵ Ne da waa tawa e ekere a aza a na a ri nden atsuma o uvadi suru.

³⁶ I dana ufobu kuci. I yuwusan avasa tsara i tsura ucira u na yaa la'a ni ili i na yaa fara, tsara waru yi isawan a makakan ma Mawun ma Vuma.”

³⁷ Usana suru Yesu tsu dana ta o ritosu a Aa'isamapada. † Ulivu suru waru, u tsu 'yawa ta a masasan ma na a tsu de Masasan ma Zetun.

³⁸ Nu usanusana, waru ama suru a tsu tawa ta a Aa'isamapada, tsara a uwwa yi.

Izami yu ure u na oo una Yesu

(Mat. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Yah. 11:45-53)

22

¹ Yashi ya Abuki o Opopofu, † za na a tsu de Abuki a Mapasa, † a yuwan ta zuzu.

² Reve nan ganu a gbagbain na munlu n Wila a uwa izami yu ure u na oo una Yesu. Agba a shi ta uwwusa wovon wa ama.

³ Reve Male† ma uwa o okolo a Yahuza Iskariyoti, vuma ta atsuma a Kupanejere'e.

⁴ Avu u 'yawa u yuwan asala na nan ganu a gbagbain na adugari a Aa'isamapada ununa waa winaa le ayi.

⁵ Reve a yuwan mazanga, avu a damma a ta ca yi ikebe.

⁶ Reve u usu, dada u zamishiyyi ure u na waa zuwa e reme yi babu ama lo.

Ifobi ya alya ya Abuki a Mapasa

(Mat. 26:17-30; Mak. 14:12-26; Yah. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-25)

⁷ Avu urana wa Abuki o Opopofu u rawa, urana u mapada me ikyon i Mapasa.†

⁸ Avu Yesu lyungu Bituru na Yahaya u damma le, “Yawai i fofoo tsu ubata a alya e ilyalya i Mapasa, adama tsu lyuwa.”

⁹ Avu e ece yi, “Te da vu cigai tsu fofo yi?”

¹⁰ Avu u damma le, “Ni i uwa a lyuci, i ta ga'an na vuma utanuwa na aakabu a mini. I kuru yi a uwa o u'wa u na waa uwa,

¹¹ avu i damma za vu u'wa'a, ‘Manlu ma damma ta: Te da aasula o omocin, ubata u na maa lyuwa ilyalya i Mapasa no ojoro a va?’

¹² U to roco du aasula a gbain o u'wa wa zuwa ufobu, avu i fofoo tsu.”

¹³ Reve a 'yawa dada a cinai ili i na Yesu damma nle ununa u dammai. Reve o fofo ilyalya i Mapasa.†

Alya o ukosu

¹⁴ Ana mantsa ma rawai, avu u danu alya obolo na ajiya† a yi.

15 Avu u damma le, “N zuwa ta okolo a va n lyuwa ilyalya i Mapasa i nda obolo na adu, kafu n sowo atsumalima.

16 N ta dansaa du, maã dashi lyuwa yi shi, she no o shiton ili i ndolo o tsugono tsa Asula.”

17 Reve u tara mokoto ana u godyoyi Asula, avu u damma, “Ushiyi nda, i ne'eshen.

18 N ta dansaa du, diga gogo maã dashi sowo masayan ma ataci a inabi shi, she na tsugono tsa Asula tsa tawa.”

19 Reve u tara opopofu, ana u godyoyi Asula, reve u bubusa yi. Dada u ca nle, avu u damma, “Nda lipu va da na a cayi adama a du. I yuwusan ne kuci, adama i cuwusan na amu.”

20 Ana o kotoi alya'a, reve u tara mokoto ma masayan ma inabi,† avu u damma, “Mokoto ma nda akucunu† a sa'avu a Asula a da atsuma a mpasa n va n na oo oco adama a du.

21 Agba za na aa wina mu u ta alya obolo na amu.

22 Amu Mawun ma Vuma n ta kuwa ununa a zuwai. Agba woo yo'ono za na aa wina mu shi!”

23 Reve a uwa mecilei vani le, zane aa yuwan ulinga u ndolo.

Mawasan adama a tsugbain

24 Reve ojoro'o a uwa mawasan adama a za na oo o'wo zagbain atsuma e le.

25 Avu u damma le, “Ngonon ma Atakpacit a tsu yuwan ta tsugbain e ekere e le. Aza a tsugbain waru a tsu ciga ta e de le Ama e Ikambi ya Ama.

26 She wo o'wo ne e ekere du wan. Za na cigai wo o'wo zagbain atsuma a du, she nu u kamba

mawun mā́ dū. Za na cigai u uwa elime a dū waru wo o'wo aagbashi.

²⁷ Zane da gba la'ai mgbain, za na ri nden a alya ko za na e ne'esheshen? Za na ri nden da shi? Amu da nda atsuma a dū ana za tsugbashi.

²⁸ Adū da i ri obolo na amu a atsumalima a va.

²⁹ Ununa Dada va ca numu tsugono, ne da fo maa casu dū,

³⁰ adama i lyuwa i sowo obolo na amu o tsugono tsā va. Waru reve i danu o ologu o tsugono e ge'etosu gundo kupa ne ejere va Isra'ila.”

Yesu damma ta Bituru ta wasan yi

(Mat. 26:31-35; Mak. 14:27-31; Yah. 13:36-38)

³¹ Avu Zagbain damma, “Simo, Simo, Male ma zami ta ure adama u tsura u yeluwe dū ana ishina.

³² Agba n yuwaan wu ta avasa adama vu riyā wan. Na vu kambisa, vu kamba aza a wu.”

³³ Avu u damma yi, “Zagbain, n tu ufofu n kuru wu a tyo o u'wa wa ali, hali a tyo o ukwa.”

³⁴ Avu u damma yi, “N ta dansaa wu, Bituru, kafu moton ma saala ana'an, vu ta wasan mu uta'atsu.”

³⁵ Avu u damma le, “Ana n lyungu ndu babu ikebe ko tsan ko atan, i lamba ta ili i ro?”

Reve a usu, “Ko ili i ta tsu lamba shi.”

³⁶ Avu u damma le, “Gogo za na ri ni ikebe ko tsan u tara. Za na waru ri na matsun me pe'eni shi, u wina aapalutsu a yi adama u tsula.

³⁷ N ta dansaa dū, adanshi a Asula a nda a ta shiwan a aci a va, a na, ‘Reve e kece yi obolo na aza a na a 'yasasaan tsugono aci,’ adama a na ili i na a danai adama a va u ta shiwan.” ◇

³⁸ Reve a damma, “Zagbain, kalyuwa nda mutsun mu pe'eni n re.”

Reve u damma le, “A rawa ta.”

*Avasa e Yesu a masasan
(Mat. 26:36-46; Mak. 14:32-42)*

³⁹ Avu wu uta ununa u tsu yuwusan a 'yawa a Masasan ma Zetun. Reve ojoro a yi a kuru yi.

⁴⁰ Ana u rawai ubata'a, reve u damma le, “I yuwan avasa adama i uwa atsuma a malyungwa wan.”

⁴¹ Ana u karai malanga ne ele, reve u kingyo, avu u yuwan avasa.

⁴² Avu u damma, “Dada, na vu usu vu tawaa mu mokoto ma atsumalima ma nda. Amma she vu kuru ili i na n cigai wan, amma ili i na vu cigai.”

[

⁴³ Avu malingata ma Asula ma tawa diga zuva a kambusa yi.

⁴⁴ Agba ana u ri a uwwusa atsumalima lon, reve u dashi lyuwa elime na avasa, reve melen ma yi ma uwa a dawusa e ida, cine vu revei muda'bi mu mpasa.]

⁴⁵ Ana u kotoi avasa, reve u tawa ubata wo ojoro a yi, avu u cina le a nlavu ana a kuna na atsumolangu.

⁴⁶ Reve u damma le, “Adama a nye i ri a nlavu? 'Yoyin i yuwan avasa adama i riyā atsuma a malyungwa wan.”

*Mereme ma Yesu
(Mat. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Yah. 18:3-11)*

⁴⁷ Ayi atsuma a adanshi dada ama a rawushi. Vuma na a tsu de Yahuza atsuma o ojoro a yi ayi

ɗa u walaa nle elime. Reve u rawa zuzu na Yesu adama u katala yi.

⁴⁸ ʔvu Yesu damma yi, “Nu ukatalu u ɗa vaa wina Mawun ma Vuma?”

⁴⁹ Ana aza a na a ri zuzu na ʔyi e enei ili i na yaa fara, reve a damma, “Zagbain, tsu gasa na matsun me pe'eni?”

⁵⁰ Reve nanza atsuma e le u gasa aagbashi a aabara a nan ganu, reve u kodo yi utsuvu wu ukere usa'ani.

⁵¹ Reve Yesu damma, “She i dashi wan.” Reve u ju'wan yi utsuvu'u u kambuwa yi gbaga.

⁵² Reve Yesu damma nan ganu a gbagbain na azagbain a adugari a Aa'isamapada na azagbain aza a na a tawai adama a yi, “Adama a nye i tawai na mutsun mu pe'eni na akpamkpala, ana aza a na a zama vivu?”

⁵³ A mantsa ma na n danai na adu a Aa'isamapada kuci, i reme mu shi. Gogo gba mantsa ma du ma da, a na irumbu i ri a tsugbain.”

Bituru wasain Yesu

(Mat. 26:57-75; Mak. 14:53-72; Yah. 18:12-27)

⁵⁴ Reve e reme Yesu, reve a tara yi a kara a tyo o u'wa wa aabara a nan ganu. Reve Bituru kurusu alanga-alanga.

⁵⁵ Ana a zuwai akina e memere mo u'wa, reve u danu obolo ne ele.

⁵⁶ Reve aagbashi o usheli o ro e ene yi nden ubata we ekan a akina, ʔvu u vara yi esu. Reve u damma, “Vuma nda fo u shi ta obolo na ʔyi.”

⁵⁷ Reve u wasan u damma, “Ka nda, ʔmu n reve yi shi.”

⁵⁸ Ana a jimai ke'en, reve vuma ro e ene yi. Avu u damma, “Avu fo atsuma e ele a da vu ri.” Avu Bituru damma, “Vuma nda, amu da shi.”

⁵⁹ Ana a jimai u ta rawa zuzu na rumu ta, reve waru za ro dammisa, “Ili i ro yi pe shi vuma nda fo u to obolo na ayi, adama a na ayi za va Galili da.”

⁶⁰ Avu Bituru damma, “Vuma nda, n reve ili i na vaa dansa shi.” Ayi atsuma a adanshi dada moton ma saalashi.

⁶¹ Reve Zagbain vadala u kalyuwa yi. Avu Bituru cuwan na adanshi a yi, ana u damma niyi, “Kafu moton ma saala ana'an, vu ta wasan mu uta'atsu.”

⁶² Dada wu utai avu u boshon na mesun.

*Avuwaan ta Yesu ulamu reve a fufaba yi
(Mat. 26:67-68; Mak. 14:65)*

⁶³ Reve ama a na a danai e ipiri ya Yesu a yuwaan yi ulamu, reve a lulapa yi.

⁶⁴ Reve waru a pala yi esu, reve e ece yi, “Damma tsu ili i na yaa fara! Zane da lapa nuwu?”

⁶⁵ Reve waru a yuwan adanshi a vama na abunda a aciyayi.

Yesu a makakan ma azagbain

(Mat. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Yah. 18:19-24)

⁶⁶ Ana usana u tawai, reve azagbain a nan ganu a gbagbain na munlu n Wila na Azagbain a Mbaraƙ o boloto. Reve a tara yi a tyo o ukobu u tsugbain, reve a damma,

⁶⁷ “Na avu da Kristi'i, damma tsu.”

Avu u damma le, “Na n damma du, yaa usu shi,

⁶⁸ waru na n yuwan du yeci, yaa usu shi.

⁶⁹ De elime, Mawun ma Vumaƙ ma ta danu o ukere usa'ani u Mogono ma Asulazuva.”

⁷⁰ Reve suru nle a damma, “Avu Mawun ma Asula ma da?”

Avu u damma le, “Cine i dammai, ne dada.”

⁷¹ Reve a damma, “Nye waru tsu cigai i na i la'ai nda? Tsu uwwa ta na aciyatsu o una wa yi.”

*A tarai Yesu a tyo ya Bilatu na Hiridu
(Mat. 27:1-14; Mak. 15:1-5; Yah. 18:28-38)*

23

¹ Avu obolo'o suru a 'yon a tara yi a tyo ya Bilatu† Gwamna vuma va Roma.

² Avu e reme adanshi a yi ana, “Tsu reme ta vuma nda a lungususa ama a tsu. U ta putsusaa le a na aa tsupa utafa a tyo ya Kaisa wan. U ta dansa, a na ayi da Kristi Zamawawa, mogono.”

³ Avu Bilatu ece yi, “Avu da da mogono ma aza a Isra'ila'a?”

Avu Yesu usu, “Ununa vu dammai ne da u ri.”

⁴ Avu Bilatu damma nan ganu a gbagbain no obolo'o, “N reme yi nu unusu shi.”

⁵ Reve a uwa a dansaa yi, “U ta 'yasasan okolo a ama, u to ritosu e ida ya Yahuda suru, diga Galili a tawa pa.”

⁶ Ana Bilatu uwwai ne, avu we ece ko vuma'a za va Galili da.

⁷ Ana wu uwwai u tu upasu u na Hiridu† Antiba aa yuwusan tsugono, reve u zuwa a tyowetyo yi ya Hiridu. Ayi fo Urishelima da u shi a mantsa'a.

⁸ Ana Hiridu enei Yesu, reve u zangana adama a na u jima ta e izami we ene yi. Wu uwwusa ta alabari a yi, waru u ciga ta we ene ili ya asalama i na Yesu aa yuwan.

⁹ Reve u yuwan Yesu yeci ya abunda, agba u usu yi ili shi.

¹⁰ Avu nan ganu a gbagbain na munlu n Wilā e isawan lo a tawusaa na adanshi a vama adama a yi.

¹¹ Reve Hiridu na asoja a yi a yuwaan yi ili i na i lobonoi shi ko ke'en, waru reve a yuwaan yi ulamu. Ana o oto niyi atugu a gbagbain, dada a kambato niyi ya Bilatu.

¹² O urana u ndolo u da Hiridu na Bilatu o o'woi a asala, agba de acapa a shi a tsu dasalai ululu shi.

Bilatu padaa ta Yesu ugana wu ukwa

(Mat. 27:15-26; Mak. 15:6-15; Yah. 18:39-19:16)

¹³ Reve Bilatu boloto nan ganu a gbagbain na azagbain na ama,

¹⁴ avu u damma le, “I tawaa mu ta na vuma nda, ana u ta 'yasasan okolo a ama, n kalyuwa yi ta elime a du suru, agba n tsura yi nu unusu u na i dammai shi.

¹⁵ Hiridu tsura yi nu unusu fo shi, avu u lyungu yi a kamba ya'a tsu. Vuma nda yuwan ili i na oo una yi shi.

¹⁶ N ta fufaba yi, avu n lyawa yi u kara.” [

¹⁷ A yashi ya Abuki a Mapasa u tsu lyawaa le ta vuma ta atsuma o u'wa wa ali.]

¹⁸ Avu obolo'o suru a saala unata, “Una niyi! Avu i lyawaa tsu Baraba!”

¹⁹ (A zuwa ta Baraba o u'wa wa ali, adama a nlangi atsuma a lyuci, na ama a na wu unai.)

²⁰ Bilatu shi ta ciga lyawa Yesu, dada u cayi ama'a adanshi waru.

²¹ Agba a lyuwa ta elime na yisaali, “Vara niyi! Vara niyi!”

22 U yuwisaan le ta adanshi, udammu wa ta'atsu, "Adama a nye? Unusu u ne u da u yuwain? Me ene ili i na u yuwain ana oo una yi shi! N ta fufaba yi avu n lyawa yi u kara."

23 Avu a lyuwa elime na yisaali ya abunda, a na a vara yi a akpata. Avu yisaali i le i lyuwa.

24 Reve Bilatu ca le Yesu ununa a patiyi.

25 U lyawa ta vuma na ele a cigai, za na a shi a zuwai o u'wa wa ali, adama a nlangi, na ama a na wu unai. Avu u ca le Yesu a yuwan ununa a cigai.

A vara ta Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Yah. 19:17-27)

26 Ele atsuma a mmalu na Yesu, avu a tara vuma ro, za na ri na aala Simo vuma va Kurani, ayi a matawaa a malyuci. Avu a tanu yi akpata'a,† avu u tanu u toni Yesu.

27 Ama na abunda o toni ta, obolo na amaci a na a yuwain mesun na atsumolangu adama a yi.

28 Avu Yesu vadala u damma le, "Amaci a Urishelima, she i shon adama a va wan. I shon adama a du na muwun n du.

29 Mantsa mo ta lo a tawa a na yaa damma, 'Amaci a na a matsain muwun shi, aza a na koto a apai maani me le shi aza a aba'un a da.'

30 Avu 'a damma nsasan, "Riyaa tsu!" Avu waru a damma agadi o soko le.'

31 Ni ili i ndolo i fara nu ufanga wu utanu, cine waa dana nu u 'yewe?'"*

32 Avu waru ama e re aza o unusu, a tara le ta tsara a 'yawa o una le obolo na ayi.

* **23:31** Yesu ta yuwusan ulinga ni iroci adansa: Na cu'un vi ili i nda fara na amu gogo, cine woo o'wo na adu na kara?

³³ Ana a rawai ubaṭa u na a tsu de Ookoluwo, lo da a vara niyi, na aza o unusu o ndolo, za ta o ukere wu usa'ani, za ta o ukere wu ugula.

³⁴ Avu Yesu damma, “Dada, vu yuwaan le ga-fura, adama a na e revei ili i na aa yuwusan shi.” Avu e ne'eshen itana ya yi na mazuwa ma agita.

³⁵ Avu ama e isawan e reme akanla. Avu aza-gbain a yuwaan yi ulamu, adansa, “U wawa ta ozo o ro, u wawa aciyayi wo'o, na ayi da Kristi Zamawawa† va Asula Dangwi'i.”

³⁶ Asoja a yuwaan yi ta ulamu. Avu a rawa zuzu a canana yi mini ma alamu,

³⁷ adansa, “Na avu da mogono ma aza a Isra'ila, wawa aciyawu!”

³⁸ Zuva va ayi, avu a dana de,

AYI NDA AYI DA MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

³⁹ Avu vuma ta atsuma a aza a na a varai a akpata'a, u yuwaan Yesu ulamu ana, “Avu da da Kristi Zamawawa'a shi? Wawa aciyawu obolo na atsu wo'o.”

⁴⁰ Avu vivu ve ire yuwaan yi nlangi, u damma, “Vaa uwwusa wovon wa Asula shi, ana wo o'woi uge'etosu wa wu unata u da u ri na za va yi shi?”

⁴¹ Atsu wu ntsaa tsu ta, tsu tsura ta atsupu o ulinga a tsu, agba vuma nda u yuwan unusu u ro shi.”

⁴² Reve u damma, “Yesu, cuwan na amu, na vu uwa o tsugono tsa wu.”

⁴³ Reve u usu yi, “Amayun a da maa dansaa wu, ana'an vu ta dana obolo na amu o u'wa u wivuwun.”†

Ukwa wa Yesu

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Yah. 19:28-30)

⁴⁴ Ana urana u rawai aci, ̑vu irumbu i ̑aru ida'a maḡula a tyo rumu ta'atsu vu ulivu.

⁴⁵ ̑vu urana u lyawa a casu ekan. Reve umuna wa ̑a'isamapada u karalai ure.

⁴⁶ ̑vu Yesu utaa uḡyo, adansa, “Dada, n zuwa ta wuma u va e ekere a wu.” Ana u dammai ne, ̑vu u rono wivuwun wu ukosu.

⁴⁷ Ana yali ye enei ili i na i farai, ̑vu u cibala ̑sula adansa, “Amayun vuma nda u ri nu unusu shi!”

⁴⁸ Ana ama'a suru aza a na a taḡai e enei ili i na i farai, ̑vu a kaḡba a 'wa suru, o koruso aci e le na atsumolangu.

⁴⁹ Suru aza a na e reve niyi, obolo na amaḡi a na o toni niyi diga de Galili, e isawan ta alanga a kaḡuwusa ili i na yaa farasa.

Acida e Yesu

(Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Yah. 19:38-42)

⁵⁰ A yuwan ta vuma na a tsu de Isuhu, u ta pe atsuma a Azagbain a Mbara,† vuma va aḡula a da na vuma sa'ani.

⁵¹ U shi u usu asala e le, ni ili i na a yuwain shi. Wu uta ta a lyuci va Arimatiya atsuma a Yahuda. U ta pura tsugono tsa ̑sula.

⁵² Ana Yesu kuḡai, ̑vu u 'yawa ya Bilatu u pati a ca yi lipu va yi.

⁵³ ̑vu u cipato yi e ida, daḡa u katala niyi no okoro. ̑vu u zuwa yi a aason a na a kapai a aatali a gbain, za na koto a zuwai pe akḡakḡa shi.

⁵⁴ Urana u na a yuwusain Ifobi i da, ana urana wa Ashibi u yuwain zuzu.

⁵⁵ Amāci a na a tawai obolo na ayi diga de e ida ya Galili, reve o toni acaṗa, avu a kaḷyura aaso'on nu ununa a zuwai lipu'u.

⁵⁶ Avu a kambā o u'wa o fofo itana i maguru† na mani'in mo usukumu. Reve e ivuwan urana wa Ashibi† ununa Wilā u damma nle.

*U'yowun wa Yesu atsuma o ukwa
(Mat. 28:1-10; Mak. 16:1-8; Yah. 20:1-10)*

24

¹ Na wasasa wa Aladi, reve amāci'i a kara a 'yawa a aaso'on, na mani'in ma maguru ma na o foboi.

² Reve a cina cina a gandaluwa aatali a gbain o unantsutsu wa aaso'on.

³ Ana a uwai pe, a cina pe lipu vu Zagbain Yesu shi.

⁴ Ele atsuma a asalama e ili i ndolo, daḍa e enei ama e re zuzu ne ele ni itana i uri puwu.

⁵ Adama o wovon, reve amāci'i a kaḍato esu e le e ida. Avu ama'a a damma le, "Cine i ri e izami yi za wuma atsuma a akwakwa?"

⁶ Wu pa shi, u 'yon ta! I cuwan ili i na u damma ndu ayi de Galili,

⁷ ana, 'Ciga 'yuwan a ta ca Mawun ma Vuma e ekere a aza e iwuya, a ta vara yi a akpata, o urana wa ta'atsu a ta 'yasan yi.' "

⁸ Reve a cuwan na adanshi a yi.

⁹ Ana a kambai, reve a damma ojoro kupa na za ta na akapi a na a buwai ili i na i farai suru.

¹⁰ Meri Magadaliya na Yuwana, na Meri† mma va Yakubu, na akapi amāci a na a danai obolo, ele ḍa a dammai ajiya ili i ndolo suru.

11 Ajiya'a a jiyān t̄a gashi ili i na aṁaci'i a dammai tsulo tsa ḍa. Adama o ndolo a zuwaa le atsuvu shi.

12 Amma gba Bituru 'yon t̄a, reve u suma a tyo a aaso'on. U k̄anza t̄a reve u kaḷyūwā pe, aṁvu we ene pe okoro. Babu pe ili i ro. Reve u k̄amba a majiyan ni ili i na i farai.

*Mmalu a tyo Imawu
(Mak. 16:12-13)*

13 O urana u ndolo'o ama e re a shi t̄a a mmalu a tyo a maḷyuci ma na a tsu ḍe Imawu. Alanga a yi a tyo Urishelima u ta rawa mili cindere.*

14 Reve a uwa adanshi e ili i na i farai.

15 Ele aṁsuma a adanshi na majiyan ele ra, reve Yesu na aciyayi u rawa zuzu ne ele. Reve u uwa mmalu oḅolo ne ele.

16 Agba a kpaṁto le t̄a esu a gura reve yi shi.

17 Reve u damma le, “Adanshi a nye yaa yuwusan aḍu aṁsuma a mmalu?”

Reve e isawan esu ulukutu.

18 Reve vuma t̄a za na a tsu ḍe Kiliyoba usu yi, “Aṁvu ḍa mocin a nde'en aṁsuma a Urishelima za na koto uwwai ili i na i farai ḍe a yashi i nda shi?”

19 Reve u damma le, “Ili i ne i ḍa?”

Aṁvu a damma yi, “Adama e Yesu za va Nazara, za na shi vumavaṁsulā a yuwusan linga va asalama na aṁsuma a adanshi e ekere a Aṁsulā na ama suru.

20 Waru na cine nan ganu a gbagbain na azagbain a zuwai o una yi, reve a vara yi a akpata.†

* **24:13** Alanga o ubaṁta u nda a ta dansa mili cindere. Unṁta u ḍa u ri na kilomita kupa na za t̄a. Cine vu revei vuma aa yuwan mmalu mi irumu i re.

21 Agba tsu shi ta a zuwusa okolo a tsu ayi da waa tsupaɗ adama u wawa aza a Isra'ila. Ana a yuwain ili i nda suru, ana'an da urana wa ta'atsu.

22 “Waru daɗa amaɗi o ro aza a na a ri obolo na atsu a yuwaan ntsu ili ya asalama. A shi ta a 'yawa ubata wa aaso'on na wasasa,

23 agba a cina pe lipu va yi shi. Reve a tawa a dansaa tsu, ana hali o roco le alavu-alavu a nlingata ma Asula, aza a na a damma nle u ta wuma.

24 Reve ozo o ro atsuma a tsu a 'yawa ubata wa aaso'on. Avu a cina ununa amaɗi'i a dammai, agba ayi aciyayi e ene yi shi.”

25 Reve u damma le, “Adu ama o ulambu wu urevu, waru ozo o okolo o ugbamu a na aa usu ili i na amasula suru a dammai.

26 A 'yuwan a ciga Kristi'i wu uwwa atsumalima a nda suru adama u uwa o tsugbain tsa yi shi?”

27 Ana u temei ya Musa a tyo akapi a amasula suru, reve u cuɗuwa le Adanshi a Asula adama a aciyayi suru.

28 Ana a rawai malyuci ma na aa 'yawa, reve u yuwan gashi u ta kara elime.

29 Avu a patishi yi lon, adansa, “Isawan va asa obolo na atsu, adama a na rumu tali yuwan ta zuzu. Waru urana u da nda o mokotoo.” Reve wi isawan obolo ne ele.

30 Ayi a alya e ilyalya obolo ne ele, reve u tara opopofu u zuwaa yi aba'un. Avu u bubusa yi u ca le.

31 Daɗa esu e le a kpatu'wai, reve e reve yi. Avu u puwan le.

32 Reve a dammulai, “Okolo ā tsu gba ā shi tā ā danu a mantsa ma na u yuwusain adanshi nā at̄su o ure ana u cuḍuwa ntsu Adanshi ā Asulā.”

33 Reve ā 'yoshin ā kambā Urishelima. Reve a cina ojoro kupa nā za tā'ā ubolotowu ubatā u tā na aza a na ā ri obolo ne ele.

34 Ele fo avu a damma ama e re'e, “Amayun Zagbain 'yon tā, hali u 'yawā yā Simo!”

35 Reve a damma ili i na i farai o ure, nu ununa e revei ayi da a mantsa ma na u bubusai opopofu.

Yesu tawā tā ubatā wo ojoro ā yi

(Mat. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Yah. 20:19-23; Aji. 1:6-8)

36 Ele at̄sumā a adanshi o ndolo, dāda Yesu na aciyayi u tawā wi isawan e memere me le. Avu u damma le, “Azo'wa! Asuvu nden ā danu nā adū.”

37 Reve okolo e le ā 'yon, reve a uwwa wovon. A ta dansa yimodi i dā e enei.

38 Avu u damma le, “Adama ā nye okolo ā dū a 'yoyin? Waru adama ā nye i kuḍai asuvu?”

39 Kalyuwai ekere na ana ā vā. Amu dā na aciyavā. Ju'wain ye ene, adama a na yimodi i ri na lipu ne etele ununa ye e nda n ri shi.”

40 Ana u dammai ne, reve u roco le ana ne ekere ā yi.

41 Adama ā mazangā na asalama ā shi ā usu shi. Reve u damma le, “I tā pa ni ilyalya?”

42 Avu a ca yi abishi a magula mo uzatsuwu.

43 Reve u ushi u tama e esu e le.

44 Reve u damma le, “Ayi dā ili i na n damma ndu ana n shi obolo nā adū ana n dammai: Ili i na a danai adama ā vā a Wilā wa Musa, na Amasulā, na Aatagada e Ica† suru a ta shiwan.”

⁴⁵ Reve u kpatu'wa okolo e le adama e reve Adanshi a Asula.

⁴⁶ Reve u damma le, “Ne da u ri udanu: Ana u lobono ta Kristif Zamawawa sowo atsumalima, o urana wa ta'atsu gba u ta 'yon atsuma a akwakwa.

⁴⁷ Waru a ta yuwaan ama suru alajiya a na aa vadala a tsura gafura atsuma a aala a yi. E te teme Urishelima.

⁴⁸ Na aciyadu a da yaa damma amayun e ili i na ye enei.

⁴⁹ N ta lyunguwa du Ruhu va Akiza, za na Dada va yuwaan ndu nzuwulai. Amma yi isawan atsuma a Urishelima ne'en, hali a ca du ucira diga zuva.”

*Ukaru wa Yesu zuva
(Mak. 16:19-20; Aji. 1:9-11)*

⁵⁰ Reve u tara le o uta atsuma a lyuci a tyo Batanya. Reve u 'yasan ekere a yi zuva u zuwaa le aba'un.

⁵¹ Ayi a zuwusaa le aba'un, dada u kara u lyawa nle, reve a tara yi a tyo zuva.

⁵² Reve a yuwaan yi aganda, dada a kambai Urishelima na mazanga ma asuvu lon.

⁵³ Reve a yuwusaan Asula ica atsuma a Aa'isamapada kuci.

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru
New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsishingini)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsishingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsishingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e